www.burmeseclassic.com

BURMESE CLASSIC .com

နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူဘုရားများသမိုင်း

ဦးလှ

၂၃-၃-၉၇ ၁၃၅၈ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူဘုရားများသမိုင်း

ဦးလှ

BURMESE CLASSIC .com

၂၃-၃-၉၇

၁၃၅၈ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စာမူခွင့်ပြုချက် အမှတ်(၆/၉၇)(၄)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက် အမှတ်(၇/၉၇)(၄)
ပထမအကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ၁၉၉၇ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ၊ အုပ်ရေ ၁၅၀၀၀

ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးဦးလှ
ဝန်ကြီး၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာနက
ထုတ်ဝေသည်။

ဦးသောင်းရွှေ(၀၃၅၆၁) ခိုင်ပုံနှိပ်တိုက်က
ပုံနှိပ်သည်။

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

— — — — — — — —

တပ်မတော် ဖွဲ့ခဲ့သူ ဒို့ရန်သူ။
တပ်မတော် ဖြိုခွဲမည့်အကြံ ဒို့လက်မခံ။
ဘယ်သူခွဲခွဲ ဒို့မကွဲ အမြဲစည်းလုံးမည်။
စည်းကမ်းလိုက်နာ အေးကင်းကွာ။
ရပ်ရွာ အေးချမ်းသာယာရေး။
ဝိုင်းဝန်းကူညီ စောင့်ထိန်းပေး။
စည်းမျဉ်းကိုက်ညီ အေးကင်းသည်။

— — — — — — —

နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပေါ်ပေါက်ရေးသည်
ပြည်ထောင်စုသား အားလုံး၏ ပဓာနကျသော တာဝန်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ် ချေမှုန်းကြ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မာတိကာ

		စာမျက်နှာ
	စာရေးသူအမှာ	၁
၁။	တဏှာကံရမြတ်စွာဘုရား	၁၃
၂။	မေဓင်္ကရမြတ်စွာဘုရား	၁၅
၃။	သရဏင်္ကရမြတ်စွာဘုရား	၁၇
၄။	ဒီပင်္ကရမြတ်စွာဘုရား	၁၉
၅။	ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား	၂၅
၆။	မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား	၃၁
၇။	သုမနမြတ်စွာဘုရား	၄၀
၈။	ရေဝတမြတ်စွာဘုရား	၄၆
၉။	သောဘိတမြတ်စွာဘုရား	၅၂
၁၀။	အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား	၅၈
၁၁။	ပဒုမမြတ်စွာဘုရား	၆၄
၁၂။	နာရဒမြတ်စွာဘုရား	၇၀
၁၃။	ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား	၇၆
၁၄။	သုမေဓမြတ်စွာဘုရား	၈၄
၁၅။	သုဇာတမြတ်စွာဘုရား	၉၁
၁၆။	ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား	၉၈
၁၇။	အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား	၁၀၇

BURMESE CLASSIC .com

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စာမျက်နှာ

၁၈။	ဓမ္မဒသီမြတ်စွာဘုရား	– ၁၁၄
၁၉။	သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား	– ၁၂၂
၂၀။	တိဿမြတ်စွာဘုရား	– ၁၂၉
၂၁။	ဖုဿမြတ်စွာဘုရား	– ၁၃၇
၂၂။	ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား	– ၁၄၄
၂၃။	သိခီမြတ်စွာဘုရား	– ၁၅၂
၂၄။	ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား	– ၁၅၉
၂၅။	ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရား	– ၁၆၆
၂၆။	ကောဏာဂမနမြတ်စွာဘုရား	– ၁၇၃
၂၇။	ကဿပမြတ်စွာဘုရား	– ၁၇၉
၂၈။	ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား	– ၁၈၆

BURMESE CLASSIC .com

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

စာရေးသူ၏ အမှာစာ

ကျွန်တော်သည် ၁၅–၆–၉၅ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ တာဝန်ပေးချက်အရ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနတွင် ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းခရိုင်မြို့နယ်များရှိ ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း၊ လုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ညှိနှိုင်းလမ်းညွှန်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးမောင်အောင်က မြောင်းမြခရိုင်၊ အိမ်မဲမြို့နယ်၊ ခြောက်အိမ်တန်းရွာတွင်ပြုလုပ်သော ၎င်း၏အလှူပွဲသို့ တက်ရောက်ပါရန် ဖိတ်ကြားလာပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ကျောင်းကုန်း၊ အိမ်မဲ၊ မြောင်းမြခရိုင်၊ မြောင်းမြမြို့နယ်များသို့ မရောက်သေး၍ တာဝန်ဖြင့် ခရီးသွားရင်း ရောက်အောင်လာခဲ့ပါမည်ဟု ကတိပေးလိုက်ပါသည်။ ဦးမောင်အောင်နှင့်မိသားစုများအား ခြောက်အိမ်တန်းရွာသို့ အလျင်စေလွှတ်လိုက်ပါသည်။ ခြောက်အိမ်တန်းရွာမှာ ဦးမောင်အောင်၏ ဇာတိရွာဖြစ်ကြောင်းလည်း သိလိုက်ရပါသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခြောက်အိမ်တန်းရွာသို့ ကျွန်တော်နှင့်အဖွဲ့သည် ၄-၄-၉၆ ရက်နေ့တွင် ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးမောင်အောင်၏ မိသားစုနှင့် ရွာသူရွာသားများက လှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုပါသည်။ ကျွန်တော်နှင့်အဖွဲ့အား ခြောက်အိမ်တန်းရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ ခေါ်သွားကြပါသည်။ ကျောင်းသို့ရောက်လျှင် ဦးမောင်အောင် မိသားစုနှင့် ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများ၏ ကောင်းမှုကုသိုလ်များဖြစ်သည့် (က) မူလတန်းကျောင်း၊ (ခ) ရေကန်၊ (ဂ) ဘုရား ပြုပြင်မှု၊ (ဃ) ဇရပ်တည်ဆောက်မှုအတွက် ရေစက်ချ အမှုပေးဝေသည့် အခမ်းအနားဖြစ်ကြောင်း၊ လွန်စွာစည်ကားကြောင်း အံ့သြဖွယ် တွေ့ရပါသည်။

အလှူမှာ ကျေးလက်တောရွာတွင်ပြုလုပ်သော အလှူဖြစ်၍။ တွေ့မြင်ရသူအားလုံးပြုံးရွှင်လျက်ရှိပါသည်။ စေတနာပါသော ကျွေးမွေးညည့်ခံမှုဖြစ်ခြင်း၊ လူကြီးလူငယ်အားလုံး ရိုးသားပွင့်လင်းမှုရှိခြင်း၊ ဝိုင်းလုပ်ဝိုင်းစားအလှူမျိုးဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် အလွန်အားရကျေနပ်မိပါသည်။ လှူဒါန်းမှုအစုစုတို့အတွက် ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် ဦးကုမာရက ကိုးပါးသီလပေးခြင်း၊ အလှူဒါနအတွက် တရားပြ၊ ရေစက်ချအမှုပေးဝေခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ ပြုမှုကိစ္စပြီးပြတ်လျှင် ဆရာတော်နှင့် လူကြီးများက ၎င်းတို့ပြုပြင်ထားသောဘုရားတွင် ဗောဓိညောင်ပင်တစ်ပင်စိုက်ပေးပါရန် ကျွန်တော့်ကို ပြောလာကြပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း ကြုံကြိုက်တုန်း ဆရာတော်ပေးသော ဗောဓိပင်ကိုကိုင်လျက် ကျွန်တော်သည် ဤအရပ်၊ ဤဒေသ၌ သာသနာပြုနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်အမှန်စင်စစ်ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် ဤဗောဓိညောင်

ရှင်သန်ပါစေ၊ အကယ်၍ သာသနာပြုနိုင်သူမဖြစ်ခဲ့လျှင် ဤဗောဓိညောင်ပင် သေပါစေဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုစိုက်ပေးခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ဆရာတော်ဦးကုမာရနှင့် လူကြီးများက ရွာမြောက်ဘက်ရှိ လယ်နှစ်ကွက်ခြား ကိုက်(၁၀၀)ကျော် သစ်ပင်အုပ်လျက်ရှိသော ကုန်းမို့မို့နေရာတွင် ပေါ်တော်မူဘုရားများရှိကြောင်း လိုက်ပါကြည့်ရှုဖူးမျှော်ပါရန် ပြောလာကြပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း ရောက်လက်စ မထူးပြီဟုသောသဘောဖြင့် လိုက်ပါကြည့်ရှုဖူးမျှော်ခဲ့ပါသည်။ မြေကြီးတူးဖော်ရာမှ ရရှိသောရုပ်ပွားတော်(၂၈)ဆူရှိကြောင်း ပြောပါသည်။ ယာယီဓမ္မာရုံငယ်တစ်ခုဆောက်လုပ် ထိမ်းသိမ်းထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ကျွန်တော်ဖူးမျှော်ရသောအချိန်တွင် ရုပ်ပွားတော်(၂၈)ဆူ မရှိတော့ပါ။

ထိုအကြောင်းကိုမေးကြည့်ရာ ဘုရားရုပ်ပွားတော်များ တူးဖော်ရရှိခဲ့သည်မှာ အနှစ်(၃၀)တိတိရှိပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ရှေးဟောင်းဘုရားရုပ်ပွားတော်များဖြစ်၍ အချို့လူကြီးများ ပင့်ဆောင်သွားကြောင်း သိရပါသည်။ အသေးစိတ်လေ့လာကြည့်ရာ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ရှေးဟောင်းရုပ်ပွားတော်များနှင့် အတူတူဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ထို့နောက် ဆရာတော်နှင့် ရွာလူကြီးများက ဘုရားရုပ်ပွားတော်များ တူးဖော်ရရှိသည့်နေရာတွင် စေတီတစ်ဆူတည်ထားပူဇော်ကိုးကွယ်လိုကြောင်း ကျွန်တော်မှ ကမကထပြုလုပ်ပေးရန် တိုက်တွန်းသမှု ပြုလာကြပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း စောစောကစိုက်ပျိုးခဲ့သော ဗောဓိညောင်ပင်ရှင်သန်ပါက ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဟု ဝန်ခံကတိပေးခဲ့ပါသည်။ အချိန်ကာလခြောက်လကျော် ခုနစ်လအတွင်း ကျွန်တော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှင်သန်မည်ဟုလုံးဝမထင်သော ဗောဓိညောင်ပင်သည် အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် ကြီးထွားရှင်သန်လာကြောင်း ဓာတ်ပုံများနှင့်တကွ လာရောက်တွေ့ဆုံကြပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်လည်း ဘုရားစေတီတစ်ဆူတည်ရန် အကြောင်းဖြစ်လာပါသည်။

ထို့နောက် ကျွန်တော်၏ ဝန်ကြီးဌာနမှ ထိုရွာဇာတိဖြစ်သော ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးမောင်အောင်အား ဘုရားတည်ရန်ကိစ္စအဝဝကို ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ရန် ခြောက်အိမ်တန်းရွာသို့ စေလွှတ်ခဲ့ပါသည်။ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်တောင်ဘုရားစေတီတည်ပြီး တူးဖော်ရရှိသော ဘုရားရုပ်ပွားတော်များကို ဌာပနာသွင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ၁၅–၁–၉၇ ရက်နေ့တွင် ပန္နက်ချလိုကြောင်း၊ လိုအပ်သည်များ အသင့်ပြုလုပ်ထားရန် ညှိနှိုင်းပြန်လာရန် စေခိုင်းခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်လည်း ကျိုက်ထီးဆောင်း ဆရာတော်ဘုရားထံပါးသွားရောက်လျှောက်ထားပါသည်။ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလမ်းညွှန်မှုများပေးပါသည်။ နောက်နေ့ပြန်လာပြီး ရန်ကုန်ရုံးတွင် ဦးမောင်အောင်နှင့်ဆုံတွေ့ရာ အားလုံးအဆင်ပြေချောမွေ့ကြောင်းသိရ၍ အတိုင်းမသိဝမ်းသာမိပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဘုရားစေတီတည်ပန္နက်ချရန်(၂)ရက်အလိုတွင် ကျေးဇူးရှင် ကျိုက်ထီးဆောင်းဆရာတော်က တပည့်တစ်ဦးစေလွှတ်ပြီး ပန္နက်ချရာတွင် ပြုဖွယ်ကိစ္စများနှင့် ဌာပနာသွင်းရမည့် ပစ္စည်းအချို့ပေးပြီး စေလွှတ်ခဲ့ပါသည်။ ဆောင်ရန်ရှောင်ရန်ကိစ္စများကိုလည်း မှာကြားလိုက်ပါသည်။ ဘုရားအုတ်မြစ်ချရန် တူးဖော်ရာ၌တွေ့ရှိရသော အုတ်များမှာ အလွန်ရှေးကျပါသည်။ ဘုရား၏သမိုင်းကြောင်းကို လုံးဝဖော်မရပါ။ ကျွန်တော်သည် အုတ်မြစ်မချမီ ကျေးဇူးရှင် ကျိုက်ထီးဆောင်းဆရာတော် ပြုပြင်ပေးလိုက်သော ဘုရားစေတီပုံတော်အတိုင်းဖြစ်စေရန် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်မည့်သူများနှင့် အသေးစိတ်ညှိနှိုင်းပြီး ၁၅–၁–၉၇ ရက်နေ့ နံနက် ၀၉:၀၁ နာရီတွင် စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ပန္နက်ချပွဲအခမ်းအနားကို ပြုကြပါသည်။ ပန္နက်ချပွဲအခမ်းအနားပြီးသောအခါ ဘုရားစေတီကို ဘွဲ့မည်သို့ပေးလျှင်ကောင်းမည်နည်း၊ ခြောက်အိမ်တန်းဆရာတော်နှင့် ပန္နက်ချပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သော ဆရာတော်ကြီးများကို လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်ကြီးများက နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူပေါ်တော်မူဟူ၍ ဘွဲ့ပေးရန် ဩဝါဒရှိပါသည်။ ကျွန်တော် အလွန်အမင်း ဝမ်းမြောက်ရပြန်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကလည်း နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူဘုရားစေတီအဖြစ် ဘွဲ့ပေးလိုသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်တော်၏စိတ်တွင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ မြတ်စွာဘုရားများ၏ ဗုဒ္ဓဝင်ကို ဒေသရှိလူများ လွယ်ကူစွာသိရှိနိုင်ရန်အတွက် ရေးသားမည်ဟုဆန္ဒဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်း၊ တိပိဋကမေရ ဓမ္မဘဏ္ဍာကာရိက ဘဒ္ဒန္တ အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ရေးသားသည့် ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းနှင့် ဦးသိန်းကျော် ဓမ္မာစရိယရေးသားသည့် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ဗုဒ္ဓဝင်အနှစ်ချုပ်ကျမ်းများကို ရှာဖွေလေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် အတိုဆုံးနှင့် အရှင်းဆုံးဖြစ်အောင် အထက်ဖော်ပြပါကျမ်းများကို မှီငြမ်းရေးသားခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်၏ စုပေါင်းရေးသားထားသော နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူမြတ်စွာဘုရားများ၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်တွင် မှားနေခြင်း၊ မပြည့်စုံခြင်းများ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှိပါက ကျွန်တော့်ဟွင်တာဝန်ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်၏ စေတနာအများသာလျှင် ဖြစ်ပါသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဤစကြာဝဠာကြီးတွင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ မြတ်စွာဘုရားများထက်မက ပွင့်တော်မူခဲ့ကြောင်း သမ္မုဒ္ဒေဂါထာနှင့် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ ဗျာဒိတ်စကားက ပြဆိုပါသည်။ ထိုထိုသော ပွင့်တော်မူခဲ့ပြီး မြတ်စွာဘုရားထဲမှ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ဘဝက စတင်ကြိုကြိုက်ဖူးတွေ့ ပါရမီဖြည့်ခဲ့ရသော တဏှင်္ကရမြတ်စွာဘုရားမှ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအထိ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူသော မြတ်စွာဘုရားများ၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ကိုသာ ကောက်နုတ်ဖော်ပြရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထိုပွင့်တော်မူခဲ့ပြီးမြတ်စွာဘုရားများသည် ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသောအခါ၊ ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ၊ ဘုရားအဖြစ်ကိုရတော်မူပြီးသောအခါ၊ သစ္စာလေးပါးတရားဟောကြားတော်မူသောအခါတို့တွင် တော်လဲခြင်း၊ ကမ္ဘာမြေကြီးတုန်လှုပ်ခြင်းအစရှိသော အံ့ဖွယ်နိမိတ်ကြီးများဖြစ်ပေါ်မှုမှာ တူညီကြသည်။ ထို့အပြင်မြတ်စွာဘုရားများသည် ဘုန်းတန်ခိုးအရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဂုဏ်တော်အရာတွင်လည်းကောင်း၊ လက္ခဏာကြီးငယ်များအရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအရာတွင်လည်းကောင်း ထူးခြားမှုမရှိ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ–အနှစ်တစ်သိန်းသက်တမ်းတွင် ပွင့်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်နှစ်(သို့မဟုတ်) တစ်လတွင် တစ်ကြိမ်သာ တရားဟောတော်မူပေလိမ့်မည်။ အနှစ်တစ်ရာ

သက်တမ်းတွင်ပွင့်တော်မူသော ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် မိမိသက်တမ်းအတွင်း တရားအားလုံးဟောကြားပြီးဖြစ်ရန်အတွက် နေ့နေ့ညည၊ ညဉ့်ဦးယံ၊ ညဉ့်လယ်၊ အာရုဏ်တက်အချိန်ဟူ၍မရှိ၊ မနားမနေ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူခါနီးအချိန်အထိ ဝေနေယျကိုထိန်း၍ တရားဟောတော်မူခဲ့သည်။ ထိုအကြောင်းကြောင့် ပွင့်တော်မူခဲ့ပြီးမြတ်စွာဘုရားများ၏ ဟောကြားတော်မူခဲ့သောတရားများသည် အပိုအလိုမရှိ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

ပွင့်တော်မူခဲ့ပြီးမြတ်စွာဘုရားရှင်များတွင် ပါရမီဖြည့်ကျင့်ပုံချင်း မတူညီသောကြောင့် ပညာအဓိကဘုရားလောင်း၊ သဒ္ဓါအဓိကဘုရားလောင်း၊ ဝီရိယဘုရားလောင်းဟူ၍ (၃)မျိုးကွဲပြားရသည်။ ဥပမာ–ပညာအဓိကဘုရားလောင်းသည် ပညာအရာတွင် အထက်ဆုံးဖြစ်၍ ပညာအဓိကဘုရားလောင်းဟု ဗျာဒိတ်ရပြီးနောက် (၄)သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းပါရမီဖြည့်ကျင့်ရသည်။ သဒ္ဓါဓိကဘုရားလောင်းသည် ပညာအရာတွင် အလယ်အလတ်ဖြစ်၍ သဒ္ဓါအဓိကဘုရားလောင်းဟု ဗျာဒိတ်ရပြီး (၈)သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ကျင့်ရသည်။ ဝီရိယအဓိကဘုရားလောင်းသည် ပညာအရာတွင်နုန့်၍ ဝီရိယအဓိက ဘုရားလောင်းဟု ဗျာဒိတ်ရပြီး (၁၆)သင်္ချေ နှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ကျင့်ရသည်။ ဘုရားအလောင်းတော်များ ဘုရားဖြစ်လာ သည့် အခါ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ ဤအတိုင်း သာဟောကြားပါသည်။ ထို့အတူသစ္စာလေးပါး ဝိပဿနာတရား၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားတို့၌သာ အဆုံးသတ်ကြသည်။ နှစ်ကျိပ် ရှစ်ဆူသော မြတ်စွာဘုရားများတွင် အခြေအနေနှင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အချိန်အခါကို လိုက်၍ အောက်ဖော်ပြပါ မတူကွဲပြားခြားနားသော အချက်(၈)ချက်ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်–

(က) သက်တမ်းပမာဏမတူခြင်း၊

(ခ) အလုံးအရပ်မတူခြင်း၊

(ဂ) အမျိုးအနွယ်မတူခြင်း၊

(ဃ) တောထွက်ရာ၌ စီးသောယာဉ်မတူခြင်း၊

(င) ဘုရားပွင့်တော်မူရာအပင်မတူခြင်း၊

(စ) ပလ္လင်တော်ပမာဏမတူခြင်း၊

(ဆ) ဒုက္ကရစရိယကျင့်သည့်အချိန်ကာလမတူခြင်း၊

(ဇ) ရောင်ခြည်တော်ပမာဏမတူခြင်း။

ပွင့်တော်မူပြီး မြတ်စွာဘုရားများသည် ဘုရားအဖြစ်ကိုရတော်မူချိန်က လူတို့၏ သက်တမ်းအတိုင်း သက်တမ်းပြည့်နေရိုးထုံးစံမရှိပါ။ လူတို့၏သက်တမ်း ငါးပုံ/လေးပုံသာနေတော်မူကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဘုရားတစ်ဆူ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီး နောက်ထပ်ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မမူမီကာလအတွင်း လူတို့၏သက်တမ်းသည် လူလူချင်း တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရားကြီးထွားမှုကြောင့် ဆယ်နှစ်သက်တမ်းအထိ ဆုတ်ယုတ်သွားကြရသည်။ ထိုဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှ တစ်ဖန် မေတ္တာတရား ကုသိုလ်

ရှင်လင်းချက် (၁) အသင်္ချေဟူသောစကားရပ်သည် ရေတွက်၍မရနိုင်အောင် ရှည်လျားလှသော အချိန်ကာလကို ဆိုပါသည်။

(၂) ကမ္ဘာဟူသောစကားရပ်သည် ရှည်လျားသော အချိန်ကာလကို ဆိုပါသည်။

တရားများ ထွန်းကားပြီး လူလူချင်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကင်း၍ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းထိ တိုးတက်လာပြန်သည်။ ထိုမရေတွက်နိုင်သော(အသင်္ချေ)သက်တမ်း တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်လာကြပြန်ပါသည်။

ဤအကြိမ်ဆုတ်ယုတ်မှုသည် ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူမည့်သက်တမ်းအထိဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာ–ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူချိန်က မရေတွက်နိုင်သော သက်တမ်းမှ လူတို့၏သက်တမ်းဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ရာ အနှစ်(၁၀၀)သက်တမ်းသို့ရောက်မှပွင့်တော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် လူတို့၏သက်တမ်းငါးပုံလေးပုံဖြစ်သော အနှစ်(၈၀)တွင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။ ယခုအချိန်ကာလသည် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီး နှစ်ပေါင်း(၂၅၀၀)ကျော်လာပြီးဖြစ်ပါသည်။ သက်တမ်းမှာလည်း ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၏ ခန့်မှန်းတွက်ချက်မှုအရ (၆၀)ဝန်းကျင်သက်တမ်းတွင်ရှိကြောင်းသိရပါသည်။ နောင်မှလည်း လူတို့၏သက်တမ်း ပို၍တိုမည်ဟုသိပ္ပံပညာရှင်များက သုံးသပ်ပြောကြားကြပါသည်။

လူတို့၏သက်တမ်းတိုရမည့်အကြောင်းတရားများမှာ ယခင်ကရောဂါ(၉၆)မျိုးဟုသာကြားဖူးပါသည်။ ယခုရောဂါ(၁၀၈)မျိုးကျော်နေပြီဖြစ်ပါသည်။ အမည်မဖော်နိုင်သေးသော ရောဂါများလည်းအများအပြားရှိနေပါသေးသည်။ ထိုအထဲတွင် ရောဂါအမည်ကိုမဖော်နိုင်၍ကုရာဆေးမရှိဖြစ်နေသော ရောဂါများလည်းရှိပါသည်။ ထိုထိုသောရောဂါဆိုးများကြောင့် လူတို့၏သက်တမ်းကို တိုစေပါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သည်။ အနုမြူကြောင့်လည်းကောင်း၊ လေအေးစက်၊ အဲလက်ထရောနစ်ပစ္စည်းသန့်စင်ရာမှထွက်သော အညစ်အကြေးများကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဓာတုပစ္စည်းနှင့်ထုတ်လုပ်သော အလှကုန်ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဓာတုပစ္စည်းနှင့်ထုတ်လုပ်သော အစားအစာများကြောင့်လည်းကောင်း သက်တမ်းတိုရသည်။

ထို့အပြင် သစ်ကြီး၊ ဝါးကြီးပြုန်းတီးမှုကြောင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်၍ သီးနှံစိုက်ပျိုးမရသောကြောင့် အစားအစာရှားပါးပြီး အာဟာရပြတ်ငတ်မွတ်ခြင်းကြောင့် သက်တမ်းတိုရသည်။ ရောဂါဆိုးများကြောင့်သက်တမ်းတိုရသည်။ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများကြောင့် သတ်ဖြတ်သေကြေ၍ သက်တမ်းတိုရသည်။ စက်ရုံများထူထပ်လာ၍ အက်စစ်မိုးရွာခြင်း၊ မြစ်၊ ပင်လယ်ပြင်တို့ ညစ်ညမ်းကာ အဆိပ်သင့်ခြင်း စသည်အားဖြင့်ဘေးဒဏ်မျိုးစုံကြောင့် လူတို့သက်တမ်းတိုရသည်။

အထက်ပါအကြောင်းအချက်များကို ခြုံငုံသုံးသပ်ပါလျှင် မြတ်စွာဘုရားအဆူဆူတိုင်းသည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကင်းပြီး ကောင်းမှုကုသိုလ်တရားပွားများချိန်တွင် ပွင့်တော်မူသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ်(ငတ်မွတ်ခြင်းဘေး)၊ ရောဂန္တရကပ်(ရောဂါဆိုးကြီးများဘေး)၊ သတ္ထန္တရကပ်(စစ်လက်နက်ပစ္စည်းဘေး)တည်းဟူသော ဘေးဆိုးကြီးသုံးပါးမှကင်းကြသည်။ မရေမတွက်နိုင်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာသတ္တဝါများ ချမ်းသာအမှန် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရား၏ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည်။ ထိုအချိန်ကို ကျော်လွန်ပြီးနောက် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရားများပြီး မကောင်းမှုအကုသိုလ်ထွန်းကားချိန်တွင် မြတ်စွာဘုရားများ ပွင့်တော်မမူ၊ ချမ်းသာအမှန်

နိဗ္ဗာန်တရားလည်း ဆုတ်ယုတ်ညှိုးနွမ်းခမ်းခြောက်၍ အကုသိုလ်ကံတို့သည်သာ ထူထပ်များပြားလာသည်။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ တည်းဟူသော ရတနာ(၃)ပါး၏ ကျေးဇူးဂုဏ်များလည်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကြောင့် ကပ်ကြီးသုံးပါးဟုဆိုအပ်သော ငတ်မွတ်ခြင်းဘေးဒုက္ခ၊ ရောဂါဆိုးကြီးများဘေးဒုက္ခ၊ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများကြောင့် သေကြေရသည့် ဘေးဒုက္ခများနှင့် ကြုံရတတ်သည်။

ကပ်ကြီးသုံးပါးဆိုက်ရောက်ချိန်တွင် ဩဇာဓာတ် အဟာရဓာတ် ရာသီဥတုတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ဖောက်ပြန်မှု၊ မကောင်းသောနတ်ဆိုးများ၏ အငြိုးထားနှိပ်စက်မှုတို့ကြောင့် သက်တမ်းတိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိကျွန်ုပ်တို့၏ ဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် ဘုရား(၅)ဆူပွင့်တော်မူမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ၊ ဂေါတမ တည်းဟူသော ဘုရား(၄)ဆူ ပွင့်တော်မူပြီးဖြစ်ပါသည်။

ပွင့်တော်မူရန်ကျန်နေသည့် အရိမေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားမည်သည့်အချိန် ပွင့်တော်မူမည်ကို မှန်းဆ၍မရနိုင်ပါ။ ဗုဒ္ဓဘုရား၏ အဆုံးအမစကားအရ ကုသိုလ်ကံများပွင့်လင်းရာ သမ္ပတ္တိအချိန်အခါတွင် အကုသိုလ်များ ဆုတ်ယုတ်သည်။ အကုသိုလ်ဖုံးလွှမ်းသော ဝိပတ္တိအချိန်ကာလကိုခန့်မှန်း၍ ကလိယုတ် ဆုတ်ကပ်အချိန်ကာလဖြင့် တိုင်းတာပြီး စာပေကျမ်းဂန်များ၌သာ ဘုရားတစ်ဆူပွင့်တော်မူမည့်အကြောင်း ထင်ယောင်ဝိုးဝါးသိရှိကြပေသည်။ မည်သည့်အချိန် မည်သည့်သက်တမ်းတွင် ပွင့်တော်မူမည်ကို ဖော်နိုင်ခြင်းငှာမစွမ်းပါ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤနှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူဗုဒ္ဓဝင်ကို လေ့လာခြင်းဖြင့် ဘုရားတစ်ဆူ တစ်ဆူပွင့်တော်မူရန် မည်မျှခက်ခဲကြောင်း ရိပ်စားမိကြပါလိမ့်မည်။ ဘုရားတစ်ဆူပွင့်တော်မူပြန်လျှင်လည်း ထိုဘုရားရှင်နှင့် ဆုံတွေ့ရန် အလွန်ခက်ခဲလှပါသည်။ ဘုရားရှင်နှင့်ဆုံတွေ့ရန် ခက်ခဲသလို ဘုရားရှင်ထားရစ်ခဲ့သော သာသနာအတွင်း လူဖြစ်ရန်ပင် ခက်ခဲလှပါသည်။ လက်ရှိအကျွန်ုပ်တို့ဘဝသည် ဘုရားရှင်နှင့် ဆုံရန်မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ ဘုရားရှင်ထားရစ်ခဲ့သော သာသနာနှင့် ဆုံတွေ့နေရပြီဖြစ်၍ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရားများကင်းပြီး သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတည်းဟူသော သိက္ခာသုံးရပ်ကို ဝီရိယစိုက်ရှာဖွေပြီး နေ့ထိုင်သော် ဘုရားရှင်ကို သက်တော်ထင်ရှားဖူးတွေ့ရပြီးအလားသို့ ဤ(၂၅၀၀)သာသနာမှ (၅၀၀၀)သာသနာအတွင်း တရားရကျွတ်တမ်းဝင်နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။

ကျွတ်တမ်းဝင်နိုင်ကြပါစေဟု၍လည်း စေတနာကောင်းဖြင့် ဆုမွန်ကောင်း တိုက်တွန်းရေးသားတင်ပြအပ်ပါသည်။

ဦးလှ
ဝန်ကြီး
လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့်
ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၉၇ ခုနှစ် မတ်လ (၂၃)ရက်။
မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၅၈ ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့။

တကျက်ရမြတ်စွာဘုရား

တကျက်ရမြတ်စွာဘုရားအလောင်းသည် တစ်ဆယ့်ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင် ပါရမီကိုဖြည့်တော်မူပြီး တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းများစွာတို့က လာရောက်စုဝေးကြပြီး ဘုရားအလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဟူ၍ တောင်းပန်ကြလေသည်။ ဤသည်ကိုအလောင်းတော်က ဝန်ခံတော်မူ၍ နတ်ပြည်မှ စုတေပြီး ပုပ္ဖဝတီနေပြည်တော် သုန္ဒမင်းကြီး၏ သုနန္ဒဒေဝီမိဖုရားခေါင်ကြီးဝမ်းတွင် ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ ပဋိသန္ဓေတည်တော်မူကာ ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။

ဘုရားအလောင်း မင်းသားအရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော်နှင့်အတူ များလှစွာသော ရံရွေတော်၊ မောင်းမ၊ မိသံတို့၏ပြုစုလုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူတော်မူပြီး နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားသော မင်းစည်းစိမ်ကို အနှစ်တစ်သောင်းတိုင်အောင် ခံစားတော်မူသည်။ သားတော်တစ်ပါးဖွားမြင်သောအခါ နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ တောထွက်ရပဟန်းပြုတော်မူသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဒုက္ခရစရိယာ မြတ်သောအကျင့်ကို ခုနစ်ရက်ကျင့်တော်မူပြီး စရည်းပင်ရင်း၌ တရားအားလုံးကိုသိတော်မူသော (သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်ကိုရတော်မူပြီး ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ တဏှာင်္ကရ ဘုရားရှင်သည် သက်တော်ရှစ်သောင်းရှိသောအခါ ဘုရားရှင်တို့၏ ပြုဖွယ်ကိစ္စအားလုံးပြုပြီးဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် တဏှာင်္ကရ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ လွန်လွန်ကဲကဲကုသိုလ်တော်များ ပြုလုပ်လှူဒါန်းပါသော်လည်း ဗျာဒိတ်တော်မခံရဘဲ ကောင်းမှုကုသိုလ်များကြောင့် ထိုဘဝမှစုတေပြီး နတ်ပြည်၌ နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူသည်။ (သောတက္ကကိကျမ်း)

အခြားသောကျမ်းများက မောရဝတီပြည် နရိန္ဒမင်းနှင့် သိရိစန္ဒာမိဖုရားကြီးတို့၏ သားတော်ဖြစ်၍ တောထွက်ရဟန်းပြုပြီး မြင့်မြတ်သော (ဒုက္ကရစရိယ)အကျင့်ကို ဆယ်လကြာကျင့်ပြီး ကံ့ကော်ပင်ရင်း၌ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ အရပ်တော်မှာ အတောင်ရှစ်ဆယ်မြင့်ပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ သုံးယူဇနာတိုင်အောင် ကွန့်မြူးတော်မူပါသည်။

(ဤကား တဏှာင်္ကရမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

မေဓင်္ကရမြတ်စွာဘုရား

တဏှာင်္ကရမြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူသားတို့၏ သက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်သိန်းမှ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းအထိဆုတ်ယုတ်ခဲ့သည်။ ထိုဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှ အသင်္ချေသက်တမ်းအထိ တဖြည်းဖြည်းတိုးလာပြန်သည်။ ထိုမှတစ်ဖန် တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်လာပြီး အနှစ်ကိုးသောင်းသက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိလာပြန်သည်။

ထိုအခါမေဓင်္ကရမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် လိုအပ်သော ပါရမီများဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူသည်။ ထိုအခါ နတ်ပြဟ္မာပေါင်းများစွာတို့က စုဆေးပြီး အလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန်အချိန်တန်ပြီဟူ၍ တောင်းပန်ကြလေသည်။ ဘုရားအလောင်းနတ်သားကလည်း ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေ၍ ယသဃရနေပြည်တော် သုဒေဝမင်းကြီး၏မိဖုရားခေါင်ကြီး ယသော်ဓရာဝမ်းတွင် သန္ဓေတည်ကာ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သည့်အခါ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်မင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ အနှစ်ရှစ်ထောင်အထိ မင်းစည်းစိမ်ကို နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြား ခံစား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တော်မူသည်။ ထို့နောက် သားတော်တစ်ပါးဖွားမြင်တော်မူသော အခါ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသော နိမိတ်ကြီး လေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ တောထွက် ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ ဒုက္ကရစရိယာ မြတ်သောအကျင့်ကို ရှစ်လခွဲကျင့်တော်မူပြီး ပေါက်ပင်ရင်း၌ တရားအားလုံးသိတော်မူသော (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကို ရတော်မူလျက် ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

အချို့သောကျမ်းများတွင် ကာလိဝတီနေပြည်တော် အင်္ဂသေနမင်း၏ သုမာလာမိဖုရားကြီးမှ ဖွားမြင်ပြီး ဒုက္ကရစရိယာ မြတ်သောအကျင့်ကို ခြောက်လကျင့်၍ သရက်ဖြူပင်ရင်း၌ ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဘုရားရှင်၏အရပ်တော်မှာ အတောင်ရှစ်ဆယ်မြင့်တော်မူသည်။ ရောင်ခြည်တော် နှစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ကွန့်မြူးပျံ့နှံ့တော်မူသည်။ သက်တော် ခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

(ဤကား မေဓင်္ကရမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

သရဏင်္ကရမြတ်စွာဘုရား

မေဓင်္ကရမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် ကမ္ဘာ၌ လူတို့၏သက်တမ်းသည် ကိုးသောင်းမှ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းအထိ တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဖန်လူတို့၏ သက်တမ်းသည် တဖြည်းဖြည်းတိုးလာခဲ့ပြန်ရာ အသင်္ချေသက်တမ်းအထိ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုအသင်္ချေသက်တမ်းမှာ တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ရာ နှစ်ပေါင်း ရှစ်သောင်းသက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိလာပြန်ပါသည်။

ထိုအချိန်၌ သရဏင်္ကရ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဖြည့်ကျင့်ရမည့်ပါရမီများ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူလေသည်။ ထိုအချိန်တွင် နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးရောက်ရှိလာကြပြီးလျှင် ဘုရားအလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဟု တောင်းပန်ကြလေသည်။ ဘုရားအလောင်းနတ်သားကလည်း ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ ဝိပုလနေပြည်တော် သုမင်္ဂလာမင်းကြီး၏ မိဖုရားခေါင်ကြီး ယသလဝတီဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေတည်တော်မူသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်လျှင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော်နှင့် အခြွေအရံ မောင်းမမိဿံပေါင်းများစွာတို့၏ ပြုစုမှုကိုခံစား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လျက် ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြား နှစ်ပေါင်း ခုနစ်ထောင်တိုင်အောင် အုပ်စိုးစံစားလေသည်။ သားတော်တစ်ပါးဖွားမြင်သောအခါ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသော နိမိတ်ကြီး လေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ ဒုက္ကရစရိယာ မြတ်သောအကျင့်ကို တစ်လကျင့်ပြီးလျှင် သခွတ်ပင်ရင်း၌ တရားအားလုံး သိတော်မူသော (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကိုရတော်မူပြီး လောကသုံးပါးတွင် တုနှိုင်းဖွယ်မရှိသော ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူသည်။ သရဏင်္ကရမြတ်စွာဘုရားထံတွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ကုသိုလ်ကောင်းမှု မြောက်မြားစွာပြုလုပ်ပါသော်လည်း ဗျာဒိတ်တော်မခံရဘဲ လူ့ဘဝမှစုတေကာ နတ်ပြည်၌ နတ်သားအဖြစ် စံနေရပြန်လေသည်။

အခြားသောကျမ်းများ၌ သရဏင်္ကရဘုရားအလောင်းသည် ခေမာပြည် သုဘိန္နမင်းကြီးနှင့် သရီမာလာမိဖုရားတို့မှ ဖွားမြင်တော်မူပြီး သက်တမ်း ကိုးသောင်းတွင် တောထွက်တော်မူပြီး ဒုက္ကရစရိယအကျင့်ကို သုံးလကြာကျင့်တော်မူသည်။ ညောင်ကြတ်ပင်ရင်း၌ ဘုရားဖြစ်တော်မူပါသည်။ သရဏင်္ကရမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်ကိုးဆယ်မြင့်၍ ရောင်ခြည်တော်မှာ ကိုးယူဇနာတိုင်အောင် ထွက်ကြွကွန့်မြူးတော်မူပါသည်။ သက်တော်ခြောက်သောင်းလေးထောင်(သို့မဟုတ်) ခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်ရှိသောအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။

(ဤကား သရဏင်္ကရမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။

ဒီပင်္ကရမြတ်စွာဘုရား

သရဏင်္ကရမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူသားတို့၏သက်တမ်းသည် ရှစ်သောင်းမှ (သို့မဟုတ်) ကိုးသောင်းသက်တမ်းမှ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းအထိ ဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုမှ တစ်ဖန် တဖြည်းဖြည်းတိုးလာခဲ့ရာ အသင်္ချေသက်တမ်းအထိ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ယင်းအသင်္ချေသက်တမ်းမှ ဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ရာ လူတို့၏သက်တမ်း တစ်သိန်းသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် ဒီပင်္ကရမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဘုရားအလောင်းတို့ ဖြည့်ဆည်းရမည့်ပါရမီများ ပြည့်စုံပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းများစွာတို့ စုဝေးကြပြီးလျှင် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်ကြလေသည်။ ဘုရားအလောင်းနတ်သားက ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ ရမ္မဝတီပြည်၊ သုဒေဝမင်းကြီး၏ မိဖုရားခေါင်ကြီး သုမေဓာဒေဝီဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေတည်တော်မူလေသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သောအခါ ဖွားမြင်တော်မူသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားအလောင်း မင်းသားအရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ ထီးနန်းအုပ်ချုပ် မင်းပြုလုပ်၍ ကြင်ယာတော် ပဒုမ္မာဒေဝီနှင့် မောင်းမမိဿံပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးပြုစုမှုကို ခံယူလျက် နှစ်ပေါင်း တစ်သောင်းပတ်လုံးစံနေတော်မူသည်။ သားတော် ဥသဘက္ခန္ဓမင်းသားကို ဖွားမြင်သောနေ့၌ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ ဆင်ယာဉ်ကို စီးပြီး တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ ဒီပင်္ကရာမင်းသား ရဟန်းပြုတော်မူကြောင်းကြားသိကြလျှင် များစွာသော ယောကျ်ားတို့လည်း မင်းသားနှင့်အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြလေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်မင်းသားသည် ရဟန်းပြုတော်မူပြီး နောက်ပါ ရဟန်းပေါင်းများစွာနှင့်အတူ ဒုက္ကရစရိယ(မြတ်သော အကျင့်)ကို ဆယ်လကျင့်တော်မူသည်။ ကဆုန်လပြည့်ဘုရား ဖြစ်မည့်နေ့တွင် မြို့သူမြို့သားတို့က လှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုန်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိအင်ကြင်းတော၌ နေ့ခိုစံနေတော်မူသည်။ ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ အခြွေအရံရဟန်းများကို စွန့်ခွာ ပြီး တစ်ပါးတည်း ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ ကြွတော်မူသည်။ လမ်းခရီး၌ သုနန္ဒတက္ကတွန်းလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုတ်ကိုခံယူတော်မူပြီး ညောင်ကြတ်ပင်ရင်းတွင် ဖြန့်ခင်းတော်မူသည်။ ထိုအခါ ငါးဆယ်သုံးတောင်ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။

ထိုပလ္လင်ထက်၌ အင်္ဂါလေးပါးနှင့်အညီ တရားအလုပ်ပွားများ အားထုတ်တော်မူသည်။ ထိုနေ့နေမဝင်မီ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို

အောင်မြင်တော်မူသည်။ ညဉ့်ဦးယံ၌ အာသဝေါတရားချုပ်ငြိမ်းသော (ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်)ကို ရတော်မူသည်။ သန်းခေါင်ယံ၌ နတ်မျက်စိကဲ့သို့ မြင်နိုင်စွမ်းရှိသော (ဒိဗ္ဗစက္ခု)ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး နေအာရုဏ်တက်ချိန်တွင် အရဟတ္တမဂ်(သုံးဆယ့်တစ်ဘုံမှ ထွက်နိုင်သော ထွက်ရပ်ပေါက်ဉာဏ်ကိုရပြီးနောက် အလုံးစုံသောတရားကိုသိတော်မူသည့် (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကို ရကာ လောကသုံးပါးတွင် အတုမရှိသောဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှစတင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့

ရှင်းလင်းချက်။ အင်္ဂါလေးပါးဆိုသည်မှာ အောက်ဖော်ပြပါအချက်(၄)ချက်နှင့် ဘုရားအဖြစ်ကို ရသည်အထိ ဝီရိယစိုက်အားထုတ်မည်ဟု ဆိုလိုကြောင်း တွေ့ရပါသည်–

(၁) အရေမျှကျန်လိုလျှင် ကျန်ပါစေ၊
(၂) အကြောမျှကျန်လိုလျှင် ကျန်ပါစေ၊
(၃) အရိုးမျှကျန်လိုလျှင် ကျန်ပါစေ၊
(၄) အသွေးအသားအားလုံး ခမ်းခြောက်လျှင် ခမ်းခြောက်ပါစေ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သော တရားများအနက် ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** သုနန္ဒာရာမအရပ်၌ ရှိနေကြသော အခြံအရံ ရဟန်းများကို ဓမ္မစကြာတရားဦး ဟောကြားတော်မူသောအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းများနှင့် တကွ လူနတ်ဗြဟ္မာတို့ တရားရကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** သားတော် ဥသဘက္ခန္ဓမင်းသားအမှူးထား၍ ဩဝါဒပါတိမောက်တရား ဟောကြားတော်မူရာ၌ တရားပွဲကြီးသို့ လာရောက်ကြကုန်သည့် များလှစွာသော လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ တရားရကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** မယ်တော်မိနတ်သားကို အမှူးထား၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ အဘိဓမ္မာတရား ဟောကြားတော်မူရာ တရားလာရောက်နာကြားကြကုန်သည့် များလှစွာသော နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ တရားရကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** သုနန္ဒာရာမအရပ်၌ ပထမ ပြုလုပ်သောအစည်းအဝေးကြီး၌ ဝန်းကျင်မှ ရဟန္တာပေါင်း ကြောက်ကြားစွာတို့ အညီအညွတ်လာရောက် စုဝေးကြသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** နာရဒကူဋတောင်ထိပ်၌ နာရဒေဝ နတ်ဘီလူးနှင့် အခြံအရံ နတ်ဘီလူးပေါင်း တစ်သောင်းတို့ကို ချွတ်တော်မူရာ အားလုံးသောတာ ပန်ဖြစ်ကြသည်။ ထိုပွဲ၌ အစဉ်အလာအရ ဗလိနတ်စာ ပူဇော်ပွဲအတွက် တစ်ရွာလျှင် တစ်ယောက်ကျစီ လွှတ်ကြသောလူများကို ရဟန်းအဖြစ် ပြုလုပ်ပေး တော်မူသည်။ ထိုအခါ ရဟန်းပေါင်း ကြောက်ကြားစွာ တို့သည် ရဟန္တာဖြစ်ကြသည်။ ထိုနောက် ဘုရားရှင် က ဩဝါဒပါတိမောက်တရားကို ဟောပြောပြသ တော်မူသည်။ ထိုတရားနာကြားသူအားလုံး တရား ရကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သဒ္ဒဿနတောင်ထိပ်၌ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ကျင်းပသော တောင်ထိပ်ပွဲ တွင် မြတ်စွာဘုရားက တရားဟောကြားရာတွင် လူပေါင်းများစွာတို့ ရဟန်းဖြစ်ကြသည်။ ယင်းတရားပွဲ သည် သာဝကရဟန္တာကြီးပေါင်း များစွာပါဝင်သော အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် သုမေဓာရသေ့အဖြစ်ဖြင့် ရှေးဦးစွာ ဗျာဒိတ်တော်ကို ရတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏အမြတ်ဆုံး တပည့်လက်ယာတော်ရံမှာ သုမင်္ဂလမထေရ်ဖြစ်ပြီး လက်ဝဲတော်ရံမှာ တိဿမထေရ် ဖြစ်ပါသည်။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်ရှစ်ဆယ် မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှ တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ပျံ့နှံ့ကွန့်မြူးတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်သည် သက်တော် အနှစ်ရှစ်သောင်းတွင် နန္ဒာရာမအရပ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။ တေဇောဓာတ်လောင်ကျွမ်းပြီး တစ်စုတစ်ဝေးတည်းကျန်ရစ်ခဲ့သော ဓာတ်တော်များကို ဥပာသကာသွင်းကာ အမြင့်ယူဇနာ (၃၀)ရှိ စေတီတစ်ဆူတည်ထားကိုးကွယ်ကြသည်။

(ဤကား ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ဝုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းဖြစ်ပါသည်။)

ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား

ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီးနောက် ကမ္ဘာ(ရှည်လျားသောအချိန်ကာလ)ပေါင်းများစွာ ဘုရားမပွင့်ဘဲ ဆိတ်သုဉ်းနေခဲ့ပါသည်။ ထိုရှည်လျားသောအချိန်ကာလကုန်ဆုံးပြီးနောက် လူသတ္တဝါတို့၏အသက်သည် အသင်္ချေ(မရေမတွက်နိုင်သောသက်တမ်း)မှ ဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ရာ တစ်သိန်းသက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဘုရားအလောင်းတို့ဖြည့်ဆည်းရမည့် ပါရမီတော်များ ဖြည့်ဆည်းပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူသည်။ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းများစွာတို့စုဝေးကြပြီး ဘုရားအလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန်အချိန်တန်ပြီဟူ၍ တောင်းပန်ကြလေရာ အလောင်းတော်နတ်သားက ဝန်ခံတော်မူသည်။ ထိုအကြောင်းကြောင့် အလောင်းတော်နတ်သားသည် နတ်ပြည်မှစုတေပြီး ရမ္မာဝတီနေပြည်တော် သုနန္ဒမင်းကြီး၏ မိဖုရားခေါင်ကြီး သုဇာတာဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သောအခါ ဖွားမြင်တော်မူသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားအလောင်း ကောဏ္ဍညမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် ရှစ်ဒေဝိမိဖုရားကြီးနှင့်အတူ မောင်းမမိသံပေါင်းများစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူလျက် နှစ်ပေါင်းတစ်သောင်းတိုင်အောင် မင်းစည်းစိမ်ကို နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားခံစားတော်မူသည်။ သားတော် ဝိဇိတသေနမင်းသားကို ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ-သူအို-သူနာ-သူသေ-ရဟန်းတည်းဟူသောနိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ အာဇာနည်မြင်းရထားဖြင့် တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ ထိုအခါ အလောင်းတော်နှင့်အတူ မြောက်မြားစွာသော ယောကျ်ားတို့လည်း လိုက်ပါရဟန်းပြုကြသည်။ အလောင်းတော်သည် နောက်ပါအခြံအရံ ရဟန်းများနှင့်အတူ နတ်သစ်ပင်တောတွင် ဒုက္ကရစရိယ(မြင့်မြတ်သောအကျင့်)ကို ဆယ်လတိုင် ကျင့်တော်မူသည်။ ဘုရားဖြစ်မည့် ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် သုနန္ဒာရွာသူ ယသော်ဒါသူဌေးသမီးလှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။ ထိုနေ့ညချမ်းသို့ရောက်သောအခါ အခြံအရံရဟန်းများကိုစွန့်ခွာကာ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်းကြွရောက်တော်မူလေသည်။

လမ်းခရီး၌ သုနန္ဒာတက္ကတွန်းလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုတ်ကို ခံယူတော်မူပြီး နဘဲ(နပဲ)ပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဖြန့်ခင်းတော်မူသည်။ ထိုအခါ အမြင့်(၅၇)တောင်ခန့်ရှိ ပလ္လင်တော်ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်ဝယ်ထိုင်၍ တရားအားထုတ်တော်မူနေစဉ် နေမဝင်မီ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါများကို အောင်မြင်တော်မူသည်။

ညဉ့်ဦးယံ၌ အာသဝေါတရားချုပ်ငြိမ်းသည့်(ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်)အမြင်ကို ရတော်မူသည်။ သန်းခေါင်ယံ၌ ဝေးလံသောအရပ်၌တည်ရှိသည့် (ကြီးမား၊ သေးငယ်) အရာဝတ္ထုအားလုံးကို နတ်မျက်စိကဲ့သို့ ရှင်းလင်းစွာမြင်နိုင်သော (ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်)အမြင်ကိုရတော်မူသည်။ အာရုံတက်ချိန်တွင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားများ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်)ကို ရတော်မူပြီးနောက် တရားမှန်သမျှအားလုံးသိတော်မူသော (သဗ္ဗညုတဉာဏ်)ကို ရတော်မူလျက် လောကသုံးပါးတွင် အတုမရှိသော ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက်၊ (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင်ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ)တရားမှစတင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီးသုံးကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမတရားပွဲ။** အာရုံနွှိဝမြို့၊ နတ်သစ်ပင်တောသို့ အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်းများစွာတို့ကို ဓမ္မစကြာတရားဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုတရားပွဲကြီးသည် မြောက်မြားစွာသော ရဟန်း၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင်ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့်တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲ။** နတ်သားတစ်ဦး၏ လျှောက်ထားချက်အရ မင်္ဂလာသုတ္တန်တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုတရားပွဲသည် မြောက်မြားလှစွာသော လူ၊ နတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲ။** ရေမီးအစုံစုံနှင့် တန်ခိုးပြတော်မူ၍ ဒိဋ္ဌိတို့ကို ကောင်းကင်ထက်မှ တရားဟောတော်မူသော အခါ မြောက်များစွာသော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ တရားရပြီး သစ္စာလေးပါးတည်၍ ရဟန္တာဖြစ်ကာ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး သုံးကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** စန္ဒဝတီမြို့၊ စန္ဒဥယျာဉ်၌ ဗြဟ္မဏမဟာသာလမျိုး သုစိန္ဒရပုဏ္ဏား၏ သား ဘဒ္ဒလုလင်နှင့် ယညသောရေပုဏ္ဏား၏သား သုဘဒ္ဒလုလင်တို့သည် လုလင်ပေါင်းများစွာတို့က ဘုရားထံတော်၌ ရဟန်းပြုကြပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်ကြသည်။ ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားသည် နယုန်

လပြည့်နေ့၌ သုဘဒ္ဒမထေရ်အမှူးရှိသော ရဟန်းတော်ပေါင်းများစွာတို့ကို ရှေးဦးစွာ မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်)တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသော သံဃအစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သားတော် ဝိဇိတသေနမင်းသား ရဟန်းပြုပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါတွင် ဝိဇိတသေန မထေရ်အမှူးပြုသော ရဟန္တာပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်) တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသော သံဃအစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ဘုရားရှင်သည် ဇနပုဒ်အရပ်များသို့ ဒေသစာရီကြွချီတော်မူရာတွင် ဥဒေနမင်းနှင့် အခြွေအရံများစွာတို့ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၍ ရဟန္တာဖြစ်ကြသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်) တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသော သံဃအစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဝိဇိတာဝီ စကြာဝတေးမင်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခဲ့ရပါသည်။ ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏အမြတ်ဆုံးသော တပည့်အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ ဘဒ္ဒမထေရ်နှင့် သုဘဒ္ဒမထေရ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဘုရားရှင်၏အရပ်တော်မှာ ရှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြင့်တော်မူသည်။ သက်တော် ရှစ်သောင်းရှိသောအခါ စန္ဒဥယျာဉ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူသည်။ ထိုအခါ လူအပေါင်းတို့က ဘုရားရှင်၏ တစ်စုတစ်စည်းတည်းကျန်ရစ်ခဲ့သော ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာပြီး အမြင့်နှစ်ယူဇနာရှိ စေတီတော်တစ်ဆူတည်ထားကိုးကွယ် ပူဇော်ကြသည်။

(ဤကား ကောဏ္ဍညဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းဖြစ်ပါသည်။)

မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား

ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီး မရေတွက်နိုင်သောအချိန်ကာလ(အသင်္ချေ)အတွင်း ဘုရားပွင့်တော်မမူဘဲရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်ကာလလွန်မြောက်၍ တစ်ခုသော ရှည်လျားသည့်ကာလ(ကမ္ဘာ)၌ ဘုရားလေးဆူပွင့်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ယင်းကမ္ဘာတွင် လူတို့၏သက်တမ်းသည် မရေတွက်နိုင်သော(အသင်္ချေ)သက်တမ်းမှ တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်လာပြီး အနှစ်ကိုးသောင်း သက်တမ်းသို့ ရောက်သောအခါ မင်္ဂလာဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါရမီတော်များ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်၌နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းများစွာတို့ကစုဝေးပြီး ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဟူ၍ အလောင်းတော်နတ်သားအား တောင်းပန်ကြလေသည်။ ဘုရားအလောင်းနတ်သားက ဝန်ခံတော်မူ၍ နတ်ပြည်မှစုတေကာ ဥတ္တရနေပြည်တော် ဥတ္တရမင်းကြီး၏ ဥတ္တရာဒေဝီ မိဖုရားခေါင်ကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။ အချိန်စေ့ရောက်သောအခါ မြင့်မြတ်ပျော်မွေ့ဖွယ်ကောင်းသော ဥတ္တရမဓရဥယျာဉ်တော်အတွင်း ဖွားမြင်တော်မူသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထူးခြားချက်မှာ ဘုရားအလောင်းတော်ကို ပဋိသန္ဓေတည်ချိန်တွင် မိဖုရားကြီး၏ကိုယ်ရောင်သည် ပတ်ဝန်းကျင် အတောင် (၈၀) ပျံ့နှံ့ထွန်းလင်းတော်မူသည်။ မီးရောင်၊ နေရောင်၊ လရောင်မလိုဘဲ မိဖုရားကြီးသည် မိမိကိုယ်မှထွက်သောအရောင်ဖြင့် ညဉ့်နေ့မခြား သွားလာလှုပ်ရှားနိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်မင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် ယသောဓရာမိဖုရားကြီးနှင့်အခြွေအရံ မောင်းမ၊ မိဿံ မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူလျက် နှစ်ပေါင်း ကိုးထောင် တိုင်အောင် နန်းစည်းစိမ်ကို နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြား ခံစားတော်မူသည်။ သားတော် သီလဝကို ဖွားမြင်သည့်နေ့၌ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းဟုဆိုအပ်သော နိမိတ်ကြီး လေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ ပဏ္ဍုရ အမည်ရှိသော အာဇာနည်မြင်းကိုစီးလျက် တောထွက် ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ ထိုအခါ လူပေါင်းများစွာတို့ကလည်း အလောင်းတော်နှင့်အတူ လိုက်ပါရဟန်းပြုကြသည်။

ဒုက္ကရစရိယ(မြင့်မြတ်သောအကျင့်)ကို နောက်ပါ ရဟန်းများနှင့်အတူ ရှစ်လကျင့်တော်မူပြီး ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့၌ ဥတ္တရရွာနေ သူဌေးသမီး ဥတ္တရလှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။ ညနေချမ်းသို့ရောက်သောအခါ အခြံအရံ ရဟန်းတို့ကိုစွန့်ခွာပြီး မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်း ကြွတော်မူသည်။ လမ်းခရီးတွင် ဥတ္တရအမည်ရှိ တက္ကတွန်း လှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုတ်ကို ခံယူတော်မူပြီး ကံ့ကော်ပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းတော်မူသည်။ ထိုအခါ

(၅၈)တောင်အမြင့်ရှိ ပလ္လင်တော်ပေါ်ပေါက် လာလေသည်။

ထိုပလ္လင်တော်ထက်၌ ထိုင်တော်မူပြီး အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ညီသော ဝိပဿနာတရားပွားများအားထုတ်တော်မူရာ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါ တို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ညဉ့်ဦးယံ၌ အာသဝေါတရား ချုပ်ငြိမ်းသော(ပုဗ္ဗေနိဝါသ)ဉာဏ်အမြင်ကို ရတော်မူသည်။

သန်းခေါင်ယံ၌ ဝေးကွာသောအရပ်ရှိ ကြီးမား၊ သေးငယ် သော အရာဝတ္ထုအားလုံးကို နတ်မျက်စိကဲ့သို့ မြင်နိုင်သော (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဉာဏ်ကိုရတော်မူသည်။ ထိုမှဆက်၍ ခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း(အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း)ကို ပွားများအားထုတ်ရာ မိုးသောက် ယံ၌ ဈာန်အဘိဉာဉ်များ ရတော်မူသည်။ ထိုမှဆက်လက်ပွားများ အားထုတ်ရာ အရုဏ်တက်ချိန်တွင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း (အရဟတ္တ) တရားအသိအမြင်နှင့်တကွ တရားအားလုံးသိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတဉာဏ်)ကို ရတော်မူပြီး လောကသုံးပါး၌ အတုမရှိသော ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူသည်။ ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရား ဖြစ်တော်မူရာ ပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော် မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(မဇ္ဈိမစကြာ) တရားမှစတင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးကဲမွန်မြတ်သော ကိုယ်ရောင်

မင်္ဂလာမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီး နောက် တန်ခိုးတော်ဖြင့် မဖန်ဆင်းရဘဲ အလိုလိုထွက်သော ရောင်ခြည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တော်မှာ ဝန်းကျင်လောကတစ်ခွင်လုံး ပျံ့နှံ့တော်မူသည်ဟုဆိုသည်။ ဥပမာ–နေ၊ လ၊ နက္ခတ် အရောင်မပါဘဲ ပကတိဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော်မှထွက်သော ရောင်ခြည်တော်ဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သစ်ပင်၊ မြေပြင်၊ တောတောင်၊ သမုဒ္ဒရာစသည်တို့ကို မြင်နိုင်သည်အထိ ဝင်းဝင်းတောက်ပနေသည်ဟုဆိုပါသည်။ ဤကဲ့သို့ရောင်ခြည်တော် ထွက်ရခြင်းအကြောင်းရင်းမှာ–

(က) ဘုရားအလောင်းတော်သည် တစ်ခုသောဘဝတွင် သားမယားတို့နှင့်အတူ ဝင်္ကပဗ္ဗတောင်နှင့်တူသော တောင်ထိပ်၌ နေတော်မူစဉ် ခရဒါဌိကအမည်ရှိသော ဘီလူးသည် ဘုရားအလောင်းတော်၏အလှူဒါနကို လိုလား၍ ပုဏ္ဏားအသွင်ဖန်ဆင်းကာ အလောင်းတော် ထံပါး ချဉ်းကပ်ပြီး သားတော်နှင့် သမီးတော်ကို အလှူခံလေသည်။ ဘုရားအလောင်းတော်ကလည်း သားတော်နှင့်သမီးတော်တို့ကို ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ထိုအခါ ယူဇနာနှစ်သိန်းလေးသောင်းပမာဏရှိ မဟာပထဝီမြေကြီး တုန်လှုပ်သွားသည်ဟုဆိုပါသည်။ ဘီလူးသည် စင်္ကြံလမ်းအစွန်း၌ရပ်လျက် ကြာစွယ်ကို ဝါးစားဘိသကဲ့သို့ သားတော်နှင့် သမီးတော်တို့ကို ဘုရားအလောင်းတော်၏ရှေ့တွင်ပင် ဝါးစားလေသည်။ မီးတောက်မီးလျှံပမာ ဘီလူး၏ပါးစပ် အတွင်းမှ ရဲရဲတောက်သွေးများ အန်၍ထွက်လာသည်

ကိုမြင်သော်ငြားလည်း အနည်းငယ်မျှ မတုန်မလှုပ် မတွန့်ဆုတ်ဘဲနှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသာ ဖြစ်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤအလှူဒါနအကျိုးဆက်ကြောင့် နောင်သောအခါ တောက်ပသည့် သွေးလျှံနည်းတူ ငါ၏ကိုယ်မှ ရောင်ခြည်တော်များ ထွက်ပါစေသတည်းဟု ဆုတောင်းခဲ့ပါသည်။

(ခ) ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဘဝတစ်ခုတွင် စေတီတော်တစ်ဆူကို ဖူးမြော်ရသောအခါ ဤဘုရားအား ငါ၏အသက်ကိုစွန့်၍ ပူဇော်အံ့ဟုကြံစည်တော်မူပြီး မိမိကိုယ်ကို ထောပတ်ဆီဆွတ်ထားသော အဝတ်တို့ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် အစတစ်ထောင်ခန့်ရှိ တစ်သိန်းတန်ရွှေခွက်၌ ထောပတ်လောင်း၍ မီးစာတစ်ထောင်ကို မီးညှိကာ မိမိခေါင်းပေါ်ရွက်သည်။ ထို့နောက် တစ်ကိုယ်လုံးကိုလည်း မီးညှိစေကာ စေတီတော်မြတ်ကို တစ်ညလုံး လက်ယာရစ်လှည့်ပြီး မီးပူဇော်ခဲ့ပါသည်။ အရုဏ်တက်သည့်တိုင်အောင် လှည့်လည်ပူဇော်ခဲ့သော်လည်း အလောင်းတော်၏ မွေးညှင်းကိုပင် မီးမလောင် အပွင့်မဟာပဒုမ္မာကြာတိုက်အတွင်း ဝင်နေဘိသကဲ့သို့ အေးမြနေသည်ဟုဆိုပါသည်။ ထိုကောင်းမှုကြောင့်လည်း ကိုယ်တော်၏ ရောင်ခြည်တော်သည် စကြာဝဠာတိုင်အောင် ထွန်းလင်းပျံ့နှံ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုပါသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

မင်္ဂလာမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော တရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာအရပ်မှာ တစ်ဆယ့်ရှစ်ယူဇနာ ဝေးကွာသော သီရိတောသို့ ကြွတော်မူသည်။ ထိုသီရိတောတွင် ဘုရားရှင် တောထွက်စဉ်က အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းများကို ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုတရားပွဲ၌ ဖဟိဘိက္ခု ရဟန်းပေါင်းများစွာတို့ ရဟန္တာဖြစ်ကြပြီး လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းများစွာတို့လည်း သစ္စာလေးပါး သိမြင်ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားသည် စိတ္တမြို့ တံခါးအနီးရှိ စကားပင်ရင်း၌ ရေမီးအစုံစုံတို့ဖြင့် တန်ခိုးပြတော်မူ၍ တိတ္ထိတို့ကိုနှိမ်နင်းတော်မူသည်။ ထိုမှ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ကြွတော်မူပြီး ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း၌ ခင်းထားအပ်သော မြကျောက်ဖျာထက်တွင် သီတင်းသုံးတော်မူလျက် နတ်၊ ဗြဟ္မာပေါင်းများစွာတို့အား အဘိဓမ္မာတရား

ဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုတရားပွဲ၌ နတ်၊ ဗြဟ္မာပေါင်းများစွာတို့ တရားရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားအား သုနန္ဒစကြာမင်းကြီးသည် နောက်ပါလူပရိသတ်ပေါင်းများစွာနှင့် လာရောက်ပူဇော်ဖူးမြော်လှူဒါန်းကြရာတွင် ဘုရားရှင်က မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်)တရားဟောကြားတော်မူသည်ကို နားကြားရသောကြောင့် ဖဟိဘိက္ခုရဟန်းများ ဖြစ်ကြပြီး တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား မေခလပြည်တွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် လုလင်ပျို တစ်သောင်းခြံရံလျက် အဂ္ဂသာဝကအလောင်းအလျာများဖြစ်ကြသော သုဒေဝနှင့် ဓမ္မသေနလုလင်တို့သည် ဘုရားရှင်ထံပါး၌ ဖဟိဘိက္ခုရဟန်းများဖြစ်ကြပြီး တပို့တွဲလပြည့်နေ့တွင် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်ကြသည်။ ထိုနေ့တွင် ဘုရားရှင်က မြောက်မြားစွာသော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရဟန္တာများကို မြင့်မြတ်သောအဆုံးအမ (သြဝါဒပါတိမောက်)တရား ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ဥတ္တရဥယျာဉ်အတွင်း၌ ဆွေတော်မျိုးတော်ပေါင်းများစွာနှင့် ရဟန်းသံဃာပေါင်းများစွာတို့ကို ဘုရားရှင်က မြင့်မြတ်သောအဆုံးအမ (သြဝါဒပါတိမောက်)တရားကို ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သုနန္ဒစကြာဝဠာမင်းကြီးသည် အခြံအရံပေါင်းများစွာနှင့် ရဟန်းပြုကြ၍ ရဟန္တာများဖြစ်ကြသောကြောင့် ဘုရားရှင်က မြင့်မြတ်သောအဆုံးအမ (သြဝါဒပါတိမောက်)တရားကို ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ အမြတ်ဆုံးတပည့် အဂ္ဂသာဝကအစုံမှာ သုဒေဝမထေရ်နှင့် ဓမ္မသေနမထေရ်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် သုရုစိပုဏ္ဏားအဖြစ်ဖြင့် မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားထံမှ ဗျာဒိတ်ခံယူတော်မူသည်။ မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ (၈၈)တောင် မြင့်တော်မူလျက် လူတို့၏ သက်တမ်းကိုးသောင်းတွင် ပွင့်တော်မူပြီး သက်တော်ခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်တွင် ဥတ္တရဥယျာဉ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏

ကြွင်းကျန်ရစ်သော ရွှေအဆင်းရှိ ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာသွင်း၍ အမြင့်ယူဇနာ သုံးဆယ်ရှိ စေတီတစ်ဆူတည်ထားကိုးကွယ်ပူဇော်ကြသည်။

(ဤကား မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်သည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သုမနမြတ်စွာဘုရား

မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏ သက်တမ်းသည် ကိုးသောင်းရှိရာမှ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ရာ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုမှတဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လာပြန်ရာ မရေတွက်နိုင်သော(အသင်္ချေ) သက်တမ်းအထိ ရောက်ရှိလာပြန်သည်။ ထိုမရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းမှ တစ်ဖန် ဆုတ်ယုတ်လာပြန်ရာ အနှစ်ကိုးသောင်း သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် သုမနမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါရမီတော်များ ဖြည့်ဆည်းပြီး ဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်သား အဖြစ်စံနေတော်မူလေသည်။ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းများစွာတို့စုဝေးပြီး သုမနဘုရားအလောင်းတော် နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန် အချိန်တန်ပြီ ဟု တောင်းပန်ကြလေသည်။ ထိုကဲ့သို့ တောင်းပန်ခြင်းကို အလောင်းတော်နတ်သားက ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ မေခလာနေပြည်တော် သုဒတ္တမင်းကြီး၏ သိရိမာဒေဝီ မိဖုရားခေါင်ကြီး ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သော အခါ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

ဘုရားအလောင်း သုမနမင်းသား အရွယ်သို့ရောက် သောအခါ ကြင်ယာတော် ဝဋ္ဋံသိတာမိဖုရားကြီးနှင့် ရံရွေတော်ပေါင်း မြောက် များစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကို ခံယူတော်မူလျက် နှစ်ပေါင်း ကိုးထောင် ကြာအောင် ခံစား၍ တိုင်းပြည်ကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်တော်မူသည်။

ဝဋ္ဋံသိတာမိဖုရားကြီးမှ အနုပမအမည်ရှိသော သားတော်ကို ဖွားမြင်တော်မူသည့်အခါ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသော နိမိတ်ကြီး လေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ ဆင်ယဉ်ကိုစီးပြီး တောထွက် ရဟန်းပြုသည်ကို အကြောင်းခံ၍ လူပေါင်းများစွာတို့လည်း သုမန မင်းသားနှင့်အတူ လိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြသည်။

သုမနဘုရားအလောင်းတော်သည် နောက်ပါရဟန်းများနှင့် ဆယ်လပတ်လုံး မြင့်မြတ်သောအကျင့် (ဒုက္ကရစရိယ)ကို ကျင့်တော် မူသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ အနောမ သူဌေးသမီး အနုပမာ လှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူ ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတောအတွင်း နေခိုစံနေ တော်မူသည်။ ညနေချမ်းသို့ရောက်သောအခါ အခြံအရံ ရဟန်းများကို မြန်းစွာပြီး ဘုရားဖြစ်မည့်အရပ်သို့ တစ်ပါးတည်း ကြွတော်မူသည်။ လမ်းခရီး၌ အနုပမာအမည်ရှိ တက္ကတွန်းလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူလျက် ကံ့ကော်ပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဖြန့်ခင်းလေ သည်။ ထိုအခါအတောင်သုံးဆယ်ရှိပလ္လင်တော်ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။

ထိုပလ္လင်ထက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူလျက် အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ညီသော ဝီရိယသမ္မာတ်ရားကို ဆောက်တည်ရာ နေမဝင်မီ မာရ်စစ်သည် ဗိုလ်ပါအပေါင်းကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ညဦးယံ၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အာသဝေါတရားချုပ်ငြိမ်းသော ဉာဏ်၊ သန်းခေါင်ယံ၌ ဝေးသော အရပ်၌ရှိသော အရာဝတ္ထုအားလုံးကို မြင်သော (ဒိဗ္ဗစက္ခု)ဉာဏ် တို့ကိုရတော်မူသည်။

မိုးသောက်ယံ၌ စတုတ္ထဈာန်ကိုရပြီး ထိုဈာန်မှဆက်၍ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ ဝိပဿနာတရားများကို ပွားများတော်မူရာ နေအရုဏ်တက်သည်နှင့် ထွက်ရပ်ပေါက် (အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်နှင့်တကွ အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်ကို ထိုးထွင်း သိမြင်သည့် (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကိုရပြီး လောကသုံးပါး၌ အတုမရှိ သော ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာစွာဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟော ရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်အရ သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှစတင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

သုမနမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** သုမနမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရား အဖြစ်ကို ရတော်မူပြီးနောက် တရားဟောရန်အတွက် ဗြဟ္မာမင်းက တောင်းပန်လေရာ ဘုရားရှင်က တရား

ဟောကြားမည့်နေရာနှင့် ဟောကြားရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆင်ခြင်တော်မူသည်။ သုမနမြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ လိုက်ပါတောထွက်ရဟန်းပြုကြကုန်သော များစွာသော ရဟန်းများကို မြင်တော်မူ၍လည်းကောင်း၊ မိကွဲဖတူ ညီတော် သရဏမင်းသားနှင့် ပုရောဟိတ်၏သား ဘာဝိတတ္တလုလင်တို့ကို မြင်တော်မူ၍လည်းကောင်း၊ ထိုသူတို့နေထိုင်ရာ တစ်ဆယ့်ရှစ်ယူဇနာဝေးကွာသော မေခလမြို့အနီးရှိ မေခလဥယျာဉ်သို့ ကြွတော်မူသည်။ မေခလဥယျာဉ်သို့ ရောက်သောအခါ ဥယျာဉ်မှူးအား ခေါ်၍ ညီတော် သရဏမင်းသားနှင့် ဘာဝိတတ္တ လုလင်တို့ကို ခေါ်စေသည်။ သရဏမင်းသားနှင့် ဘာဝိတတ္တလုလင်တို့ ရဟန်းများနှင့်အတူရောက်ရှိ လာကြသည်။ ထိုအခါဘုရားရှင်က ရှေးဦးစွာ ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူသည်။ တရားနာသူ အားလုံး သစ္စာလေးပါးတရားသိမြင်ကျွတ်တမ်း ဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** သုနန္ဒဝတီမြို့အနီးရှိ သရက်ပင် ရင်း၌ ရေမီးအစုံစုံဖြင့် တန်ခိုးပြတော်မူပြီး တိတ္ထိတို့ ကို နှိမ်နင်းတော်မူသည်။ ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့အား တရားရေအေး အမြိုက် ဆေး တိုက်ကျွေးတော်မူသည်။ ထိုတရားပွဲ၌ မြောက်မြားစွာသော လူ နတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သစ္စာလေးပါးတရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** သုမနမြတ်စွာဘုရားသည် စကြဝဠာပေါင်းများစွာမှ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းများစွာနှင့် စုဝေးရောက်ရှိလာကြသော လူများအပြင် အရိန္ဒမမင်းကိုပါ နိရောဓသမာပတ်အကြောင်း ရှင်းလင်းဟောကြားတော်မူလေရာ တရားပွဲသို့လာကြသူအားလုံး သစ္စာသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

သုမနမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** သုမနမြတ်စွာဘုရားသည် မေခလမြို့ကို အမှီပြု၍ ဝါကပ်တော်မူပြီးလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့် ဝါကျွတ်သည့်နေ့တွင် ဟေ်ိဘိကျရဟန်းပေါင်းများစွာတို့နှင့် ပဝါရဏာပြုတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သက်သမြို့နှင့် မနီးမဝေး အရိန္ဒမမင်း၏ ကုသိုလ်တစ်ယူဇနာရှိသည့် ရွှေတောင်ထက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ အရိန္ဒမမင်းကြီးကို ခြံရံ၍လာကြသော မင်းယောကျ်ားပေါင်းများစွာ

တို့အား တရားဟောဆုံးမ၍ ဟေ်ိဘိက္ခုရဟန္တာများဖြစ်တော်မူကြသည်။ ထိုရဟန်းများသည် အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ညီသော သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်၍ မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်)တရားကို ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သိကြားမင်းက သုမနမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မြောက်မြားစွာသော ရဟန္တာအပေါင်းတို့နှင့် မွန်မြတ်သော (ပါတိမောက်) တရားကို ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

သုမနမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ သရဏမထေရ်နှင့် ဘာဝိတတ္တမထေရ်မြတ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် အတုလနဂါးမင်းအဖြစ်ဖြင့် သုမနမြတ်စွာဘုရားထံမှ ဗျာဒိတ်တော်ခံယူသည်။ သုမနမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော် ခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်ရှိတော်မူသောအခါ အင်္ဂါ ဥယျာဉ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူသည်။ ထိုဥယျာဉ်အတွင်း၌ လေးယူဇနာမြင့်သော စေတီတစ်ဆူကိုတည်၍ ဘုရားရှင်၏ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာပြီး ရတနာခုနစ်ပါးတို့ဖြင့် မွမ်းမံ၍ ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား သုမနမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရေဝတမြတ်စွာဘုရား

သုမနမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏ သက်တမ်းသည် အနှစ်ကိုးသောင်းမှ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်လာရာ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိသည်။ ထိုဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှ ဆတိုးနည်းဖြင့် မြင့်တက်လာရာ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ) သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြန်သည်။ ထိုမရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ) သက်တမ်းမှ တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်လာပြန်ရာ အနှစ်ခြောက်သောင်း သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြန်သည်။

ထိုအချိန်တွင် ရေဝတဘုရားအလောင်းတော်သည် ဘုရားအလောင်းတို့ဖြည့်ဆည်းရမည့် ပါရမီများ ဖြည့်ဆည်းပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးပြီး ဘုရားအလောင်းတော် နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန်အချိန်တန်ပြီဟု တောင်းပန်ကြလေသည်။ အလောင်းတော်နတ်သားက ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ သုဓညဝတီနေပြည်တော် ဝိပုလအမည်ရှိ မင်းကြီး၏ ဝိပုလ မိဖုရားကြီး ဝမ်း၌ သန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သောအခါ ဖွားမြင်တော်မူသည်။

ဘုရားအလောင်း ရေဝတမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် မိဖုရားသုဒဿနာနှင့် ရံရွေတော်ပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူတော်မူပြီး နှစ်ပေါင်း ခြောက်ထောင်တိုင်အောင် ထီးနန်းအုပ်ချုပ် စိုးစံတော်မူသည်။ သားတော် ဝရုဏမင်းသားကို ဖွားမြင်သောအခါ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသောနိမိတ်ကြီး လေးပါးကို မြင်တော်မူပြီး အာဇာနည်မြင်းရထားကို စီးလျက် တောထွက်တော်မူလေသည်။

တောသို့ရောက်လျှင် အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဘဏ္ဍာစိုးအား ပေးအပ်၍ ဆံတော်ကို သံလျက်ဖြင့် ရိတ်ဖြတ်ပြီး အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ကောင်းကင်သို့ ပစ်လွှင့်တော်မူလေသည်။ ထိုဆံတော်များကို သိကြားမင်းက ရွှေပန်းတောင်းဖြင့်ခံယူ၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရှိ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌ ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့်ပြုပြင်ပြီး စေတီတစ်ဆူတည်ကာ ဆံတော်ကိုဌာပနာသွင်း ကိုးကွယ်ကြလေသည်။ အလောင်းတော်သည် ဗြဟ္မာတို့လှူဒါန်းသော ကြာသင်္ကန်းကိုဝတ်ရုံ၍ ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ ထိုအခါ မင်းယောကျ်ားပေါင်းများစွာတို့ကလည်း အလောင်းတော်နှင့်အတူ လိုက်ပါရဟန်းပြုကြသည်။

အလောင်းတော်နှင့် များစွာသော အခြံအရံ ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် ခုနစ်လတိုင်အောင် မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် သာဓုဒေဝီ သူဌေးသမီးလှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး အင်ကြင်းတော၌ နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ အခြံအရံ ရဟန်းပေါင်းများတို့စွန့်ခွာပြီး ဘုရားအလောင်းတော်တစ်ပါးတည်း ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ ကြွရောက်တော်မူလေသည်။ လမ်းခရီးတွင် ဝရဏီန္ဓရတက္ကတွန်းလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုတ်ကို ခံယူတော်မူပြီး ကံ့ကော်ပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဖြန့်ခင်းတော်မူသည်။ ထိုအခါ (၅၃)တောင်ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော်ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်ဝယ် စံနေတော်မူပြီး တရားအလုပ်ကိုကြိုးစားအားထုတ်တော်မူလေသည်။ ညဉ့်ဦးယံ၌ မာရ်စစ်သည် ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ အရုဏ်တက်ချိန်တွင် တရားအာလုံးကို သိတော်မူသော (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး သုံးလောကထွဋ်ထား မြတ်စွာဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှစတင်ဟောကြားတော်မူသည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ရေဝတမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပဌမတရားပွဲကြီး။** ဝရုဏဥယျာဉ်တွင် ရေဝတမြတ်စွာဘုရားရှင်နှင့်အတူ လိုက်ပါရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်းများစွာတို့ကို ဓမ္မစကြာတရားဦးဟောကြားတော်မူပြီး ရဟန္တာများဖြစ်ကြ၍ သစ္စာသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** ရေဝတမြတ်စွာဘုရားသည် ဥတ္တရမြို့သို့ ကြွတော်မူရာ၌ အရိန္ဒမမင်းကြီးက အခြံအရံပေါင်းများစွာနှင့်အတူ ဆီမီးပွဲကြီးကျင်းပ ပူဇော်ခြင်းများပြုကြကုန်သည်။ ထိုပူဇော်ပွဲကြီးတွင် မင်းနှင့်တကွ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ သစ္စာသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်အောင် အလွန်ဆန်းကြယ်သောတရား ဟောကြားတော်မူသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** ရေဝတမြတ်စွာဘုရားသည် ဥတ္တရနိဂုံး၌ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားတော်မူပြီးနောက် ပူဇော်ရန်ရောက်ရှိလာကြသည့် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား နိရောဓသမာပတ်၏ အကျိုးတရား ဟောကြားတော်မူ၍ တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သာဝကအစည်းအဝေးများ

ရေဝတမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** သုဓညဝတီမြို့တွင် မရေမတွက်နိုင်အောင်များပြားသော ဟေဘိက္ခု ရဟန်းတော်မြတ်များကို မွန်မြတ်သော (ပါတိမောက်) တရားပြတော်မူသော အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** မေခလမြို့၌ ဟေဘိက္ခု ရဟန္တာပေါင်း ခြောက်မြားစွာတို့ကို မွန်မြတ်သော (ပါတိမောက်) တရား ဟောကြားပြသတော်မူသော အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ပညာအရာတွင် ကေဒဂ်ရ လက်ယာတော်ရံ အဂ္ဂသာဝက အရှင်ဝရုဏမထေရ် မကျန်းမာ၍ လာရောက်သတင်းမေးမြန်းကြသူများကို ဘုရားရှင်က လက္ခဏာရေးသုံးပါး ပိုင်းခြားဖော်ပြသော တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုအခါ ယောကျ်ားပေါင်းများစွာတို့သည် ဟေဘိက္ခုရဟန်းများဖြစ်ကြသည်။ မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြားသော ရဟန္တာတို့ကိုစုဝေးပြီး မွန်မြတ်သော (ပါတိမောက်) တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

ရေဝတမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ ဝရုဏမထေရ်နှင့် ဗြဟ္မဒေဝမထေရ်မြတ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ရေဝတမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အတိဒေဝပုဏ္ဏားအဖြစ်ဖြင့် တစ်ခုသောကမ္ဘာတွင် ဘုရားဖြစ်မည့်အကြောင်း ဗျာဒိတ်ခံယူတော်မူသည်။ ရေဝတမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်ခြောက်ဆယ်မြင့်တော်မူ၍ ကိုယ်တော်မှ ပကတိထွက်လျက်ရှိသော ရောင်ခြည်တော်မှာ နေ့ရောညပါ ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာတိုင် ပျံ့နှံ့တော်မူသည်။ ရေဝတမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော် လေးသောင်းရှစ်ထောင်၌ ကဲ့ကော်တောဥယျာဉ်ကြီးတွင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာကွဲသွားသည့် ဓာတ်တော်များကို လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ အနှံ့အပြား ကိုးကွယ်ကြသည်။

(ဤကား ရေဝတမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သောဘိတမြတ်စွာဘုရား

ရေဝတမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏ သက်တမ်းမှာ အနှစ်ခြောက်သောင်းရှိရာမှ ဆုတ်ယုတ်လာရာ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းအထိ တဖြည်းဖြည်းရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ထို ဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှ ဆတိုးနည်းဖြင့် တိုးတက်လာခဲ့ရာ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ) သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ဖန် သက်တမ်း တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ပြန်ရာ လူတို့၏သက်တမ်း ကိုးသောင်းသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် သောဘိတမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ဘုရားအလောင်းတို့ဖြည့်ဆည်းရမည့် ပါရမီများ ပြည့်စုံပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးပြီး ဘုရားဖြစ်ရန်အချိန်တန်ပြီဟု စုဝေးတောင်းပန်ကြသည်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ သုဓမ္မနေပြည်တော် သုဓမ္မမင်းကြီး၏ မိဖုရားခေါင်ကြီး သုဓမ္မာဒေဝီ ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်ပြီး နေ့လအချိန်ရောက်သောအခါ သုဓမ္မာဥယျာဉ် တော်ကြီးအတွင်း ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

ဘုရားအလောင်း သောဘိတမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ မဏ္ဍိလာဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့် ရဲရွှေတော်ပေါင်း မြောက်မြားစွာဖြင့် နှစ်ပေါင်း ကိုးထောင်အထိ မင်းစည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူလျက် ထီးနန်းအုပ်ချုပ် စိုးစံတော်မူလေသည်။ မဏ္ဍိလာဒေဝီ မိဖုရားကြီးတွင် သီဟမင်းသားကို ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသောနိမိတ်ကြီး လေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ သံဝေဂဉာဏ်ကြီးစွာဖြစ်လျက် နန်းတော်မှာပင် ရဟန်းပြုပြီး အာနာပါနဘာဝနာတရားပွားများအားထုတ်လေရာ စတုတ္ထဈာန်ကို ရတော်မူသည်။ အလောင်းတော်သည် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး နန်းတော်မှာပင် မြင့်မြတ်သော (ဒုက္ကရစရိယာ)အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူသည်။

ဘုရားဖြစ်မည့် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ မဏ္ဍိလဒေဝီ မိဖုရားကြီး လှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး အလောင်းတော်သည် အမိဋ္ဌာန်ဖြင့် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ၊ မောင်းမ၊ မိဿံ၊ ရဲရွှေတော်များနှင့် နန်းပြာသာဒ်ကိုပါယူဆောင်၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ပျံတက်သွားတော်မူသည်။ မကြာမီ ကံ့ကော်ပင်ကိုဗဟိုပြုလျက် ဆင်းသက်တော်မူသည်။ မြေပြင်သို့ရောက်သောအခါ အလောင်းတော်၏အမိဋ္ဌာန်ကြောင့် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ၊ မောင်းမ၊ မိဿံ၊ ရဲရွှေတော်များကိုပါ အလိုအလျောက် ပြာသာဒ်အတွင်းမှ ဆင်းသက်ထွက်ခွာသွားကြလေသည်။ သောဘိတမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ကံ့ကော်ပင်ရင်း၌ ပြာသာဒ်ထက်မှာပင် တရားအားထုတ်၍ မာရ်စစ်သည် ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ညဥ့်သုံးယံ၌ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး မြတ်တရားကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရတော်မူပြီး လောကသုံးပါးတွင် အတုမရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရ ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူသည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

သောဘိတမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပဌမတရားပွဲကြီး။** သောဘိတမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သုဓမ္မာဥယျာဉ်သို့ ကြွတော်မူသည်။ ဥယျာဉ်သို့ရောက်သောအခါ ဥယျာဉ်မှူးအား ခေါ်၍ အသမမင်းသားနှင့် သုနေတ္တမင်းသား ညီနောင်နှစ်ပါးကို ခေါ်ယူစေသည်။ ညီနောင်နှစ်ပါးနှင့်အတူ ရောက်ရှိလာကြသော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့အား ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြင့် မရေတွက်နိုင်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ သစ္စာလေးပါးသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** သောဘိတမြတ်စွာဘုရားသည် သုဒဿနမြို့တံခါးအနီးရှိ ဆန်းကြယ်သော သခွတ်ပင်ရင်း၌ ရေမီးအစုံစုံတို့ဖြင့် တန်ခိုးပြတော်မူပြီး တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ကြွမြန်းတော်မူလေသည်။ နတ်ပြည်သို့ရောက်သောအခါ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်းရှိ မြကျောက်ဖျာထက်၌ထိုင်လျက် စံနေတော်မူပြီး အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ဟောကြားတော်မူသည်။ ဤတရားပွဲသည် နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့ သစ္စာသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** သောဘိတမြတ်စွာဘုရားသည် သုဒဿနမြို့အနီးသို့ ကြွမြန်းတော်မူသည်။ ဇယသေန မင်းသားက တစ်ယူဇနာရှိ ကျောင်းတိုက်ကြီး တည် ဆောက်ခြင်းနှင့် ပန်းပင်သီးပင် မျိုးစုံတို့ဖြင့် စီမံထားသော ဥယျာဉ်ကြီးတို့ကို ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များအား လှူဒါန်းသည်။ ထိုလှူဒါန်းပွဲ၌ ဘုရားရှင်သည် အလှူဒါနအတွက် အနုမောဒနာတရားကို ဟောကြားတော်မူသည်။ ဤတရားပွဲကြီးသည် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းများစွာတို့ တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

သောဘိတမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားမှတ်သားဖွယ် သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** အသုနန္ဒမြို့၌ ဥဂ္ဂသူဌေးကြီးက သုနန္ဒာရာမကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ဆောက်၍ ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များအားလှူဒါန်းပွဲကြီးတွင် ဇေယျဘိက္ခု ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာအား သောဘိတမြတ်စွာဘုရားက မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ(သြဝါဒပါတိမောက်)တရားကို ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** မေခလမြို့၌ ဓမ္မဂဏသူတော်စင်အသင်းကြီးက ဂဏာရာမအသင်း ကျောင်းတိုက်ကြီးတည်ဆောက်၍ ပရိက္ခာရမျိုးစုံနှင့် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များကိုလှူဒါန်းသည်။ ဤလှူဒါန်းပွဲကြီးတွင် ဇေယျဘိက္ခု ရဟန္တာပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား သောဘိတမြတ်စွာဘုရားက မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ(သြဝါဒပါတိမောက်) တရားကို ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သောဘိတမြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောကြားတော်မူပြီး ပဝါရဏာပြုတော်မူရန် လူ့ပြည်သို့ကြွမြန်းတော်မူလာသော အခါ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ရဟန္တာပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့ စုဝေးမိကြသည်။ ထိုအစည်းအဝေးကြီးတွင် ဘုရားရှင်က ပဝါရဏာအကြောင်းကို ဟောကြားတော်မူသော အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

သောဘိတမြတ်စွာဘုရား၏အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ အသမမထေရ်နှင့် သုနေတ္တ မထေရ်မြတ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် သောဘိတမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တွင် သုဇာတပုဏ္ဏားအဖြစ်ဖြင့် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်ခံယူတော်မူသည်။ သောဘိတ မြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ (၅၈)တောင်မြင့်၍ အရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံကို အလိုရှိသမျှ ထွန်းပေါက်နိုင်သော ရောင်ခြည်တော်ရှိပါသည်။ သောဘိတ ဘုရားရှင်သည် သက်တော် ခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်တွင် သီဟာဥယျာဉ်တော်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏ အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာ ကွဲပြားနေသော ဓာတ်တော်တို့ကို လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းများစွာတို့က ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြသည်။

(ဤကား သောဘိတမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ် ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား

သောဘိတမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် အချိန်ကာလ မည်၍မည်မျှဟု ဂဏန်းချမရေတွက်နိုင်လောက်အောင် ရှည်လျားသော အချိန်ကာလအတွင်း ဘုရားပွင့်တော်မမူဘဲရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုဘုရားပွင့်တော်မမူသော ရှည်လျားသောအချိန်ကာလများ ကျော်လွန်ပြီး ဘုရားသုံးဆူပွင့်တော်မူမည့် ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ဘုရားသုံးဆူပွင့်တော်မူရာတွင်လည်း ရှေးဦးစွာပွင့်တော်မူမည့် အနောမဒဿီ အလောင်းတော်သည် ဘုရားအလောင်းတို့ဖြည့်ဆည်းရမည့် ပါရမီများ ပြည့်စုံတော်မူပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူလေသည်။

ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးပြီး အလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန်အချိန်တန်ပြီဟု တောင်းပန်ကြလေသည်။ အလောင်းတော်နတ်သားကလည်း ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ စန္ဒဝတီမင်းနေပြည်တော် ယသဝါမင်းကြီး၏ မိဖုရားခေါင်ကြီး ယသောဓရာဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။ ယသောဓရာဝမ်းတွင် အလောင်းတော်ကို သန္ဓေတည်သည်နှင့် အလောင်းတော်၏ ရှေးရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုကြောင့် မယ်တော်၏ ကိုယ်အရောင်

သည် ပတ်ဝန်းကျင် အတောင်ရှစ်ဆယ်အတွင်း နေရောင်၊ လရောင်၊ ရတနာအရောင်တို့ မလွှမ်းမိုးနိုင်အောင် ထွန်းလင်းတောက်ပလျက်ရှိသည်။ ယသောဓရာမိဖုရားကြီးသည် အလောင်းတော်ကို သုစန္ဒဥယျာဉ်၌ ဖွားမြင်တော်မူသည်။

အလောင်းတော်မင်းသားကို ပဋိသန္ဓေတည်စဉ်က ရတနာခုနစ်ပါးတို့ ကောင်းကင်မှ တဖွားဖွားကျလာသည်ကိုမြင်တော်မူသောကြောင့် ပညာရှိများက အနောမဒဿီဟု အမည်ပေးခဲ့ကြသည်။ အနောမဒဿီမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် သိရိမာမိဖုရားကြီးနှင့်အတူ ရံရွေတော်ပေါင်းများစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူပြီး နှစ်ပေါင်း တစ်သောင်းတိုင်အောင် ထီးနန်းစိုးစံတော်မူခဲ့သည်။ သိရိမာမိဖုရားကြီးမှ ဥပဝါဏအမည်ရှိသော သားတော်ကို ဖွားမြင်သောအခါ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသော နိမိတ်ကြီး လေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ အလောင်းတော်မင်းသားသည် ရွှေထမ်းစင်စီးကာတောထွက် ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ အလောင်းတော်မင်းသားတောထွက်ရဟန်းပြုသည်ကိုအားကျ၍ ယောကျ်ားပေါင်းများစွာတို့လည်း အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြသည်။

အလောင်းတော်သည် နောက်ပါရဟန်းများနှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို ဆယ်လတိုင်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်တော်မူသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် အနုပမာပုဏ္ဏားရွာတွင် ဆွမ်းခံတော်မူသည်။ အနောမ သူဌေးသမီးလှူဒါန်းသော ယနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတော၌ နေခိုစံနေတော်မူသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ညနေချမ်းသို့ရောက်သောအခါ အခြံအရံ ရဟန်းတို့ကိုစွန့်ခွာပြီး မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့တစ်ပါးတည်း ကြွမြန်းတော်မူသည်။ လမ်းခရီး၌ အနောမတက္ကတွန်းလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူလျက် ထောက်ကြံ့ပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဖြန့်ခင်းလေသည်။ ထိုအခါ (၁၈)တောင်ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော်ပေါ်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်ဝယ် စံနေတော်မူပြီး တရားအလုပ်ကိုကြိုးစားအားထုတ်သဖြင့် ညဥ့်ဦးယံ၌ မာရ်စစ်သည် ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ အရုဏ်တက်ချိန်တွင် တရားအလုံးကို သိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး သုံးလောကထွင်ထား ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟော ရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး**။ သုဘဝတီမြို့ သုဒဿနဉယျာဉ်ကြီး၌မိမိနှင့်အတူလိုက်ပါ၍ ရဟန်းပြုကြသော ရဟန်း

ပေါင်းများစွာနှင့် ထိုခဏတွင်ရောက်လာကြသူ လူ နတ် ဗြဟ္မာ ပရိသတ်ပေါင်းများစွာတို့အား ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုတရားပွဲသည် သတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့ သစ္စာလေးပါးတရား သိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး**။ သြသဓိမြို့အနီး ပိတောက်ပင်ရင်း၌ ရေမီးအစုံစုံတို့ဖြင့် တန်ခိုးပြတော်မူပြီးနောက် တာဝတိံသာနတ်ပြည်တွင် အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောကြားတော်မူရာ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းများစွာတို့ တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး**။ မင်္ဂလာနှင့်ဆက်စပ်သော ပြဿနာကို ဟောကြားတော်မူရာ၌ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့ တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး**။ သောရေယျမြို့၌ သိဒ္ဓတ္ထ မင်းအား မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒ ပါတိမောက်) တရားဟောကြားတော်မူရာ သဒ္ဒါတရား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြီးစွာဖြစ်ကြ၍ ဟေဘိက္ခုရဟန်းဖြစ်ပြီး ရဟန္တာများဖြစ်ကြသည်။ ထိုရဟန္တာတို့မှာ အင်အားကြီးမားများပြားသော သာဝက အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌သုနန္ဒရိန္ဒိရ (မုခုရိန္ဒရ) မင်းသားအား မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်) တရားဟောကြားရာတွင် ဟေဘိက္ခု ရဟန္တာပေါင်းများစွာဖြစ်ကြသည်။ ထိုတရားပွဲကြီးသည် များလှစွာသော ရဟန္တာ သာဝက အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သောရေယျမြို့၌ သောရေယျမင်းနှင့်တကွ ဟေဘိက္ခုရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ ရဟန္တာဖြစ်ကြ၍ မြတ်စွာဘုရားက မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်) တရားဟောကြားတော်မူသော သာဝက အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝက အစုံတို့မှာ နိသဘမထေရ်၊ အနောမ မထေရ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဘီလူးစစ်သေနာပတိကြီး အဖြစ်ဖြင့်အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားထံမှ ဘုရားဧကဲဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဗျာဒိတ်တော်ကို ခံယူတော်မူသည်။ အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အရပ်တော်(၅၈)တောင်မြင့်ပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ

ထက်ဝန်းကျင် (၁၂)ယူဇနာတိုင်အောင် ကွန့်မြူးပျံ့နှံ့တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်သည် သက်တော် ရှစ်သောင်းရှိသောအခါ ဓမ္မာရာမ ကျောင်းတော်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် ကြွင်းကျန်သော ဓာတ်တော်များကို (၂၅) ယူဇနာမြင့်သော စေတီတစ်ဆူ တည်ထား ဌာပနာသွင်း ကိုးကွယ်ကြသည်။

(ဤကား အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ် ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပဒုမမြတ်စွာဘုရား

အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏ သက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်သိန်းမှ ဆယ်နှစ်သက်တမ်း အထိ ဆုတ်ယုတ်ခဲ့သည်။ ထိုဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှ တစ်ဆပြီးတစ်ဆ တိုးတက်လာခဲ့ရာ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ) သက်တမ်းထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ထိုသက်တမ်းမှတစ်ဖန် တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်လာပြန်ရာ အနှစ်တစ်သိန်းသက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိ လာခဲ့ပြန်ပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် ပဒုမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဘုရား အလောင်းတို့ဖြည့်ဆည်းရမည့် ပါရမီတော်များကို ဖြည့်ဆည်းပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင်နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးပြီး ဘုရားဖြစ်ရန်အချိန်တန်ပြီဖြစ် ကြောင်း တောင်းပန်ကြလေရာ ဝန်ခံတော်မူ၍ နတ်ပြည်မှစုတေပြီး စမ္ပကနေပြည်တော် အသမ မင်းကြီး၏ မိဖုရားခေါင်ကြီး အသမာဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သောအခါ စမ္ပက (စံကားပင်)ဥယျာဉ်တော်ကြီးအတွင်း၌ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

ပဒုမဘုရားအလောင်းတော်ကို [illegible] သောအခါနှင့် ဖွားမြင်တော်မူသောအခါတို့တွင် ကောင်းကင်မှ ဇမ္ဗူဒီပါတစ်ကျွန်းလုံး သမုဒ္ဒရာအဆုံး ပဒုမာကြာပန်းမိုး တဖြိုးဖြိုးရွာချသည်ကို အကြောင်း ပြု၍ ပညာရှိများက ပဒုမမင်းသားဟူ၍ အမည်ပေးခဲ့ကြသည်။ ပဒုမမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် ဥတ္တရာဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့်အတူအခြွေအရံ မောင်းမမိဿံ မြောက်မြားစွာ တို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူတော်မူပြီး နှစ်ပေါင်း တစ်သောင်းတိုင်အောင် မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားလျက် ထီးနန်းစိုးစံတော်မူသည်။

သားတော် ရမ္မမင်းသားကို ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ နိမိတ်ကြီး လေးပါးဟုဆိုအပ်သော သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတို့ကို မြင်တော် မူ၍ အာဇာနည်မြင်းရထားကိုစီးပြီး တောထွက် ရဟန်းပြုတော် မူသည်။ ဘုရားအလောင်းတော်မင်းသား တောထွက်ရဟန်းပြုသည်ကို အားကျ၍ ယောကျ်ားပေါင်းများစွာတို့လည်း မင်းသားနှင့်အတူ လိုက်ပါရဟန်းပြုကြသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်ရဟန်းသည် အခြံအရံ ရဟန်းပေါင်း များစွာနှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို ရှစ်လ ကြာအောင် လေ့ကျင့်တော်မူသည်။ ဘုရားဖြစ်မည့် ကဆုန်လပြည့် နေ့သို့ရောက်သောအခါ ဓညဝတီမြို့နေ သုဓညဝတီအမည်ရှိသော သူဌေးကြီး၏သမီးလှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော် မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတောအတွင်း နေ့ခိုစံနေတော်မူလေသည်။

ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ အခြံအရံ ရဟန်းတို့ကို စွန့်ခွာပြီး မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင် ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်း ကြွတော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မှုလေသည်။ လမ်းခရီးအကြားရှိ တိတ္တိတက္ကတွန်းလှူဒါန်းသည့် မြက်ရှစ်ဆုတ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ ကြောင်ရှာပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလေသည်။ ထိုအခါ (၁၈)တောင်ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော်ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ အလောင်းတော်သည် ထိုပလ္လင်ထက်ဝယ် စံနေတော်မူပြီး ဝီရိယအားထုတ်တရားအလုပ်ကိုအားထုတ်တော်မူလေသည်။ ညနေချမ်းသို့ ရောက်သောအခါ မာရ်စစ်သည်တို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ညဉ့်သုံးယံ၌ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး မြတ်တရားများကို ရတော်မူသည်။ မိုးသောက်အရုဏ်တက်ချိန်၌ တရားအားလုံးကို သိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး သုံးလောကထွဋ်ထား အတုမရှိသော ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ပဒုမမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ သောတရားများအနက်အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** ဓညဝတီမြို့အနီး ဓနဥယျာဉ်

ကြီး၌ မိမိနှင့်အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့ကို ဓမ္မစကြာတရားဟောကြားရာ၌ လူ နတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့လည်း ပါဝင်ကြ၍ ပါဝင်သူအားလုံး သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏ အစည်းအဝေး၌ ညီတော်များဖြစ်ကြသော သာလနှင့် ဥပသာလ မင်းသားနှစ်ပါးအား နောက်ပါအခြံအရံများနှင့်တကွ ရဟန်းပြုစေပြီး တရားဟောတော်မူရာတွင် မရေတွက်နိုင်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့ တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** သားတော် အရှင်ရမ္မအား ဆုံးမတရားဟောကြားတော်မူရာတွင် လူ နတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့လည်း တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲ ဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ပဒုမမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** သုဘာဝတီတက္ကမင်းနှင့် အခြံအရံပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ ဟေဘိက္ခုရဟန်းများပြုကြသည်။ ထိုရဟန်းပြုပွဲကြီးတွင် မြတ်စွာဘုရားက မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်)ကို ပြသတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** မြတ်စွာဘုရားသည် ဥသဘာဝတီမြို့၌ ဝါကပ်တော်မူပြီး သီတင်းကျွတ်လပြည့် ပဝါရဏာနေ့၌ မြို့ခံရဟန်းတော်များနှင့် အခြား အရပ်ဒေသတို့မှ ကြွရောက်လာကြသော ရဟန်းတော် အမြောက်အမြားတို့ကို ဝိသုဒ္ဓိပါဝါရဏာတရားကို ပြသတော်မူသည့် အစည်းအဝေးပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ဂေါသိင်္ဂအင်ကြင်းတောနှင့်တူသော တောကြီးအတွင်း၌ ဝါကပ်တော်မူစဉ် ဟေဘိက္ခုရဟန်းဖြစ်ကြသော ရဟန္တာများနှင့်အတူ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ သာဝကပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား ဘုရားရှင်က ပဝါရဏာတရားကို ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၏ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ သာလမထေရ်နှင့် ဥပသာလမထေရ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ခြင်္သေ့မင်းအဖြစ်နှင့် ပဒုမမြတ်စွာဘုရားထံမှ

နောင်အခါ၌ ဘုရားစင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်တော်ခံယူပါသည်။ ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ (၅၈)တောင် မြင့်တော်မူပါသည်။ ရောင်ခြည်တော်မှာ အရပ်မျက်နှာအားလုံးသို့ အလိုတော်ရှိသမျှ ထွက်ကြွကွန့်မြူးနိုင်ပါသည်။ ပဒုမမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော်အနှစ်ရှစ်သောင်းရှိသောအခါ ဓမ္မာရာမ ကျောင်းတော်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏ အဓိဋ္ဌာန်ပြုချက်အရ အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာကွဲနေသော ဓာတ်တော်များကို လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့ ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နာရဒမြတ်စွာဘုရား

ပဒုမမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏ အသက်သည် အနှစ်တစ်သိန်းမှ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းအထိ ဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှ တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လာပြန်ရာ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ) သက်တမ်းထိ ရှိလာသည်။ တစ်ဖန် မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းမှ ဆုတ်ယုတ်လာပြန်ရာ သက်တမ်း ကိုးသောင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် နာရဒမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် လိုအပ်သော ပါရမီများ ဖြည့်ဆည်းပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးပြီး နာရဒအလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်ကြလေသည်။ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး အလောင်းတော်သည် နတ်ပြည်မှ စုတေကာ ဓညဝတီမြို့ သုဒေဝစကြာမင်းကြီး၏ အနောမ မိဖုရားခေါင်ကြီးဝမ်း၌ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သောအခါ ဓနဉ္စယဥယျာဉ်တော်ကြီးအတွင်း ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော် နာရဒမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သော

အခါ ကြင်ယာတော် ဝိဇိတသေနမိဖုရားကြီးနှင့်အတူ မောင်းမမိဿံပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူ တော်မူပြီး ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို နှစ်ပေါင်း ကိုးသောင်းတိုင်အောင် ခံစားတော်မူသည်။

အလောင်းတော် နာရဒမင်းသားသည် မင်္ဂလာဥယျာဉ်(ဓနဉ္စယဥယျာဉ်)အတွင်း မှူးမတ်၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အခြွေအရံများနှင့် လှည့်လည်ရင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူသည်။ ထိတ်လန့်သံဝေဂရတော်မူပြီး သားတော် နန္ဒုတ္တရမင်းသားကိုဖွားမြင်သောအခါ စစ်တပ်ကြီးခြံရံလျက် မင်္ဂလာဥယျာဉ်သို့ ခြေကျင်တောထွက်တော်မူလေသည်။ ထိုမင်္ဂလာဥယျာဉ်၌ မင်းဝတ်တန်ဆာများကိုချွတ်၍ ဘဏ္ဍာစိုးအားပေးအပ်ပြီးလျှင် ဆံတော်ကို ကိုယ်တော်တိုင် သန်လျက်ဖြင့်ဖြတ်တော်မူ၍ ကောင်းကင်သို့ ပစ်လွှတ်တော်မူသည်။ ထိုအခါ သိကြားမင်းက ရွှေပန်းတောင်းဖြင့်ခံယူတော်မူပြီး တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ သုံးယူဇနာအမြင့်ရှိသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့်ပြီးသည့် စေတီတော်တစ်ဆူတည်လျက် ဆံတော်များကို ဌာပနာသွင်းကိုးကွယ်ကြလေသည်။ အလောင်းတော် နာရဒမင်းသားသည် ဗြဟ္မာတို့ လှူဒါန်းသော သင်္ကန်းကိုဝတ်ဆင်တော်မူပြီး ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသား ရဟန်းပြုသည်ကိုအားကျ၍ အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြသူ ယောကျ်ားပေါင်း တစ်သိန်းထိရှိပါသည်။

နာရဒဘုရားအလောင်းသည် မင်္ဂလာဥယျာဉ်အတွင်း၌ပင် အခြံအရံ ရဟန်းများနှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးကျင့်တော်မူသည်။ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နေ့တွင် ဝိဇိတသေနမိဖုရားကြီးလှူဒါန်းသော ယနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။

ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ အခြံအရံ ရဟန်းများကို စွန့်ခွာပြီး ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်းကြွသွားတော်မူရာ လမ်းခရီး၌ သုဒဿနာအမည်ရှိ ဥယျာဉ်မှူးလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုတ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ ကြောင်လျှာကြီး (ကြောင်လျှာနီ) ပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ (၅၇)တောင် ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော်ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ တရားအလုပ်အားထုတ်တော်မူ၍ မာရ်စစ်သည် ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ထို့နောက် တရားအားလုံးကို သိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး သုံးလောကထွဋ်ထား အတုမရှိသော ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

နာရဒမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** နာရဒမြတ်စွာဘုရားသည် မင်္ဂလာဥယျာဉ်သို့ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွလာတော်မူပြီး မိမိနှင့်အတူ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းတော်တစ်သိန်းတို့အား ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူပါသည်။ ထိုတရားပွဲ၌ ရဟန်းအားလုံး ရဟန္တာဖြစ်ကြပြီး တရားလာရောက်နာကြားကြကုန်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့လည်း သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** နာရဒမြတ်စွာဘုရား ဒေါဏမြို့အနီး ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်း၌ အလွန်ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သော နဂါးမင်းကို ဆုံးမတော်မူရာ၌ စုဝေးရောက်ရှိလာကြသော လူအပေါင်းတို့အား ရေမီးအစုံ တန်ခိုးပြတော်မူပြီး တရားဟောကြားတော်မူပါသည်။ ထိုတရားပွဲ၌ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ တရားရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသောတရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** နာရဒမြတ်စွာဘုရားသည် သားတော် နန္ဒုတ္တရမင်းသားအား အဆုံးအမတရားကို ဟောကြားတော်မူပါသည်။ ထိုတရားပွဲသို့ လာရောက်ကြသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြောက်မြားစွာတို့လည်း တရားရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့်တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

နာရဒမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** နာရဒမြတ်စွာဘုရားသည် တုလ္လကောဋ္ဌိတမြို့တွင် အဂ္ဂသာဝကအလောင်းလျာများဖြစ်ကြသည့် ဘန္ဒသာလနှင့် ဝိဇိတမိတ္တ ပုဏ္ဏားလုလင်နှစ်ယောက်သည် အခြံအရံပရိသတ်များနှင့်တကွ ဘုရားရှင်ထံတော်၌ရဟန်းပြုကြပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြသည့် ရဟန်းပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့၏ အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** နာရဒမြတ်စွာဘုရားသည် ဆွေတော်မျိုးတော်ပေါင်းများစွာတို့အား ဗုဒ္ဓဝင်ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူသော တရားပွဲအစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** မဟာဒေါဏနဂါးမင်းကိုဆုံးမတော်မူရာတွင် ဘုရားရှင်ကို အလွန်အမင်းကြည်ညိုတော်မူသော ဝေရောစနနဂါးမင်းသည် ဂင်္ဂါမြစ်အနီး၌ ကြီးမားသော ရတနာမဏ္ဍပ်ကြီးကိုဖန်ဆင်းပြီး လူတို့ကိုလည်း ဖိတ်ကြားလျက် သံဃာ

တော်များနှင့်တကွ ဘုရားရှင်အား ဆွမ်းခဲဖွယ်များဖြင့် အလှူကြီးပေးတော်မူသည်။ ထိုအလှူပွဲ၌ ဘုရားရှင်က ဆွမ်းအနုမောဒနာတရားဟောကြားတော်မူရာ လူပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းဖြစ်ကြသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

နာရဒမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တွင် ဘုရားရှင်၏ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ ဘဒ္ဒသာလမထေရ် နှင့် ဝိဇိတမိတ္တမထေရ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ဟိမဝန္တာတောင်ပေါ်၌ အဘိညာဉ်ရ ရသေ့အဖြစ် တရားကြီးစားအားထုတ်နေစဉ် နာရဒမြတ်စွာဘုရားနှင့် နောက်ပါရဟန္တာများ ကြွချီတော်မူလာပြီး ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် စံနေတော်မူသည်။

ထိုအခါ အလောင်းတော် ရသေ့ကြီးက ဆွမ်းအလှူကြီးပေး အလုပ်အကျွေးပြုခြင်းဖြင့် နာရဒမြတ်စွာဘုရားက အလောင်းတော် ရသေ့ကြီးအား နောင်အခါ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကား ပေးသနားတော်မူသည်။ နာရဒမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်ရှစ်ဆယ်မြင့်တော်မူ၍ ရောင်ခြည်တော်မှာ တစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ပျံ့နှံ့ကွန်းမြူးတော်မူသည်။ နာရဒမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော် ခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်တွင် သုဒဿနမြို့၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။ ထိုမြို့၌ လေးယူဇနာရှိသော စေတီတစ်ဆူတည်ပြီး ကြွင်းကျန်ရစ်သော ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာသွင်း ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။ (ဤကား နာရဒမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား

အနောမဒဿီ၊ ပဒုမ၊ နာရဒတည်းဟူသော ဘုရားသုံးဆူ ပွင့်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုဘုရားသုံးဆူပွင့်တော်မူရာတွင် နာရဒမြတ်စွာဘုရားသည် နောက်ဆုံးပွင့်တော်မူခဲ့သော ဘုရားဖြစ်ပါသည်။ နာရဒမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် ဘုရားပွင့်တော်မမူသော အချိန်ကာလမည်၍မည်မျှဟူ၍ ဂဏန်းချရေတွက်မရနိုင်အောင် ရှည်လျားလှသည့်အချိန်ကာလကြီး တစ်ခုခြားလျက် တည်ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုရှည်လျားလှသည့် အချိန်ကာလကို ကျော်လွန်ပြီး လူတို့၏ သက်တမ်း အနှစ်တစ်သိန်းသို့ ရောက်သောအခါ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဘုရားအလောင်းတို့ ဖြည့်ကျင့်ရမည့် ပါရမီများဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူပါသည်။

ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးပြီး ဘုရားအလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန် အချိန်တန်ပြီဟူ၍ တောင်းပန်ကြလေသည်။ အလောင်းတော်သည် နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က တောင်းပန်သည်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ ဟံသာဝတီ နေပြည်

တော် အာနန္ဒမင်းကြီး၏ သုဇာတာမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သောအခါ မင်္ဂလာ ဥယျာဉ်တော် အတွင်း၌ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ၌ ကြာပန်းမိုး ရွာသွန်းသောကြောင့် အလောင်းတော်မင်းသားကို အမည်မှည့်ခေါ်ရာတွင် ပညာရှိများနှင့် ဆွေမျိုးများက ပဒုမုတ္တရမင်းသားဟူ၍ မှည့်ခေါ်ခဲ့ကြသည်။

ဘုရားအလောင်း ပဒုမုတ္တရမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် ဝသုဒတ္တာဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့်အတူ မောင်းမ၊ မိဿံပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်းကို ခံယူတော်မူလျက် နှစ်ပေါင်းတစ်သောင်းတိုင်အောင် မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားထိုနန်းကို စိုးစံတော်မူသည်။ ဥတ္တရမည်သော သားတော်ကို ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ မြတ်သောထွက်ခြင်းကို ပြုအံ့ဟု ကြံစည်တော်မူသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရွှေနန်းပြာသာဒ်ဆောင်သည် ကောင်းကင်သို့ပျံတက်ပြီး ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် မဟာဗောဓိပင်ရှိရာအရပ်သို့ သွားတော်မူလေသည်။

ဗောဓိပင်ရှိရာသို့ရောက်လျှင် ဗောဓိပင်ကို အလယ်ဗဟိုပြု၍ မြေပြင်သို့ ဆင်းသက်တော်မူသည်။ ပြာသာဒ်တော်မှဆင်း၍ ဗြဟ္မာတို့ လှူဒါန်းသည့်ကြာသင်္ကန်းကို ဆင်မြန်းတော်မူပြီး ထိုအရပ်မှာပင် ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ ပြာသာဒ်တော်သည် လာရာလမ်းအတိုင်း ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် နေပြည်တော်သို့ပြန်၍ မူလနေရာတွင် ပြည်လည်တည်နေတော်မူသည်။ ထိုအခါအလောင်းတော်နှင့်အတူ လိုက်ပါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြသော ပရိသတ်ယောကျ်ားပေါင်းများစွာတို့လည်း ရဟန်းပြုကြလေသည်။

ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် အခြံအရံရဟန်းတော်များနှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကိုခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ကျင့်တော်မူလေသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် ဥဇ္ဇေနီနိဂုံး၌ ရုစာနန္ဒ သူဌေးသမီးလှူဒါန်းသောယနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတော၌နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။

ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်း ကြွမြန်းတော်မူလေရာ လမ်းခရီး၌ သုမိတ္တတက္ကတွန်းလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ ထင်းရှူးပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းတော်မူသည်။ ထိုအခါ (၃၈)တောင် ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော်ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ စံနေတော်မူလျက် တရားအလုပ်အားထုတ်တော်မူရာ မာရ်စစ်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ထိုမှဆက်လက် တရားအားထုတ်တော်မူလေရာ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ဆင့်ကို ရတော်မူပြီး လောကသုံးပါးတွင် အတုမရှိသော ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူသည်။ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်လေလျှင် ပဒုမကြာပန်းမိုး ရွာသွန်းလေသည်။ ထို့နောက်မြတ်စွာဘုရားသည် ခြေတော်ဖြင့် ကြွမြန်းတော်မူရာ ခြေလှမ်းတိုင်းတွင် ခြေဖဝါးတော်အောက်၌ ပဒုမာကြာပန်းတို့ ပေါ်ပေါက်လာပြီးအမြဲခံထားတော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင်ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှစတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည် ထင်းရှူးပင်ရင်း၌ ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူပြီးနောက် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် မိတ္တိလာမြို့ ဥယျာဉ်သို့ကြွမြန်းတော်မူသည်။ ဥယျာဉ်သို့ရောက်လျှင် ဥယျာဉ်မှူးကို ခေါ်ယူစေလွှတ်၍ ညီတော်များဖြစ်ကြသော အဂ္ဂသာဝကအလောင်းအလျာ ဒေဝလမင်းသားနှင့် သုဇာတမင်းသားတို့ကိုခေါ်ယူတော်မူသည်။ မင်းသားနှစ်ပါးနှင့်တကွ ရောက်ရှိလာကြသော အခြံအရံများ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာမြောက်မြားစွာတို့အပြင် ဘုရားရှင်နှင့်အတူ လိုက်ပါရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းများကို ဓမ္မစကြာတရားဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုတရားပွဲ

www.burmeseclassic.com

ကြောင့် တရားနာကြားသူများ တရားရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** သရဒရသေ့၏ အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုတရားဟောကြားရာသို့ လူပေါင်းများစွာတို့ လာရောက်စုဝေးတရားနာကြသည်။ ထိုလူပေါင်းများစွာစုဝေးရာသို့ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားကြွမြန်းတော်မူလာပြီး လူပေါင်းများစွာတို့၏ အပါယ်ငရဲသို့ကျရောက်မည့်အရေးကိုမြင်တော်မူ၍ တရားဟောကြားတော်မူလေသည်။ ထိုတရားပွဲ၌ သရဒရသေ့၏ တပည့်ရင်းများနှင့်တကွ လူ နတ်ပေါင်းများစွာတို့ တရားရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** မိတ္တီလာပြည်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ခမည်းတော် အာနန္ဒာမင်းကြီးက မိမိနေထိုင်ရာ ဟံသာဝတီမြို့သို့ ကြွရောက်ပါရန် အခြံအရံမင်းမှုထမ်းပေါင်း နှစ်သောင်းနှင့်အတူ အမတ်နှစ်ဆယ်တို့အား ပင့်ဆောင်ရန် စေလွှတ်လိုက်လေသည်။ ထိုသူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကိုနာကြားကြရ၍ ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းတော်များ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ၎င်းဧဟိဘိက္ခုရဟန်းများနှင့် ဟံသာဝတီမြို့သို့ ကြွမြန်း

တော်မူလေသည်။ ဟံသာဝတီမြို့တွင် သီတင်းသုံးနေထိုင်လျက် ဆွေတော်မျိုးတော်ပေါင်းများစွာတို့အား ကောင်းကင်အမြင့်၌ ရတနာစင်္ကြံကြွတော်မူရင်း ဗုဒ္ဓဝင်ဒေသနာတရားဟောကြားတော်မူရာ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ တရားရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါ သည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** မိတ္တီလာမြို့အနီး ဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ တပို့တွဲလပြည့်နေ့တွင် မြောက်မြားစွာသော ရဟန်းတို့ကို မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်) တရား ဟောကြားတော်မူသော အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဘာရတောင်ထွတ်၌ ဝါကပ်တော်မူစဉ် ဝေဘာရတောင်ကိုကြည့်ရှုရန် လာကြကုန်သော လူပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား တရားဟောတော်မူ၍ ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းများဖြစ်ကြသည်။ ထိုဧဟိဘိက္ခုရဟန်းတို့အား မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပါတီမောက်) တရားပြတော်မူသော အစည်းအဝေး ကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(၈) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး**။ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည် လူအပေါင်းတို့အား ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်စေခြင်းအလို့ငှာ ချီးမြှောက်တော်မူရန် ကြွချီတော်မူသည်။ ထိုသို့ဇနပုဒ်ရွာနိဂုံးတိုင်းပြည်များမှ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်းများစွာတို့၏ အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ ဒေဝလမထေရ်နှင့် သုဇာတမထေရ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဇဋိလတိုင်း ကျပ်မင်းကြီးဖြစ်၍ ဘုရားအမှူးရှိသော တပည့်သံဃာတော်များစွာတို့အား ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှင့် သင်္ကန်းအဝတ်အထည်များဖြင့် အလှူကြီးပေးတော်မူသည်။ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားက ထိုလှူဒါန်းမှုအစုစုအတွက် အနုမောဒနာတရား ဟောကြားတော်မူပြီး အဆုံး၌ ဇဋိလတိုင်း ကျပ်မင်းကြီးသည်ကား နောင်ခါ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကား ပြောကြားတော်မူလေသည်။

ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ (၅၈)တောင် မြင့်တော်မူသည်။ ရောင်ခြည်တော်မှာ တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာအတွင်း ထွန်းလင်းပျံ့နှံ့တော်မူသည်။ ပဒုတ္တရမမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော် အနှစ်ရှစ်သောင်းရှိသောအခါ နန္ဒာရာမဉယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်

စံလွန်တော်မူသည်။ ထိုဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ပင် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့က ဘုရားရှင်၏ ကြွင်းကျန်ရစ်သော ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာသွင်းကာ တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ အမြင့်ရှိသော စေတီတစ်ဆူတည်ထားပူဇော် ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

သုမေဓမြတ်စွာဘုရား

ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် ဘုရားမပွင့်သော ရှည်လျားလှသည့် အချိန်ကာလပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ ခြားလျက်ရှိပါသည်။ ဤသို့ဘုရားပွင့်တော်မမူသော အချိန်ကာလပေါင်းများစွာကို ကျော်လွန်ကုန်ပြီးမှ သုမေဓမြတ်စွာဘုရားနှင့် သုဇာတမြတ်စွာဘုရားဟူ၍ ဘုရားနှစ်ဆူပွင့်တော်မူသည့် ကမ္ဘာတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုနှစ်ဆူသောဘုရားရှင်တို့အနက် သုမေဓမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် လိုအပ်သောပါရမီများ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင်နတ်သားအဖြစ်စံနေတော်မူလေသည်။

ထိုအချိန် လူတို့၏သက်တမ်းသည် ကိုးသောင်းသို့ရောက်ရှိလာပါသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ကစုဝေးပြီးသုမေဓဘုရားအလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဟူ၍ တောင်းပန်ကြလေသည်။ ဤသို့တောင်းပန်ကြသည်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး အလောင်းတော်နတ်သားသည် နတ်ပြည်မှစုတေကာ သုဒဿနနေပြည်တော် သုဒဿနမင်းကြီး၏ သုဒတ္တာဒေဝီမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သောအခါ သုဒဿနမင်္ဂလာဉယျာဉ်တော်အတွင်း ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

အလောင်းတော် သုမေဓမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ သုမနာဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့် မောင်းမ၊ မိသံ များစွာတို့၏ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။ နှစ်ပေါင်း ကိုးထောင်တိုင်အောင် မင်းစည်းစိမ်ကို နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြား ခံစားတော်မူလျက် ထီးနန်းစိုးစံတော်မူလေသည်။

သုမနဒေဝီမိဖုရားကြီးတွင် ပုနဗ္ဗသုအမည်ရှိ သားတော်ကို ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ ထိတ်လန့်တော်မူပြီး ဆင်ယာဉ်ကိုစီးလျက် တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသား ရဟန်းပြုသည်ကိုအားကျပြီး မြောက်မြားစွာသော လူယောကျာ်းများ အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြလေသည်။

သုမေဓမြတ်စွာအလောင်းတော်သည် အခြံအရံ ရဟန်းပေါင်းများစွာနှင့် တစ်ဆယ့်ငါးရက်တိုင်တိုင် မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ)အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် နကုလနိဂုံး၌နေ နကုလာအမည်ရှိ သူဌေးသမီးလှူဒါန်းသည့် ယနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတောအတွင်း၌ နေ့ခိုစံနေတော်မူသည်။ ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ အခြံအရံရဟန်းများကို စွန့်ခွာပြီး ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်း ကြွသွားတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီးအကြား၌ တိတ္ထိ တက္ကတွန်းလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ မအူပင်ကြီး(ကျည်းပင်)ရင်းသို့ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ (၅၇)တောင် ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော်ပေါ်ပေါက်

BURMESE CLASSIC .com
www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ စံနေတော်မူပြီး တရားအလုပ်အားထုတ်တော်မူရင်း မာရ်စစ်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ထို့နောက် တရားအားလုံးသိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး သုံးလောကထွဋ်ထား အတုမရှိသော ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှစတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

သုမေဓမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** သုမေဓမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကိုရတော်မူပြီးနောက် ဗြဟ္မာမင်း၏တရားဟောတော်မူပါရန် တောင်းပန်သည်ကို ဝန်ခံတော်မူ၍ မည်သူ့အား ရှေးဦးစွာဟောကြားတော်မူရမည်ကို ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။ ဖတူမိကွဲညီတော် သရဏမင်းသားနှင့် သဗ္ဗကာမမင်းသားတို့အားလည်းကောင်း၊

BURMESE CLASSIC .com

ဘုရားရှင်နှင့်အတူလိုက်ပါရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အားလည်းကောင်း မြင်တော်မူသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ထိုရဟန်းများသိတင်းသုံးနေထိုင်ရာ သုဒဿနမြို့အနီးရှိ သုဒဿနဥယျာဉ်ကြီးသို့ ကြွမြန်းတော်မူသည်။ သုဒဿနဥယျာဉ်ကြီးသို့ ရောက်လေလျှင် ဥယျာဉ်မှူးအား ညီတော် သရဏမင်းသားနှင့် သဗ္ဗကာမမင်းသားတို့ကိုခေါ်စေပြီး ရဟန်းပြုစေသည်။ ထို့နောက် ညီနောင်နှစ်ပါး၊ ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် အတူ ရဟန်းပြုဖက် ရဟန်းတော်ပေါင်း များစွာတို့ အပြင် တရားနာရောက်ရှိလာကြသော လူနတ်ဗြဟ္မာ မြောက်မြားစွာတို့အား ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူ မြောက်မြားစွာတို့သည် သစ္စာလေးပါးတရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** သုမေဓမြတ်စွာဘုရားသည် ချွတ်သင့်ချွတ်ထိုက်သူများကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်တော်မူသည်။ တောအုပ်ကြီးတစ်ခုအတွင်း လူသားစားသည့် ကုမ္ဘဏ္ဍဘီလူးကြီးကိုမြင်တော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်သည် ဘီလူးကြီးနေထိုင်ရာ တောအုပ်သို့ ကြွချီသီတင်းသုံးလေသည်။ ထိုအခါဘီလူးကြီးသည် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော ပုံသဏ္ဌာန်ဖန်ဆင်းပြီး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားရှင်အား မိမိပိုင်လက်နက်မျိုးစုံဖြင့် တိုက်ခိုက်လေသည်။ ဘီလူးကြီး၏တိုက်ခိုက်မှုသည် ဘုရားရှင်အား ထိခိုက်မှု၊ တုန်လှုပ်ကြောက်လန့်မှု လုံးဝမဖြစ်ကြောင်း မြင်ရမှ အမေးပုစ္ဆာများ မေးမြန်းလေသည်။ ဘုရားရှင်သည် ဘီလူးကြီး၏ မေးမြန်းသည့်ပုစ္ဆာများကို တည်ငြိမ်အေးဆေးစွာဖြေကြားတော်မူပြီး ကုမ္ဘဏ္ဍဘီလူးကြီးကို ယဉ်ကျေးအောင်ဆုံးမတော်မူလေသည်။ ဘီလူးကိုဆုံးမပြီးနှစ်ရက်မြောက်တွင် ထိုအရပ်နှင့် မနီးမဝေးရှိ တိုင်းပြည်မှဘုရင်၏သားတော်ကို ဘီလူးထံဆက်သရန် လူပေါင်းများစွာလာရောက်ကြလေသည်။ မင်းသားကို ဘီလူးကြီးအားပေးအပ်ရာ ဘီလူးကြီးမစားဘဲ ဘုရားရှင်ကိုလှူဒါန်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ ဘုရင်နှင့်တကွ နောက်ပါလူပေါင်းများစွာတို့ မြင်ကြရ၍ ဘုရားရှင်ထံပါး ချဉ်းကပ်စုဝေးကြလေသည်။ သုမေဓဘုရားရှင်က သင့်လျော်သောတရားဟောတော်မူသဖြင့် တရားနာကြားသူ မြောက်မြားစွာတို့ တရားရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** ဥပကာရီမြို့အနီးရှိ သိရီနန္ဒဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ သုမေဓမြတ်စွာဘုရားသည် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား သစ္စာလေးပါးတရား ဟောကြားတော်မူရာ မြောက်မြား

စွာသော သတ္တဝါတို့ တရားရကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

သုမေဓမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပဌမအစည်းအဝေးကြီး။** သုမေဓမြတ်စွာဘုရားသည် သုဒဿနနေပြည်တော်သို့ ကြွတော်မူရာ ဘုရားရှင်နှင့် ခြံရံလိုက်ပါလာသော ရဟန္တာများနှင့် ထိုဒေသရှိ ရဟန္တာများ စုပေါင်းစည်းဝေးသည့် သာဝကအစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သုမေဓမြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝကူဋတောင်တွင် ဝါကပ်တော်မူလေသည်။ ဝါကျွတ်သောအခါ ကထိန်ပွဲသဘင်ကျင်းပရာ၌ ရဟန္တာပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ စုစည်းမိသည့် သာဝကအစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** အခါတစ်ပါး၌ သုမေဓမြတ်စွာဘုရား ဒေသစာရီကြွချီတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်နှင့်ခြံရံလိုက်ပါလာသော ရဟန်းပေါင်းများစွာတို့ စုဝေးမိကြသည့် သာဝကအစည်း အဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သုမေဓမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ဥတ္တရလုလင်အဖြစ်ဖြင့် စုဆောင်းထားရှိသော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များကို လှူဒါန်းလေသည်။ ဘုရားရှင်က မွန်မြတ်သော(ပါတိမောက်)တရား ဟောကြားတော်မူလေသည်။ ဥတ္တရလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏တရားကို နာကြားရပြီး တရားသိမြင်ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ ထိုအခါ သုမေဓမြတ်စွာဘုရားက ဤဥတ္တရလုလင်သည် နောင်ခါ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားစင်စစ်အမှန်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကားမြွက်ကြားသည်ကို ခံယူလေသည်။ သုမေဓမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ သာရဏမထေရ်နှင့် သဗ္ဗမထေရ်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ သုမေဓမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ ရှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင်မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ တစ်ယူဇနာ၀န်းကျင်အတွင်း ထွန်းလင်းပျံ့နှံ့တော်မူပါသည်။ သုမေဓမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော်ခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်တွင် မေဓာရာမဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် ဓာတ်တော်တို့သည် အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာကွဲဖြန့်ကျဲရစ်ခဲ့၍ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြသည်။

(ဤကား သုမေဓမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

သုဇာတမြတ်စွာဘုရား

သုမေဓမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏ သက်တမ်းသည် အနှစ်ကိုးသောင်းမှ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်ကာ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ထိုမှ တစ်ဖန် တိုးတက်လာပြန်ရာ မရေတွက်နိုင်သော(အသင်္ချေ)သက်တမ်းသို့ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ ထိုမရေတွက်နိုင်သော(အသင်္ချေ) သက်တမ်းမှာ ဆုတ်ယုတ်လာပြန်ရာ အသက် ကိုးသောင်းတမ်းသို့ ရောက်ရှိလာပြန်သည်။

ထိုအချိန်တွင် ဒုတိယပွင့်တော်မူမည့် သုဇာတမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် လိုအပ်သော ပါရမီများဖြည့်ကျင့်ပြီး တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးပြီး ဘုရားဖြစ်ရန် အချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်ကြလေသည်။ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ သုမင်္ဂလနေပြည်တော် ဥတ္တရမင်းကြီး၏ ပဘာဝတီမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။ ဆယ်လလွန်မြောက်ချိန်သို့ ရောက်သောအခါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အလောင်း တော်မင်းသား ဖွားမြင်သောအခါ လူအပေါင်းတို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းအကြောင်းပြု၍ သုဇာတမင်းသားဟု အမည်ပေးကြသည်။

အလောင်းတော် သုဇာတမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် သီရိနန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့်အတူ မောင်းမ၊ မိဿံပေါင်းများစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးပြုစုမှုကို ခံယူလျက် နှစ်ပေါင်းကိုးထောင်တိုင်အောင် နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားသော မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစား ထီးနန်းစိုးစံတော်မူရင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်းတည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူသည်။ ထို့နောက် သီရိနန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးမှ သားတော် ဥပသေနကို ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ ဟံသဝဟာမင်္ဂလာမြင်းကိုစီး၍ တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ အလောင်းတော် သုဇာတမင်းသား တောထွက်ရဟန်းပြုသည်ကိုအားကျ၍ ယောကျ်ားပေါင်းများစွာတို့လည်း အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြသည်။

သုဇာတမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် နောက်ပါ အခြံအရံ ရဟန်းပေါင်းမြောက်မြားစွာနှင့် မြင့်မြတ်သော (ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို ကိုးလတိုင်အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူလေသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် သီရိနန္ဒမြို့နေ သီရိနန္ဒ သူဌေးသမီးလှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတောအတွင်း၌ နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။

ညချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာ အရပ်သို့ တစ်ပါးတည်း ကြွသွားတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီး

အကြား သုနန္ဒအမည်ရှိ တက္ကတွန်းလှူဒါန်းသည့် မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ ကြခတ်ေါါးပင်ရင်းသို့ ရောက်လျှင် မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ (၃၀)တောင် ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော်ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ စံနေတော်မူပြီး တရားအလုပ်အားထုတ်တော်မူသဖြင့် မာရ်စစ်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူပြီး တရားအားလုံးကို သိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်ကို ရတော်မူလျက် သုံးလောကထွတ်ထား ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(မေ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

သုဇာတမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** သုဇာတမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူပြီးနောက် ဗြဟ္မာမင်း၏ တရားဟောရန် တောင်းပန်ခြင်းကို ဝန်ခံတော်မူပြီး ရှေးဦးစွာတရားဟောရမည့်သူနှင့် တရားဟောရမည့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရပ်ဒေသကို ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။ ဘတ္တမိကွဲ သုဒဿနညီတော်မင်းသားနှင့် ပုရောဟိတ်၏သား သုဒေဝလုလင်တို့အပြင် ဘုရားရှင် တောထွက်ရဟန်းပြုစဉ်က အတူလိုက်ပါရဟန်းပြုခဲ့ကြသော ရဟန်းပေါင်းများစွာတို့ကို မြင်တော်မူသည်။ ထိုသူတို့အား ရှေးဦးစွာ တရားဟောအံ့ဟုကြံစည်တော်မူပြီး ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သုမင်္ဂလမြို့အနီး သုမင်္ဂလမင်းဥယျာဉ်ကြီးသို့ ကြွသွားတော်မူသည်။ ဥယျာဉ်ကြီးသို့ရောက်လျှင် ဥယျာဉ်မှူးကိုစေလွှတ်၍ သုဒဿနမင်းသားနှင့် သုဒေဝလုလင်တို့ကိုခေါ်စေပြီး ရဟန်းပြုခိုင်းလေသည်။ ထိုရဟန်းနှစ်ပါးအပြင် ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုခဲ့ကြသော ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အားလည်းကောင်း၊ တရားနာရောက်လာကြသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အားလည်းကောင်း ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုအခါ တရားနာကြားသူအားလုံး တရားရကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** သုဇာတမြတ်စွာဘုရားသည် သုဒဿနဥယျာဉ်တံခါးအနီး အင်ကြင်းပင်ရင်း၌ ရေမီးအစုံဖြင့် တန်ခိုးပြတော်မူပြီး တိတ္ထိတို့ကို နှိမ်နင်းတော်မူလေသည်။ ထို့နောက်တာဝတိံသာ

နတ်ပြည်သို့တက်ကြွတော်မူပြီး ဝါတွင်းသုံးလ ပတ်လုံး အဘိဓမ္မာတရားဟောကြားတော်မူရာ နတ် ဗြဟ္မာပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ တရားရကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** သုဇာတမြတ်စွာဘုရားသည် မင်္ဂလမြို့ရှိ ခမည်းတော်မင်းကြီးထံသို့ကြွ၍ တရားဟောကြားတော်မူရာ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ တရားရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

သုဇာတမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** သုဇာတမြတ်စွာဘုရားသည် သုဓမ္မဝတီမြို့အနီးရှိ သုဓမ္မဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ ဘုရားရှင်ထံပါးချဉ်းကပ်ရောက်ရှိလာကြသော လူ အပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား တရားဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ ထိုတရားပွဲတွင် ယောကျ်ားပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းဖြစ်ကြသည့် သာဝက အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သုဇာတမြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်တွင် အဘိဓမ္မာတရား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဟောကြားပြီး လူ့ပြည်သို့ဆင်းသက်တော်မူလာသော အခါ ကြွရောက်လာကြသော ရဟန်းပေါင်းများစွာ စုဝေးမိကြသည့် သာဝက အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သုဇာတမြတ်စွာဘုရား၏ ညီတော် သုဒဿနမင်းသားသည် ဘုရားရှင်ထံ၌ ရဟန်းပြုရန်ရောက်လာကြသည့် ယောကျ်ားပေါင်း များစွာတို့၏ ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းမှ ရဟန္တာများ ဖြစ်ကြ သည့် သာဝက အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် စကြာမင်းအဖြစ် ဖြင့် သုဇာတမြတ်စွာဘုရားထံပါး ချဉ်းကပ်၍ ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန္တာများကို ထီးနန်းနှင့်တကွ သက်နန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး စသည့်ပစ္စည်းလေးပါး ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပြီး ရဟန်းပြုတော်မူသည်။

ထိုအခါဘုရားရှင်က တရားတော်များဟောကြားတော်မူပြီး စကြာမင်းအား နောင်အခါ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့် မည်ဟု ဗျာဒိတ်မြွက်ကြားတော်မူသည်။ သုဇာတမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ သုဒဿနမထေရ်နှင့် သုဒေဝမထေရ်မြတ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ သုဇာတမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်(၅၀)မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ တစ်ယူဇနာအတွင်း ထွန်းလင်းကွန့်မြူးတော်မူသည်။ သုဇာတမြတ်စွာ ဘုရားသည် သက်တော်ခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်ရှိတော်မူသောအခါ

သိလာရာမ ကျောင်းတော်အတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏ အဓိဋ္ဌာန်အတိုင်း သုံးဂါဝုတ်အမြင့်ရှိသော စေတီတော် တစ်ဆူကို တည်ထားတော်မူပြီး ကြွင်းကျန်ရစ်သောဓာတ်တော်များကို ဌာပနာသွင်း ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား သုဇာတမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါ သည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား

သုဇာတမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူပြီးနောက် ဤကမ္ဘာမှ ပြန်ရေတွက်သော် ရှည်လျားသောအချိန်ကာလ (ကပ်ကမ္ဘာ)ပေါင်း တစ်ထောင့်ရှစ်ရာ(၁၈၀၀)ကျော်လွန်သောအခါ ဘုရားသုံးဆူပွင့်တော်မူသော (ဝရကမ္ဘာ)တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ ယင်းဝရကမ္ဘာတွင် ပွင့်တော်မူသော ဘုရားသုံးဆူတို့မှာ (က) ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား၊ (ခ) အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား၊ (ဂ) ဓမ္မဒဿီ မြတ်စွာဘုရားတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

ထိုဘုရားသုံးဆူတွင် ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဦးစွာပွင့်တော်မူသော ဘုရားဖြစ်ပါသည်။ ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဖြည့်ကျင့်ရမည့် ပါရမီများ ဖြည့်ကျင့်ပြီး တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ လူ့ပြည်၌ လူတို့၏သက်တမ်း ကိုးသောင်း(၉၀၀၀၀)သို့ ရောက်ရှိချိန်တွင် နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးပြီး အလောင်းတော် ပိယဒဿီနတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားတောင်းပန်ကြလေသည်။ အလောင်းတော် ပိယဒဿီနတ်သားက

ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ သုဓညဝတီ နေပြည်တော် သုဒတ္တမင်းကြီး၏ စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူသည်။

အချိန်ကာလစေ့ရောက်သောအခါ ဝရုဏဥယျာဉ်ကြီး အတွင်း၌ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်ကို အမည်ပေးမင်္ဂလာကျင်းပရာတွင် လူအပေါင်းတို့အား ချစ်ခင်နှစ်သက်ဖွယ်ရာ တန်ခိုးပြတော်မူ၍ ပိယဒဿီမင်းသားဟုအမည်ပေးကြလေသည်။

ဘုရားအလောင်း ပိယဒဿီမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် ဝိမလဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့် မောင်းမ၊ မိဿံပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးပြုစုမှုကိုခံယူလျက် နှစ်ပေါင်း ကိုးထောင်(၉၀၀၀)တိုင်အောင် ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို နတ်စည်းစိမ်နှင့် မခြား ခံစားစိုးစံတော်မူသည်။ အလောင်းတော် ပိယဒဿီမင်းသား ထီးနန်းစိုးစံတော်မူချိန်အတွင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူပြီးဖြစ်သည်။ ဝိမလ ဒေဝီမိဖုရားကြီးမှ ကဥ္စနာဝေဠသားတော်ကိုဖွားမြင်တော်မူသောအခါ အာဇာနည်မြင်းရထားကိုစီးလျက် တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူသည်။

အလောင်းတော် ပိယဒဿီမင်းသား တောထွက်ရဟန်းပြုသည်ကို အားကျ၍ ယောကျ်ားပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့လည်း အလောင်းတော်နှင့်အတူ လိုက်ပါရဟန်းပြုကြလေသည်။

ပိယဒဿီ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် အခြံအရံ ရဟန်းပေါင်းများစွာနှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို ခြောက်လတိုင်အောင် အားထုတ်တော်မူသည်။ ဘုရားဖြစ်မည့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကဆုန်လပြည့်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ ဝရဏ္ဏာရွာနေ ဝသဘာ ပုဏ္ဏားအ၏သမီး လှူဒါန်းသည့် ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတောဌ် နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။

ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ် သို့ တစ်ပါးတည်း ကြွသွားတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီးအကြားဌ် သုဇာတတက္ကတွန်းလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ ရေခံတက်ပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ဖြန့်ခင်း လိုက်လေသည်။ ထိုအခါ (၅၃)တောင် ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်ဌ် တရားအလုပ် အားထုတ် တော်မူရာ မာရ်စစ်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူလေသည်။ ထို့နောက် တရားအားလုံးသိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး သုံးလောကထွဋ်ထား အတုမရှိသော ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်ဌ် ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟော ရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ သော တရားများအနက် ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူပြီးနောက် ရှေးဦးစွာတရား ဟောရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အရပ်ဒေသတို့ကိုဆင်ခြင်တော် မူရာ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်နှင့် အတူလိုက်ပါ ရဟန်း ပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ကို မြင်တော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်သည် ထိုရဟန်းများနေထိုင်ရာ ဥသဘဝတီမင်းဥယျာဉ်သို့ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွမြန်းတော်မူလေသည်။ ဥသဘဝတီမင်းဥယျာဉ်သို့ ရောက်လေလျှင် **ဆင်း** သက်တော်မူလေသည်။ ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ ရဟန်းပြုဖက် ရဟန်းပေါင်းများစွာနှင့် ထိုခဏအတွင်း ရောက်ရှိလာကြသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း များစွာတို့ စုဝေးမိကြသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူအားလုံး တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်း ဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** ဥသဘဝတီမြို့အနီးရှိ သုဒဿန တောင်ကို အုပ်စိုးသော သုဒဿန နတ်ဘီလူးမင်းသည် မှားယွင်းသောမိစ္ဆာအယူကို ယူသူဖြစ်သည်။ တစ်ရာ့ တစ်ပါးသော နတ်ဘီလူးမင်းတို့၏ ပူဇော်ပသခြင်းကို ခံယူသည်။ ထိုနတ်ဘီလူးမင်းအပေါင်းက စားသောက် ရန် အစာ(ဗလိနတ်စာ)ကျွေးမွေးကြရသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပီယဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသုဒဿန နတ်ဘီလူးမင်း၏မှားယွင်းသော မိစ္ဆာအယူကို ပယ်ဖျောက်ရန် ကြံစည်တော်မူပြီး နတ်ဘီလူးမင်း အစည်းအဝေးသွားနေခိုက် နတ်ဘီလူးမင်း၏ အိပ်ရာထက်၌ ရောင်ခြည်တော်လွှတ်၍ နတ်ဘီလူးမင်းငယ်သားများ ခြံရံလျက် သီတင်းသုံးနေတော်မူသည်။ သုဒဿန နတ်ဘီလူးမင်း အစည်းအဝေးမှ ပြန်လာသောအခါ အိပ်ရာထက်၌ ဘုရားရှင်ကိုမြင်လေလျှင် အမျက်ဒေါသထွက်ပြီး ရေမီးအစုံတို့ဖြင့် တန်ခိုးပြတိုက်ခိုက်လေသည်။ သုဒဿနနတ်ဘီလူးမင်း၏ တိုက်ခိုက်မှုသည် ဘုရားရှင်အားလည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင်ထံပါး ခြံရံလျက်ရှိသော ဘီလူးငယ်သားများအားလည်းကောင်း လုံးဝထိခိုက်မှုမရှိ အိပ်ရာထက်၌ ထိုင်မြဲထိုင်နေတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ သုဒဿန နတ်ဘီလူးမင်းသည် ဒေါသအမျက် ကြီးစွာထွက်ပြီး လက်နက်မျိုးစုံဖြင့် ထပ်မံတိုက်ခိုက်ပြန်သည်။ နတ်ဘီလူးမင်းတိုက်ခိုက်သော လက်နက်များသည် ပန်းခိုင်ပန်းကုံးများပမာ ဘုရားရှင်ခြေတော်ရင်း၌ စုပုံကျရောက်ကုန်ကြသည်။ ထိုအခြင်းအရာကိုမြင်လျှင် ပို၍မခံမရပ်နိုင်အောင် ဒေါသထွက်လာပြီး ဘုရားရှင်၏ ခြေတော်အစုံကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ဆွဲကိုင်မြှောက်ချီပြီး ဗိမာန်အတွင်းမှ လွှင့်ပစ်လေသည်။ နတ်ဘီလူးမင်း

က ဘုရားရှင်အားပြန်ကြည့်ရာ ဘုရားရှင်မှာ မူလနေရာ၌ပင်ထိုင်လျက် သီတင်းသုံးနေသည်ကို မြင်ရပြန်သည်။ ထိုအခါနတ်ဘီလူးမင်းသည် အရှက်ကြီးစွာရပြီး သူများမသိအောင်ထွက်ခွာသွားရန်ကြံလေသည်။ ယင်းအကြံကို ဘုရားရှင်ကသိတော်မူ၍ နတ်ဘီလူးမင်းအား အများမြင်အောင် အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ခြေတော်အစုံကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်နှိပ်နယ်လျက်နေစေသည်။ ထိုအချိန်တွင် တစ်ရာ့တစ်ပါးသော နတ်ဘီလူးမင်းတို့သည် သုဒဿန နတ်ဘီလူးမင်းကို နတ်စာ(ဗလိနတ်စာ) ကျွေးရန်အတွက် ရောက်ရှိလာကြသဖြင့် နတ်ဘီလူးမင်းက ပီယဒဿီမြတ်စွာဘုရားကို ခြေဆုပ်လက်နယ်ပြုလုပ်နေကြောင်း မြင်ကြရသဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမှာ ထူးကဲလွန်မြတ်ကြောင်း သိမြင်ကြရ၍ ကြည်ညိုတော်မူပြီး လက်အုပ်ချီကန်တော့ကြလေသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က သုဒဿန နတ်ဘီလူးမင်းကို အမှူးထားပြီး တရားဒေသနာများ ဟောကြားတော်မူလေသည်။ ထိုတရားကို နာကြားကြရကုန်သော မြောက်မြားစွာသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည် တရားရဲ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(၈) **တတိယတရားပွဲကြီး။** ကုမုဒမြို့တွင် ပီယဒဿီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြတ်စွာဘုရား၏ရန်သူ သောဏာရဟန်းယုတ်တစ်ပါး ရှိသည်။ ထိုရဟန်းယုတ်သည် ကုမ္ဒဘုရား၏ သားတော် မဟာပဒုမမင်းသားကို စည်းရုံး၍ ခမည်းတော် ကုမ္ဒဘုရင်ကို သတ်စေသည်။ တစ်ဖန် ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားကိုသတ်ရန်အတွက်လည်း ဒေါဏမုခဆင်၏ ဆင်ဦးစီးအားဖြားယောင်းခေါ်ယူပြီး ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းခံကြွချိန်တွင် ဒေါဏမုခဆင်ကိုလွှတ်၍ တိုက်သတ်စေသည်။ ဒေါဏမုခဆင်သည် ဘုရားရှင်ထံသို့ ရှေးရှုပြေးလာလေသည်။ ထိုအခါဘုရားရှင်က မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် အေးမြသောစိတ်ဖြင့် မေတ္တာပို့လေသည်။ ဒေါသကြီးစွာနှင့် ပြေးလာနေသော ဒေါဏမုခဆင်ကြီးသည် စိတ်နှလုံးနူးညံ့လာပြီး မိမိပြစ်မှားမိကြောင်းသိလာသဖြင့် မြေပေါ်ဒူးဝပ်စင်းကာ ဘုရားရှင်ကို ဦးခိုက်လေသည်။ ထိုအခြင်းအရာကိုမြင်ကြရသော လူအပေါင်းတို့ ကောင်းချီးပေးပြီး ကောင်းကင်မှလည်း နတ်စည်ကြီးယွမ်းကြသည်။ ဘုရားရှင်သည် ဆင်၏ ဦးခေါင်းပေါ်၌ လက်တော်တင်ပြီး သင့်လျော်သော တရားဒေသနာဖြင့် ဆုံးမဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုအခါ ရဟန်းပေါင်းမြောက်မြားစွာနှင့် လူ နတ်ပြဟ္မာ မြောက်မြားစွာတို့ စုပေါင်းမိကြပြီး တရားရကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သုမင်္ဂလာမြို့တော်သို့ ကြွချီတော်မူရာတွင် ပါလိတမင်းသားနှင့် ပရောဟိတ်၏သား သဗ္ဗဒဿီလုလင်တို့သည် အခြံအရံပေါင်းမြောက်မြားစွာနှင့် ရဟန်းပြုကြပြီး ရဟန္တာများဖြစ်ကြသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သုဒဿနနတ်ဘီလူးမင်းနှင့် အခြံအရံများတို့သည် မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသော တရားကိုနာကြားရပြီး ရဟန်းပြုကြကုန်သည်။ ထို့နောက် ရဟန္တာများဖြစ်ကြပြီး ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဒေါဏမုခဆင်အား တရားဟောဆုံးမသည့် တရားကို နာကြားရသူပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ ရဟန်းပြုကြကုန်သည်။ ထို့နောက် ရဟန္တာများဖြစ်ကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဗေဒတ္တယပါရဂူကဿဖပုဏ္ဏား လုလင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဖြစ်ဖြင့် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များကို ကျောင်းတော်ကြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းရခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ပြီး သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်တကွ ငါးပါးသီလကို မြဲမြံစွာတည်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ကဿဖ လုလင်သည် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကား မြွက်ကြားတော်မူသည်။ ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝအစုံတို့မှာ ပါလိတမထေရ်နှင့် သဗ္ဗဒဿီ မထေရ်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ ရှစ်ဆယ်အတောင်(၈၀)မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ လရောင်၊ နေရောင်၊ မီးရောင်တို့ထက် သာလွန်ထွန်းတောက်သည်။ ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော်ခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်ရှိသောအခါ ညောင်ဗုဒ္ဓယောကျောင်းတော်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏အမိန့်တော်ကြောင့် ထိုကျောင်းတော်ကြီးအတွင်း၌ သုံးယူဇနာမြင့်သော စေတီကြီးတစ်ဆူတည်ထားလျက် ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာသွင်း ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား

ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏သက်တမ်း ကိုးသောင်းရှိရာမှ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းအထိ ဆုတ်ယုတ်သွားလေသည်။ ထိုဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှ တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လာပြန်ရာ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းသို့ တိုးတက်လာခဲ့ပြန်သည်။ ထိုသက်တမ်းမှတစ်ဖန် ဆုတ်ယုတ်လာပြန်ရာ သက်တမ်းတစ်သိန်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဒုတိယပွင့်တော်မူမည့် အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ဘုရားအလောင်းတို့ဖြည့်ဆည်းရမည့် ပါရမီများ ဖြည့်ဆည်းပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးပြီး အလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန်အချိန်တန်ပြီဟု၍ တောင်းပန်ကြလေသည်။ ထိုတောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ သောဘဏနေပြည်တော် သာဂရမင်းကြီး၏ သုဒဿနမိဖုရားကြီးဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သောအခါ သုဝိန္ဒနဥယျာဉ်တော်၌ ဖွားမြင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသား မမွေးဖွားမီက ဆွေတော်မျိုးတော် အဆက်ဆက်က မြေမြှုပ်ထားခဲ့သော ရွှေအိုးများမြှုပ်ထားရာနေရာကို မမှတ်မိဘဲရှိခဲ့ကြလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသားကို ဖွားမြင်ပြီးမှ ထိုရွှေအိုးများမြှုပ်ထားရာနေရာများကို မှတ်မိသတိရကြသည်။ ဤဖြစ်ရပ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အလောင်းတော်မင်းသားအား အတ္ထဒဿီဟု အမည်ပေးကြလေသည်။

အလောင်းတော်အတ္ထဒဿီမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ဝိသာခါဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့် မောင်းမ၊ မိဿံပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့၏ ပြုစုလုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူလျက် နှစ်ပေါင်းတစ်သောင်းကာလပတ်လုံး နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားသော မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားထီးနန်းစိုးစံတော်မူလေသည်။

အလောင်းတော် အတ္ထဒဿီမင်းသား ထီးနန်းစိုးစံတော်မူနေစဉ်အတွင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်း တည်းဟူသောနိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူပြီးဖြစ်သည်။ ဝိသာခါဒေဝီမိဖုရားကြီးမှ သားတော် သေလကိုဖွားမြင်တော်မူသောအခါ သုဒဿနမြင်းကိုစီး၍ တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသား တောထွက်ရဟန်းပြုသည်ကို အားကျ၍ အတူလိုက်ပြီး မြောက်မြားစွာသော ယောကျ်ားတို့ ရဟန်းပြုကြလေသည်။

အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ရဟန်းသည် အတူလိုက်ပါရဟန်းပြုကြသူရဟန်းများနှင့် မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ)အကျင့်ကို ရှစ်လကြာအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် သုစိန္ဓရနဂါးမ လှူဒါန်းသော

ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတော၌ နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။

ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ တစ်ပါးတည်း ဇောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ ကြွချီတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီး၌ မဟာရုစိနဂါးမင်းလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ စကားပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်း လိုက်လေသည်။ ထိုအခါ (၅၃)တောင် ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ စံနေတော်မူပြီး တရားအလုပ်အားထုတ်တော်မူရာ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ထိုမှဆက်၍တရားအလုပ်ပွားများအားထုတ်တော်မူရာ တရားအားလုံးသိမြင်တော်မူသော(သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကိုရတော်မူပြီးသုံးလောကထွန်းထား အတုမရှိသော ဘုရားအဖြစ်ကို ရောက်တော်မူသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူပြီးနောက် ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောကြားတော်မူပါရန် တောင်းပန်သည်ကို ဝန်ခံတော်မူသည်။ ထိုအခါဘုရားရှင်သည် ရှေးဦး တရား ဟောကြားရမည့်သူများနှင့် အရပ်ဒေသ တို့ကိုဆင်ခြင်တော်မူရာ မိမိနှင့် အတူလိုက်ပါ ရဟန်း ပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ကို မြင်တော်မူသည်။ ထိုရဟန်းများကို ရှေးဦးတရား ဟောကြားတော်မူရန်အတွက် ထိုရဟန်းများ နေထိုင်ရာ အနောမမြို့အနီးရှိ အနောမဉယျာဉ်သို့ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွတော်မူလေသည်။ ရဟန်း တော်ပေါင်း မြောက်မြားစွာနှင့် ထိုခဏအတွင်း ရောက်ရှိလာကြသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း များစွာတို့အား ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော် မူသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ဒေသစာရီကြွတော်မူပြီး နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား အဘိဓမ္မာ တရား ဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုအခါ နတ် ဗြဟ္မာအပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ တရားထူးရကြ သည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သောဘဏမြို့သို့ကြွတော်မူပြီး ခမည်းတော် သာဂရ မင်းကြီးအမှူးရှိသော ဆွေတော်မျိုးတော်ပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား တရားဟောကြားတော်မူရာ၌ လူအပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့သည် တရားထူးရကြ သည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား သည် နောက်ပါသံဃာတော်များနှင့် သုစန္ဒကမြို့သို့ ဒေသစာရီကြွရောက်လာလေသည်။ ထိုအခါ သန္တ မင်းသားနှင့် ပုရောဟိတ်သား ဥပန္တ တို့သည် လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်၍ ဘုရားရှင်နှင့် နောက်ပါသံဃာတော် များအား ခရီးဦးကြိုဆိုပင့်ဖိတ်ကြလေသည်။ နေရာ ထိုင်ခင်းပေးပြီး ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အလှူကြီးပေးကြ သည်။ ထိုအလှူပွဲကြီးတွင် ဘုရားရှင်က တရားဟော တော်မူ၍ တရားရကြပြီး ဧဟိဘိက္ခုရဟန္တာပေါင်း များစွာဖြစ်ကြသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါ သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သားတော်အရှင်သေလ ရဟန်းကိုအမှူးထား၍ တရားဟောတော်မူရာ လူပေါင်းများစွာတို့သည် တရားရကြပြီး ဘုရားရှင်ထံ ရဟန်းအဖြစ်တောင်းခံကြသည်။ မြတ်စွာဘုရားက ဧဟိဘိက္ခုခေါ်တော်မူ၍ ဧဟိဘိက္ခုရဟန္တာများ ဖြစ်ကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားထံပါးသို့ တပို့တွဲလပြည့်နေ့တွင် တရားနာကြားရန် ရောက်ရှိလာကြသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့အား မဟာမင်္ဂလာတရားဟောကြားတော်မူသောကြောင့် လူပေါင်းများစွာတို့ တရားရကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် အဘိညာဉ်သမာပတ်ရသူ သိမရသေ့ အဖြစ်ဖြင့် နောင်အခါ ဂေါတမအမည်ရှိသော ဘုရားစင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကား ခံယူ တော်မူသည်။ အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝအစုံတို့မှာ သန္တမထေရ်နှင့် ဥပသန္တမထေရ်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်ရှစ်ဆယ် (၈၀) မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ တစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ကွန့်မြူးပျံ့နှံ့တော်မူပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော် ရှစ်သောင်း

ရှိသောအခါ အနောမကျောင်းတော်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏အဓိဋ္ဌာန်အတိုင်း ကြွင်းကျန်ရစ်သော ဓာတ်တော်တို့သည် အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ အနှံ့အပြားတည်ရှိကြသဖြင့် လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား

အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏သက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်သိန်းရှိရာမှ ဆယ်နှစ်သက်တမ်း အထိ ဆုတ်ယုတ်ခဲ့လေသည်။ ထိုဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှ တစ်ဖန် တိုးတက်လာပြန်ရာ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိလာကြပြန်သည်။ ထိုမရေတွက်နိုင်သော(အသင်္ချေ) သက်တမ်းမှ တစ်ဖန် ဆုတ်ယုတ်လာပြန်ရာ သက်တမ်းအနှစ် တစ်သိန်းသို့ ရောက်ရှိလာပြန်သည်။

ထိုအခါ တတိယပွင့်တော်မူမည့် ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် လိုအပ်သော ပါရမီများဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ ထိုအချိန် နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးကြပြီး အလောင်းတော် နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်ကြလေ သည်။ နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး အလောင်းတော်နတ်သားသည် နတ်ပြည်မှစုတေကာ သရဏ နေပြည် တော် သရဏမင်းကြီး၏ သုနန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ

တည်နေတော်မူသည်။ နေ့လအချိန်စေ့ရောက်သောအခါ သရဏ ဥယျာဉ်အတွင်း ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အလောင်းတော်မင်းသားကို ဖွားမြင်တော်မူပြီးနောက် တိုင်းပြည်၌ ငြင်းခုံမှုဆိုင်ရာ ဓမ္မသတ် ကျမ်းများတွင် တရားနှင့်မလျော်သည့် ပညတ်ချက်များ အလိုလိုပျောက် ကွယ်ကုန်ကြသည်။ တရားနှင့်လျော်ညီသော ပညတ်ချက်များသာ ကျန်ရစ်ကြကုန်သည်။ ထိုဖြစ်ရပ်ကိုအကြောင်းခံ၍ အလောင်းတော် မင်းသား၏ အမည်ကို ပညာရှင်များနှင့် ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့က ဓမ္မဒဿီမင်းသား ဟူ၍ အမည်ပေးကြလေသည်။

ဘုရားအလောင်း ဓမ္မဒဿီမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သော အခါ ဝိစိကောဠီမိဖုရားကြီးနှင့် မောင်းမ၊ မိဿံပေါင်း မြောက်မြားစွာ တို့၏ လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်းကိုခံယူလျက် နှစ်ပေါင်း ရှစ်ထောင်တိုင်အောင် နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူသော မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီး ထီးနန်း စိုးစံတော်မူသည်။ ဓမ္မဒဿီမင်းသားသည် ထီးနန်းစိုးစံတော်မူချိန် အတွင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီး လေးပါးကို မြင်တော်မူသည်။ ဝိစိကောဠီမိဖုရားကြီးမှ ပုညဝဍ္ဎန အမည်ရှိသော သားတော်ကိုဖွားမြင်တော်မူသောအခါ တောထွက် လိုသောစိတ်အကြံဖြစ်ပေါ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သုဒဿနရွှေနန်း ပြာသာဒ်သည် ကောင်းကင်သို့ပျံတက်ပြီး စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ခြံရံ လျက် ဒုတိယနေမင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နတ်ဗိမာန်ကဲ့သို့လည်း ကောင်းသွား၍ မျက်နှာပန်း ဗောဓိပင်အနီးတွင် ဆင်းသက်တော် မူလေသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထိုအခါ အလောင်းတော်သည် ဗြဟ္မာတို့လှူဒါန်းသော ကြာသကာန်းကို ဆင်မြန်းတော်မူပြီး ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ ပြာသာဒ်ထက်မှ ဆင်းသက်၍ မနီးမဝေးအရပ်၌ ရပ်နေတော်မူသည်။ ပြာသာဒ်တော်သည် ကောင်းကင်သို့ပြန်တက်သွား၍ ဗောဓိပင်ကိုအတွင်းပြုကာ မြေပြင်သို့ ဆင်းသက်တော်မူစေသည်။ ထိုအခါ အခြံအရံပေါင်းတို့သည် ပြာသာဒ်အပေါ်မှဆင်းကြပြီး တာလေးရာ ဝေးကွာသောအရပ်သို့ သွားနေကြလေသည်။ အလောင်းတော်နှင့်အတူပါလာသော အခြံအရံများတွင် မိန်းမများမှလွဲ၍ ယောကျ်ားအားလုံးတို့သည် အလောင်းတော် ဓမ္မဒဿီမင်းသားရဟန်းပြုသည်ကို အားကျ၍အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြလေသည်။ ရဟန်းပြုသူများမှာ အလွန်များပြားပါသည်။

ဓမ္မဒဿီ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် အခြံအရံရဟန်းတော်များနှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို ခုနစ်ရက်တိုင် ကျင့်တော်မူပြီး ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် ဝိစီကောဋ္ဌိမိဖုရားကြီး လှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ ဇီးပင်တောကြီးအတွင်း၌ နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။ ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်း ကြွတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီး၌ သိရိဝမုနအမည်ရှိသော ဂျုံခင်းစောင့်လှူဒါန်းသည့် မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ မျက်နှာပန်းပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်း လိုက်လေသည်။ ထိုအခါ (၅၃)တောင် ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ နေတော်မူပြီး

တရားအလုပ် အားထုတ်တော်မူရာ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူလေသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ဆင့်ကို ရတော်မူပြီး နောက်ဆုံးတွင် တရားအားလုံးသိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကိုရတော်မူလျက် သုံးလောကထွင်၌ထား အတုမရှိသော ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူပြီးနောက် တရားဟောရန် ဗြဟ္မာမင်း၏ တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူ၍ တရား ဟောကြားရမည့်သူနှင့် တရားဟောရမည့် အရပ်ဒေသတို့ကိုဆင်ခြင်တော်မူရာ ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းတို့ကို မြင်တော်မူသည်။ ထိုရဟန်းများကို ရှေးဦး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တရားဟောရန်အတွက် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် အဆိုပါ ရဟန်းများနေထိုင်ရာ မိဂဒါဝုန်တောသို့ကြွ သွားတော်မူလေသည်။ ရဟန်းပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့သည် ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား ကြွ လာသည်ကို မြင်တော်မူလျှင် ဘုရားရှင်အား ခြံရံလျက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော်နေရာ၌ နေကြကုန်သည်။ ထိုခဏအတွင်း ရောက်ရှိလာကြသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့လည်း စုဝေးမိကြသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** တဂရနေပြည်တော်မှ သဉ္ဇယမင်းသည် ကာမဂုံအပြစ်ကို မြင်တော်မူ၍ တောထွက်ရသေ့ပြုလေသည်။ ထိုသဉ္ဇယမင်း ရသေ့ပြုသည်ကို အားကျ၍ မြောက်မြားစွာသောလူများကလည်း အတူလိုက်ပါရသေ့ပြုကြလေသည်။ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရသေ့ပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့၏ ရှေးကောင်းမှုနှင့်ပြည့်စုံကြသည်ကိုမြင်တော်မူ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်ကြွတော်မူပြီး သဉ္ဇယရသေ့ကို အမှူးထားလျက် ရသေ့ပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့အား တရားဟောကြားတော်မူသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းသည် မိမိအခြွေအရံပရိသတ်များနှင့် တရားနာကြားလို၍ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားထံပါး ချဉ်းကပ်လေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သင့်လျော်မည့်တရားကို ဟောကြားတော်မူသည်။ သိကြားမင်းနှင့်တကွ အခြွေအရံနတ်ပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့က တရားထူးရကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပဌမအစည်းအဝေးကြီး။** ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သရဏမြို့တော်ရှိ ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် ဘတူမိကွဲ အဂ္ဂသာဝကလောင်း ပဒုမမင်းသားနှင့် ဖုဿဒေဝမင်းသားတို့ကို အကြောင်းခံ၍ အခြံအရံများနှင့်အတူ ရဟန်းပြုစေသည်။ ဘုရားရှင်သည် ထိုမြို့မှာပင် ဝါကပ်တော်မူလေသည်။ ဝါဦးမှာ ရဟန်းပြုကြပြီး ဝါတွင်း၌ ရဟန္တာဖြစ်ကြသည့် ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ကို ဝါကျွတ်တရား ဟောကြားတော်မူသည့် အဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်တွင် အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောကြားတော်မူပြီး လူ့ပြည်သို့ သက်ဆင်းတော်

www.burmeseclassic.com

မှုလေသည်။ ထိုအခါ ရဟန်းပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့ စုဝေးမိကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး**။ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သုဒဿနရာမကျောင်းတိုက်ကြီးတွင် ရှုတင်တစ်ဆယ့်သုံးပါးတို့၏အကျိုးကို ဟောကြားတော်မူရာ၌ တာရီမထေရ်မြတ်၏ ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုကို ဥပမာထား ဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုတရားပွဲသည် ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ စုဝေးမိကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းဖြစ်လေသည်။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ နတ်အပေါင်းတို့ခြံရံကာ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားထံပါးသို့ ရောက်ရှိလာလေသည်။ သိကြားမင်းသည် နတ်၌ဖြစ်သော နံ့သာပန်းနှင့် နတ်တူရိယာတို့ဖြင့် ပူဇော်လေသည်။

ထိုအခါ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းကို နောင်အခါ ဂေါတမဘုရားစင်စစ် အမှန်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကားမြွက်ကြားတော်မူသည်။ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝအစုံတို့မှာ ပဒုမ မထေရ်နှင့် ဖုဿဒေဝမထေရ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်ရှစ်ဆယ်မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ ပကတိအားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်

တစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ထွန်းလင်းပျံ့နှံ့တော်မူသည်။ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော်ရှစ်သောင်းရှိသောအခါ သာလဝတီမြို့ သလာရာမကျောင်းတော်ကြီးဝင်းအတွင်း ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် ထိုကျောင်းတော်ကြီးဝင်းအတွင်း၌ ကြွင်းကျန်ရစ်သောဓာတ်တော်များကို သုံးယူဇနာမြင့်သော စေတီတစ်ဆူ တည်ထား ဌာပနာသွင်း ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား

မင်္ဂလာမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီးနောက် ဘုရားမပွင့်သည့် ရှည်လျားသောအချိန်ကာလ (ကမ္ဘာ)ပေါင်း မြောက်မြားစွာခြားလျက် တည်ရှိခဲ့ပြန်သည်။ ထိုရှည်လျားသောအချိန်ကာလ(ကမ္ဘာ)ပေါင်းများစွာကိုကျော်လွန်ပြီးနောက် လူတို့၏သက်တမ်းသည် မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းမှ တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်လာပြန်ရာ အနှစ်တစ်သိန်းသက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိပြန်လေသည်။

ထိုအချိန်တွင် သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားအလောင်းသည် လိုအပ်သော ပါရမီများဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုဝေးပြီး ဘုရားအလောင်းတော် နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်ကြလေသည်။ နတ် ဗြဟ္မာများ တောင်းပန်သည်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး အလောင်းတော် နတ်သားသည် နတ်ပြည်မှစုတေကာ ဝေသာရနေပြည်တော် ဥဒေနမင်းကြီး၏ သုဖဿမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူလေသည်။ ဆယ်လအချိန်ရောက်သောအခါ ဝိရိယဥယျာဉ်တွင် ဖွားမြင်တော်

မူလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသားကို ဖွားမြင်တော်မူပြီးသည်နှင့်လူ့ခပ်သိမ်းတို့ပြုလုပ်အပ်သော အမှုကြီးငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ လိုလားတောင့်တအပ်သောအကျိုးတို့သည်လည်းကောင်း အောင်မြင်ပြီးစီးခြင်းသို့ ရောက်ကြသောကြောင့် အမည်မှည့်သောနေ့တွင် အလောင်းတော်မင်းသားကို ပညာရှိများနှင့် ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့က သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟူ၍ အမည်ပေးကြလေသည်။

အလောင်းတော်မင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် သောမနဿဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့် မောင်းမ၊ မိဿံပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးခြင်းကိုခံယူတော်မူပြီး နှစ်ပေါင်းတစ်သောင်းတိုင်အောင် မင်းစည်းစိမ်ကို နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားခံစားထီးနန်းစိုးစံတော်မူသည်။

ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူရင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူပြီးနောက် သောမနဿဒေဝီ မိဖုရားကြီးမှ သားတော် အနုပမကိုဖွားမြင်တော်မူသော ဝါဆိုလပြည့်နေ့တွင် ရွှေထမ်းစင်ကိုစီးပြီး ဝိရိယဥယျာဉ်တော်သို့ တောထွက် ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသား တောထွက်ရဟန်းပြုသည်ကိုအားကျ၍ ယောကျ်ားပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့သည်လည်း အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြလေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ရဟန်းသည် ရဟန်းပေါင်းမြောက်မြားစွာနှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို ဆယ်လကြာအောင် ကျင့်တော်မူသည်။ ဘုရားဖြစ်မည့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကဆုန်လပြည့်နေ့သို့ရောက်သောအခါ အသဒီသပုဏ္ဏားရွာနေ သုနေတ္တာပုဏ္ဏားပျိုမ လှူဒါန်းသော ယနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ ဆီးတောကြီးအတွင်း၌ နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။ ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာ အရပ်သို့ အလောင်းတော်တစ်ပါးတည်း ကြွတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီးအကြား၌ ဝရဏအမည်ရှိ ဂျုံခင်းစောင့်လှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ မဟာလေ့ကား ဗောဓိပင်ရင်း၌ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းတော်မူလေသည်။

ထိုအခါ အတောင်(၄၀)ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ စံနေတော်မူပြီး တရားအလုပ်အားထုတ်တော်မူရာ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ထိုမှဆက်၍ တရားအလုပ် ပွားများအားထုတ်တော်မူရာ တရားအားလုံးသိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး သုံးလောကထွဋ်ထား အတုမရှိသော ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူပြီးနောက် ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး ရှေးဦးတရားဟောကြားရမည့်သူနှင့် တရားဟောရမည့် ဒေသကို ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်နှင့်အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းတို့ကို မြင်တော်မူသည်။ အဆိုပါရဟန်းများသည် ရှေးကောင်းမှုနှင့်ပြည့်စုံ၍ မိဂဒါဝုန်တောတွင် နေထိုင် လျက်ရှိကြောင်း မြင်တော်မူသည်။ ထိုရဟန်းများကို ရှေးဦးတရားဟောကြားရန်အတွက် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် မိဂဒါဝုန်တောသို့ကြွ သွားတော်မူလေသည်။ သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား ကြွလာသည်ကို မြင်တော်မူ၍ မြောက်မြားစွာသောရဟန်းတို့သည် ဘုရားရှင်ကို ခြံရံလျက် သင့်တင့်လျှောက်ပတ်သော နေရာများက နေတော်မူကြလေသည်။ ထိုခဏ အတွင်းတရားနာ ရောက်ရှိလာကြသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့နှင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားသည် ဘိမရထမင်း ပင့်ဖိတ်ချက်အရ ဘိမရထမြို့တော်သို့ ကြွတော်မူလေသည်။ ဘိမရထမြို့လယ်တွင် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသောမဏ္ဍပ်ကြီးများ ဆောက်လုပ်ကြိုဆိုကြလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမဏ္ဍပ်၌သီတင်းသုံးတော်မူပြီး တရားဟောတော်မူရာ လူပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့ တရားထူးရကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား ဖွားမြင်တော်မူရာ ဝေဘာရမြို့တော်သို့ ကြွတော်မူလေသည်။ ဝေဘာရမြို့တော်သို့ ရောက်သောအခါ ခမည်းတော် ဥဒေနမင်းကြီးကို အမှူးထား၍ ဆွေတော်မျိုးတော်ပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား ဗုဒ္ဓဝင်တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြသူ မြောက်မြားစွာတို့တရားထူးရကြသည့်တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပဌမအစည်းအဝေးကြီး။** သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားသည် အမရမြို့သို့ ကြွရောက်တော်မူရာတွင် မြို့လယ်၌

ခြေတော်ရာပါဒ စေတီတစ်ဆူကို ဖူးမြင်ရသဖြင့် အခြံအရံများနှင့်တကွ ခြေရာခံလိုက်ပါလာကြသည့် အဂ္ဂသာဝကလောင်း သမ္ဗလမင်းသားနှင့် သုမိတ္တမင်းသားညီနောင် အမှူးရှိသော လူပေါင်းမြောက်မြားစွာနှင့် ထိုခဏအတွင်းစုဝေးရောက်ရှိလာကြသည့် ရဟန္တာပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့အား တရားဟောတော်မူသည့် အဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဘာရမြို့ရှိ ဆွေတော်မျိုးတော်ပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ အစည်းအဝေးတွင် ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းတော်ပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ(သြဝါဒပါတိမောက်)တရား ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားသည် သုဒဿနကျောင်းတိုက်ကြီးတွင် စည်းဝေးမိကြသည်။ ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ(သြဝါဒပါတိမောက်)တရား ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဈာန်အဘိညာဉ်ရ မင်္ဂလာရသေ့ဘဝဖြင့်နောင်အခါ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဗျာဒိတ်စကားခံယူတော်မူသည်။ သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝအစုံတို့မှာ သမ္ဗလ မထေရ်နှင့် သုမိတ္တ မထေရ်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်ခြောက်ဆယ် မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာအတွင်း ထွန်းလင်းတောက်ပတော်မူသည်။ သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော်ရှစ်သောင်းရှိသောအခါ အနောမဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် တစ်စုတစ်စေး တည်းကျန်ရစ်ခဲ့သော ဓာတ်တော်များကို ရတနာအတိပြီးသော လေးယူဇနာရှိ စေတီတော်ကြီးတစ်ဆူ တည်ထား ဌာပနာသွင်း ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

တိဿမြတ်စွာဘုရား

သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် ဘုရားမပွင့်သော ရှည်လျားသည့်အချိန်ကာလ (သုညကမ္ဘာ)တစ်ခု တည်ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုဘုရားမပွင့်သော ရှည် လျားသည့် အချိန်ကာလ (သုညကမ္ဘာ)ကို ကျော်လွန်ပြီးနောက် ဘုရားနှစ်ဆူပွင့်တော်မူမည့် ကမ္ဘာတစ်ခုပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုဘုရားနှစ်ဆူတို့မှာ တိဿမြတ်စွာဘုရားနှင့် ဖုဿမြတ်စွာဘုရားတို့ဖြစ်ကြပါသည်။ တိဿမြတ်စွာဘုရားသည် ပထမပွင့်တော်မူသည်။ ဘုရားမပွင့်မီက လူတို့၏ သက်တမ်းသည် ရေတွက်မရနိုင်သော (အသင်္ချေ) သက်တမ်းတွင် ရှိပါသည်။ ထိုသက်တမ်းမှ တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ရာ အနှစ်တစ်သိန်းသက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် တိဿမြတ်စွာဘုရားအလောင်းသည် ပါရမီများ ပြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က အလောင်းတော် နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဟူ၍စုတေးတောင်းပန်ကြလေသည်။ နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ တောင်းပန်ချက်ကို အလောင်းတော်နတ်သားက

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှစုတေကာ လူ့ပြည်သို့ ဆင်းသက်တော်မူသည်။ အလောင်းတော်သည် ခေမက နေပြည်တော် ဇနသန္ဓမင်းကြီး၏ ပဒုမာဒေဝီမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူလေသည်။ ဆယ်လစေ့မြောက်အချိန်သို့ရောက်သောအခါ အနောမဥယျာဉ်တော်အတွင်း၌ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသားကို ပညာရှိများနှင့် ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့က တိဿမင်းသားဟူ၍ အမည်ပေးကြလေသည်။

အလောင်းတော်တိဿမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် သုဘဒ္ဒါဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့် မောင်းမ၊ မိဿံပေါင်းများစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးပြုစုမှုကိုခံယူတော်မူပြီး နှစ်ပေါင်းခုနစ်ထောင်တိုင်အောင် နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားသော မင်းစည်းစိမ်ကိုခံစားကာ ထီးနန်းကို စိုးစံတော်မူလေသည်။

အလောင်းတော်တိဿမင်းသည် ထီးနန်းစိုးစံတော်မူနေချိန်အတွင်း သူအို-သူနာ-သူသေ-ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူပြီး သတိသံဝေဂရတော်မူသည်။ သုဘဒ္ဒါဒေဝီမိဖုရားကြီးမှ သားတော် အာနန္ဒာမင်းသားကို ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ သောနုတ္တရအမည်ရှိသော အာဇာနည်မြင်းယာဉ်ကိုစီးလျက် တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ အလောင်းတော် မင်းသားတောထွက်ရဟန်းပြုသည်ကိုအားကျ၍ ယောကျ်ားပေါင်း များစွာတို့သည်လည်း အလောင်းတော်မင်းသားနှင့်အတူ လိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြလေသည်။

အလောင်းတော် တိဿရဟန်းသည် အတူလိုက်ပါရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်းများစွာတို့နှင့် မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို ရှစ်လကြာအောင် ကျင့်တော်မူလေသည်။ ဘုရားဖြစ်မည့် ကဆုန်လပြည့်နေ့သို့ရောက်သောအခါ ဝီရနိဂုံးနေ ဝီရသူဌေးသမီး လှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူလေသည်။ထို့နောက် ထိုအရပ်ရှိ ထင်းရှူးတောကြီးအတွင်းမှာ နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။ ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်လေလျှင် အတူနေရဟန်းများကို စွန့်ခွာပြီး မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်းကြွသွားတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီးအကြားတွင် ဝိဇိတသင်္ဂရအမည်ရှိ ဂျုံခင်းစောင့်လှူဒါန်းအပ်သည့် မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ ပိတောက်ပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ အတောင်(၄၀)ပမာဏရှိ ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ စံနေတော်မူပြီး တရား ဘာဝနာပွားများအားထုတ်လေရာ နေမဝင်မီ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ နေ့အာရုဏ်တက်ချိန်တွင် တရားအားလုံး သိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး သုံးလောကထွဋ်ထား ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားကို စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

တိဿမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** တိဿမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူပြီးနောက် တရားဟောရန် ဗြဟ္မာမင်း၏ တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူ၍ မည်သူအား ရှေးဦးတရားဟောရမည်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသည်။ ယသဝတီမြို့ရှိ အဂ္ဂသာဝကလောင်း ဗြဟ္မမင်းသားနှင့် ဥဒယမင်းသားနှစ်ပါးအပြင် အခြံအရံပရိသတ်တို့မှာ ရှေးကောင်းမှုနှင့်ပြည့်စုံကြောင်း မြင်တော်မူ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွတော်မူလေသည်။ ယသဝတီမြို့အနီးရှိ မိဂဒါယဉယျာဉ်ကြီးသို့ ရောက်သောအခါ ဆင်းသက်တော်မူသည်။ ဉယျာဉ်မှူးကိုစေလွှတ်ကာ မင်းသားနှစ်ပါးကို ခေါ်စေသည်။ ဘုရားရှင်ရှေ့မှောက်သို့ မင်းသားနှစ်ပါး ရောက်လာသောအခါ ပရိသတ်အခြံအရံများနှင့်တကွ တရားနာလာရောက်ကြသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့အား ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူသည်။ တရားနာကြားသူ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့ တရားထူးရကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** တိဿမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်နှင့်အတူ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်းများစွာတို့သည် တိဿမြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာတရားဟောတော်မူကြောင်း ကြားသိရလျှင် ယသဝတီမြို့အနီးရှိ မိဂဒါယဉယျာဉ်ကြီးသို့ စုဝေးလာရောက်ကြလေသည်။ ဉယျာဉ်ကြီးသို့ရောက်သောအခါ ဘုရားရှင်ကို ရိုသေစွာရှိခိုးကြပြီး ဝိုင်းဝန်းခြံရံကာ နေထိုင်ကြလေသည်။ တိဿမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းများကိုအမှူးထား၍ တရားနာလာရောက်ကြသော များစွာသောဝေနေယျသတ္တဝါတို့အား တရားဟောတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူအားလုံး တရားထူးရကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့သည် ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာတရားအကြောင်းကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြသော်လည်း အများလက်ခံနိုင်သည့်မင်္ဂလာတရားသဘောကို မရဘဲရှိကြသည်။ ထိုအခါ လူ နတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွားရောက်လျှောက်ထားကြလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထို လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့အား မင်္ဂလာတရားဟောကြားတော်မူလေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သည်။ တရားနာကြားသူမြောက်များစွာတို့ တရားထူးရကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

တိဿမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** ယသဝတီမြို့တွင် ဝါဆိုဦး၌ ရဟန်းပြုကြပြီး ဝါတွင်း၌ ရဟန္တာဖြစ်ကုန်သော ရဟန္တာပေါင်း တစ်သိန်းရှိလေသည်။ ထိုရဟန္တာတစ်သိန်းတို့အား တိဿမြတ်စွာဘုရားက သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့တွင် ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏာပြုတော်မူသည့် အဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** တိဿမြတ်စွာဘုရားသည် နာရိဝါဟနမြို့သို့ ဒေသစာရီကြွချီတော်မူလေသည်။ နာရိဝါဟနမင်းသည် အခြံအရံပရိသတ်များနှင့်အတူ ရဟန်းသံဃာများနှင့် ဘုရားရှင်တို့အား ခရီးဦးကြိုပင့်ဖိတ်လေသည်။ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အလှူကြီးလှူဒါန်းလေသည်။ ထို့နောက် နာရိဝါဟနမင်းသည် ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို သားတော်အားလွှဲအပ်ပြီး အခြံအရံပရိသတ်များနှင့်အတူ ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ နာရိဝါဟနမင်းရဟန်းပြုမှုကြောင်း သတင်းစကားကြားကြသောအခါ အရပ်အားလုံးမှ လူပေါင်းများစွာ

လာရောက် ရဟန်းပြုကြလေသည်။ ရဟန်းပေါင်းကိုးသိန်းထိရှိသည်။ ထိုရဟန်းများကို မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ(ဩဝါဒပါတိမောက်)တရား ဟောကြားတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ခေမဝတီ(ခေမက)မြို့တော်၌ ဆွေတော်မျိုးတော်ပေါင်းများစွာတို့၏ အစည်းအဝေးတွင် တိဿမြတ်စွာဘုရားသည် ဗုဒ္ဓဝင်တရားကို ဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားရ၍ လူပေါင်း များစွာတို့သည် ဘုရားရှင်ထံ၌ ရဟန်းပြုကြလေသည်။ ထိုရဟန်းတို့အား ဘုရားရှင်က မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ(ဩဝါဒပါတိမောက်)တရားကို ဟောကြားတော်မူ၍ တရားထူးရကြသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

တိဿမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ယသဝတီမြို့ သုဇာတမင်းအဖြစ်မှ ဘုရားမပွင့်မီကပင် ရသေ့ပြု၍ တရားအလုပ်အားထုတ်တော်မူသောကြောင့် ဈာန်အဘိညာဉ်ရသေ့အဖြစ်ဖြင့် တိဿမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်လေသည်။

ထိုအခါ တိဿမြတ်စွာဘုရားက ဤသုဇာတရသေ့မြတ်သည် နောင်အခါ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကားပြောကြားခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။ တိဿမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ ဗြဟ္မာဒေဝ မထေရ်နှင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဥဒယ မထေရ်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဘုရားရှင်၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်ခြောက်ဆယ် မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ ထက်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာအတွင်း ထွန်းလင်းတောက်ပတော်မူသည်။ တိဿမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော်အနှစ်ရှစ်သောင်းရှိသောအခါ သုနန္ဒာဝတီမြို့အနီးရှိ နန္ဒာရာမကျောင်းတော်ဝင်းအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်။ ထိုနန္ဒာရာမကျောင်းကြီးဝင်းအတွင်း၌ ဘုရားရှင်၏ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် ကြွင်းကျန်ရစ်သော ဓာတ်တော်တို့ကို ဌာပနာသွင်းလျက် သုံးယူဇနာအမြင့်ရှိသော စေတီတစ်ဆူ တည်ထားပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား တိဿမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

ဖုဿမြတ်စွာဘုရား

တိဿမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် ဘုရားနှစ်ဆူပွင့်တော်မူမည့် ဤမဏ္ဍကမ္ဘာတွင် လူတို့၏ သက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်သိန်းရှိရာမှ တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်ခဲ့ရာ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းသို့ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှ တစ်ဖန်တိုးတက်လာပြန်ရာ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ) သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြန်သည်။ ထိုမရေတွက်နိုင်သော သက်တမ်းမှ ထပ်မံဆုတ်ယုတ်လာပြန်ရာ သက်တမ်း ကိုးသောင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြန်သည်။

ထိုအချိန်တွင် မဏ္ဍကမ္ဘာ၌ ဒုတိယပွင့်တော်မူမည့် ဖုဿမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဘုရားအလောင်းတော်တို့ ဖြည့်ဆည်းရမည့် ပါရမီများ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့က အလောင်းတော် နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန် အချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း စုဝေးတောင်းပန်ကြလေသည်။ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ စုဝေးတောင်းပန်ချက်ကို အလောင်းတော်နတ်သားက ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှသက်ဆင်း၍ ကာသိက နေပြည်တော် ဇယသေနမင်းကြီး၏ သိရိမာမိဖုရားကြီးဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆယ်လစေ့မြောက်အချိန်သို့ရောက်သောအခါ သိရိမာဥယျာဉ်တော်၌ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

အလောင်းတော်ဖုဿမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် ကိသာဂေါတမီ မိဖုရားကြီးနှင့် မောင်းမ၊ မိဿံပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးပြုစုမှုကိုခံယူလျက် နှစ်ပေါင်းကိုးထောင်တိုင်အောင် နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားသော မင်းစည်းစိမ်ကိုခံစား ထီးနန်းစိုးစံတော်မူလေသည်။

အလောင်းတော်ဖုဿမင်းသား ထီးနန်းစိုးစံတော်မူချိန်အတွင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီး လေးပါးကိုမြင်တော်မူသည်။ ကိသာဂေါတမီ မိဖုရားကြီးမှ သားတော် အနုပမကို ဖွားမြင်သောအခါ ဆင်ယာဉ်ကိုစီးလျက် တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ အလောင်းတော် ဖုဿမင်းသား တောထွက်ရဟန်းပြုသည်ကိုအားကျ၍ မြောက်မြားစွာသော ယောကျ်ားတို့သည် (အလောင်းတော်နှင့် အတူ) အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြလေသည်။

ဖုဿမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြု ကြကုန်သော ရဟန်းများနှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို ခြောက်လတိုင်အောင် ကျင့်တော်မူသည်။ ထို့နောက် အတူလိုက်ပါသော ရဟန်းများကိုစွန့်ခွာပြီး တစ်ပါးတည်း နေထိုင်ကာ ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် မြင့်မြတ်သော အကျင့်ကို ဆက်လက်ပွားများအားထုတ်တော်မူပြန်သည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် မထင်ရှားသောမြို့၊ မထင်ရှားသော သူဌေးသမီး သိရိဝဍ္ဎလှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ

ယင်းတိုက်တော(သို့မဟုတ်) သဘော်ပိတောက်တော၌ နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။

ညချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်း ကြွသွားတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီးအကြားတွင် သိရိဝဍ္ဎရသေ့ လှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ သျှိသျှာပင်ရင်းသို့ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ (၃၈)တောင်ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော်ပေါ်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ စံနေတော်မူပြီး တရားအလုပ်အားထုတ်လေရာ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူပြီး နေအာရုဏ်တက်ချိန်တွင် တရားအားလုံးသိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်ကို ရတော်မူလျက် သုံးလောကထွဋ်ထားအတုမရှိသောဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ဖုဿမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** ဖုသမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူပြီးနောက် ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် တောင်းပန်သည်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး ရှေးဦးတရားဟောကြားရမည့်သူကို ဆင်ခြင်တော်မူရာ ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ ရဟန်းပြုဖက် ဖြစ်ကြကုန်သော ရဟန်းတို့ကို မြင်တော်မူသည်။ ထိုရဟန်းများသည် ရှေးကောင်းမှုနှင့်ပြည့်စုံကြသူများ ဖြစ်ကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်နိုင်ကြောင်း မြင်တော်မူ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ထိုရဟန်းများနေထိုင်ရာ သင်္ကဿမြို့အနီးရှိ ဣသိပတနအမည်ရှိ မိဂဒါဝုန်တောသို့ ကြွတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ရဟန်းများ စုဝေးရောက်ရှိလာကြပြီး ဘုရားရှင်အား ဖူးမြော်လျက် သင့်တော်ရာမှ ဝိုင်းရံနေထိုင်ကြလေသည်။ ထိုခဏ အတွင်း တရားနာကြားရန် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ ပေါင်း များစွာတို့လည်းရောက်ရှိလာကြလေသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူအားလုံး သစ္စာ သိမြင် တရားထူးရကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** တာရာဏသီပြည်မှ သိရိဝမ္မ မင်းသားသည် စည်းစိမ်ဥစ္စာများကို စွန့်ပယ်ကာ ရသေ့ပြုလေသည်။ ထိုမင်းသားနှင့်အတူ များစွာသော

ယောကျ်ားတို့လည်း လိုက်ပါ ရသေ့ပြုကြသည်။ အဆိုပါရသေ့များနေထိုင်ရာသို့ ဖုသမြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူပြီး တရားဟောတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ မြောက်မြားစွာသော ရသေ့များ တရားထူးရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** ဖုသမြတ်စွာဘုရားသည် သားတော် အနုပမမင်းသားနှင့် လူ နတ် ပေါင်းများစွာ တို့အား တရားဟောတော်မူသည်။ တရားနာသူ အားလုံး တရားထူးရကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲ ကြီး ဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ဖုသမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** ဖုသမြတ်စွာဘုရားသည် ကဏ္ဍကုဇ္ဇမြို့သို့ ဒေသစာရီကြွချီတော်မူလာကြောင်း သိရ၍ အဂ္ဂသာဝကအလောင်း သုရက္ခိတမင်းသား နှင့် ပုရောဟိတ်သား ဓမ္မသေနတို့က အခြံအရံပေါင်း များစွာနှင့် ခရီးဦးကြိုဆိုကြပြီး ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းတော်များကို ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် အလှူကြီး ပေးကြသည်။ ဘုရားရှင်က အလှူဒါနအတွက် တရား များဟောကြားတော်မူလေသည်။ သုရက္ခိတမင်းသား

www.burmeseclassic.com

နှင့် ဓမ္မသေနလုလင်အမှူးရှိသော အခြံအရံ ပေါင်းများစွာတို့ တရားရကြ၍ ရဟန်းပြုကြသည်။ ထို့နောက် ရဟန္တာများဖြစ်ကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး**။ ဖုဿမြတ်စွာဘုရားသည် ကာသိကနေပြည်တော်ရှိ ခမည်းတော် ဇယသေနမင်းကြီးနှင့်ဆွေတော်မျိုးတော်ပေါင်း ငါးသန်းတို့၏ အစည်းအဝေးကြီး၌ ဗုဒ္ဓဝင်တရားဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုတရားကို နာကြားရသူ များစွာတို့သည် ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းပြုကြပြီး ရဟန္တာများဖြစ်ကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး**။ လူနတ်ပေါင်းများစွာတို့သည် ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာတရားအကြောင်းကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ညှိနှိုင်းခဲ့ကြသော်လည်း အများလက်ခံနိုင်သောအဖြေကို မရနိုင်ဘဲရှိကြသည်။ ထိုအခါ ဖုဿမြတ်စွာဘုရားထံပါး သွားရောက်လျှောက်ထားကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်က မင်္ဂလာတရားဟောကြားလေသည်။ တရားနာကြားသူအားလုံး တရားရ ရဟန်းပြုကြသည်။ ထို ရဟန်းများ ရဟန္တာဖြစ်ကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် အရိန္ဒမပြည် ဝိဇိတာဝီမင်းဖြစ်သည်။ ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏တရားတော်ကို နာကြား

ရသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို လွန်စွာကြည်ညိုသည်။ အလှူကြီးများပေးပြီး တိုင်းပြည်ကိုစွန့်လွှတ်ကာ ဘုရားရှင်ထံပါး၌ ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။

ထို့နောက် စာပေများသင်ကြားလေရာ တိပိဋကဆောင် ရဟန်းဖြစ်တော်မူလေသည်။ လူအပေါင်းတို့အား တရားဟောကြားပြီး ပါရမီကိုဖြည့်ကျင့်တော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ဖုဿမြတ်စွာဘုရားက ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် ဝိဇိတာဝီရဟန်းအား နောင်အခါ ဂေါတမဘုရားအမှန်စင်စစ်ဖြစ်တော်မူလိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကားမြွက်ကြားတော်မူလေသည်။ ဖုဿမြတ်စွာ ဘုရားလက်ထက်တွင် သုရက္ခိတ မထေရ်နှင့် ဓမ္မသေနမထေရ်တို့မှာ အဂ္ဂသာဝကများဖြစ်ပါသည်။ ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ ငါးဆယ့်ရှစ်တောင်မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ ထက်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ထွန်းလင်းကွန့်မြူးတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်သည် သက်တော် ခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်တွင် ကုသိနာရာပြည်အနီး သေနာကျောင်းတော်ကြီးအတွင်း၌ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေသည်။ ဘုရားရှင်၏အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် အစိတ်စိတ်အမြွာမြွာ ကွဲနေသော ဓာတ်တော်များကို လူ နတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ အနှံ့အပြားပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား

ဖုဿမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီးနောက် ရှည်ကြာသောအချိန်ကာလ (ကမ္ဘာ)ပေါင်းကိုးဆယ့်တစ်ခုမြောက်တွင် လူတို့၏သက်တမ်းသည် ရေတွက်မရနိုင်သော (အသင်္ချေ) သက်တမ်းမှ တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ပြန်လေသည်။ လူတို့၏သက်တမ်း အနှစ် ရှစ်သောင်းသို့ရောက်သောအခါ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ပါရမီများ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။

ထိုအချိန်တွင် နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းများစွာတို့စုဝေးပြီး အလောင်းတော် ဝိပဿီနတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန် ချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်ကြလေသည်။ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး လူ့ပြည်သို့ သက်ဆင်းကာ ဗန္ဓုမတီ မင်းနေပြည်တော် ဗန္ဓုမတီမင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီးဗန္ဓုမတီဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူသည်။ ဆယ်လစေ့မြောက်အချိန်သို့ရောက်သောအခါ ခေမဟုခေါ်သော မိဂဒါဝုန်ဥယျာဉ်တော်အတွင်း၌ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသားသည် နတ်မျက်စိကဲ့သို့ တစ်ယူဇနာ

အတွင်း အပိတ်အပင်မရှိ မြင်နိုင်စွမ်းရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အလောင်းတော်မင်းသားကို ဖွားမြင်သည့်နေ့မှစ၍ မျက်စိမှိတ်သည်မရှိ အမြဲဖွင့်သောမျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုတတ်သည်ကိုလည်းကောင်း အစွဲပြု၍ ဝိပဿီမင်းသားဟုထင်ရှားသည်။ ထို့အပြင် အလောင်းတော်မင်းသားသည် တရားသည် မတရားသည်တို့ကို ခွဲခြားဝေဖန်သိမြင်တတ်သည်ကိုအစွဲပြု၍လည်း ဝိပဿီမင်းသားအဖြစ် ပို၍ထင်ရှားသည်။

အလောင်းတော်ဝိပဿီမင်းသားသည် အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် သုဒဿနဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့် မောင်းမ၊ မိဿံပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်းကိုခံယူတော်မူပြီး နှစ်ပေါင်း ရှစ်ထောင်တိုင်အောင် မင်းစည်းစိမ်ကို နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြား ခံစား၍ ထီးနန်းကို စိုးစံတော်မူလေသည်။ ဥယျာဉ်တော်သို့ထွက်တိုင်း သူအို–သူနာ–သူသေတို့ကိုတွေ့ရလျှင် နန်းတော်သို့ပြန်လှည့်လာလေသည်။

ရဟန်း နိမိတ်ကိုမြင်သောနေ့တွင် ရထားထိန်းကို နန်းတော်သို့ပြန်လွှတ်ပြီး အလောင်းတော် ဝိပဿီမင်းသားမှာ ထိုအရပ်၌ ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ အလောင်းမင်းသား ရဟန်းပြုသောနေ့တွင် ကြင်ယာတော် သုဒဿနဒေဝီမိဖုရားကြီးမှ သားတော် သမဝတ္တက္ခန္ဓကို ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။ အလောင်းတော် ဝိပဿီမင်းသား ရဟန်းပြုသောအခါ အတူလိုက်ပါရဟန်းပြုကြသူပေါင်း အမြောက်အမြားရှိတော်မူလေသည်။

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ထိုမြောက်မြားစွာသော ရဟန်းတို့ခြံရံလျက် မြင့်မြတ်သော(ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကျင့်ကြံအားထုတ်ရင်း တိုင်းပြည်အတွင်းရှိ မြို့ကြီး၊ ရွာကြီး၊ နိဂုံးများသို့ကြွချီတော်မူသောအခါ ရောက်လေရာအရပ်များ၌ မဏ္ဍပ်ကြီးများထိုး၍ လူပေါင်းများစွာတို့က ဆွမ်းအလှူကြီးပေးကြလေသည်။ နောင်သောအခါ အလောင်းတော်မင်းသားရဟန်းသည် ဤကဲ့သို့အလှူဒါနပေးခြင်းကို ငြီးငွေ့တော်မူလာလေသည်။ ထို့ကြောင့် တောထွက်ရဟန်းပြုသည်မှာ ရှစ်လပြည့်ရန် တစ်ရက်အလိုတွင် အလောင်းတော်သည် အခြံအရံရဟန်းများကို စွန့်ခွာလျက် တစ်ပါးတည်းနေလျှင် ကောင်းမည်ဟု ဆင်ခြင်မိလေသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း အခြံအရံရဟန်းများနှင့် လူပရိသတ်များကို ခွဲခွာခဲ့လေသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့သို့ရောက်သောအခါ သုဒဿနသူဌေးသမီး လှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတောအတွင်း၌ နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။ ညနေချမ်းသို့ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ ကြွတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီး၌ သုဓာတ ဂျုံခင်းစောင့်ကလှူဒါန်းသည့် မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူလေသည်။ သခွတ်ပင်ရင်းသို့ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ(၁၃)တောင်ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ တရားအလုပ်အားထုတ်တော်မူရာ သခွတ်ပင်မှာ ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်တော်မူပြီး မွှေးကြိုင်သော ရနံ့များနှင့် ကြိုင်လှိုင်လျက်ရှိသည်။ ထို့နောက် မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါများကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် တရားအလုပ် ဆက်၍အားထုတ်လေရာ အာရုဏ်တက်ချိန်တွင် တရားအားလုံးသိမြင်တော်မူသော

(သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး သုံးလောကထွဋ်ထား အတုမရှိသော ဘုရား အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှစတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူပြီးနောက် တရားဟောရန် ဗြဟ္မာမင်း၏တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူ၍ အဘယ်သူ့အား ရှေးဦးတရားဟောရမည်ကို ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။ ထိုအခါ အဂ္ဂသာဝကလောင်းလျာများဖြစ်ကြသည့် ဖတ္တမိကွဲ ခဏ္ဍမင်းသားနှင့် တိဿအမည်ရှိ ပုရောဟိတ်သားတို့ကို မြင်တော်မူ၍ ထိုသူတို့အား ရှေးဦးတရားဟောရန်အတွက် ဗန္ဓုမဟီမြို့တော်အနီးရှိ ခေမမိဂဒါဝုန်ဥယျာဉ်သို့ ကောင်းကင် ခရီးဖြင့် ကြွတော်မူသည်။ ခေမဥယျာဉ်မှူးအား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခေါ်ယူပြီး ခဏ္ဍမင်းသားနှင့် ပုရောဟိတ်သား တိဿလုလင်တို့အား ခေါ်ယူစေသည်။ ထိုခဏအတွင်း ရောက်ရှိလာကြသောနတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းနှင့်တကွ ထိုသူနှစ်ဦးတို့အား ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူလေသည်။ ခဏ္ဍမင်းသားနှင့် တိဿလုလင်တို့မှာ ဧဟိဘိက္ခုရဟန္တာများဖြစ်ကြပြီး မရေမတွက်နိုင်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့ တရားထူးရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** ခဏ္ဍမင်းသားနှင့် တိဿလုလင်တို့ ရဟန်းပြုကြပြီးနောက် ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ လိုက်ပါရဟန်းပြုကြကုန်သော ဗန္ဓုမဟီပြည်သား ရဟန်းများ ရောက်ရှိလာကြသဖြင့် ထိုရဟန်းများအား ဘုရားရှင်က တရားဟောတော်မူသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** အလောင်းဝိပဿီမင်းသား တောထွက်ရဟန်းပြုစဉ်က အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုခဲ့ကြသော ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့သည် အလောင်းတော် ဝိပဿီ ရဟန်းတစ်ပါးတည်း ထွက်သွားသည်ကို လိုက်ရှာမတွေ့ကြ၍ တိုင်းပြည်အနှံ့လှည့်လည် သီတင်းသုံးနေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဝိပဿီရဟန်း ဘုရားဖြစ်ပြီး ဗန္ဓုမဟီနေပြည်တော်အနီးရှိ ခေမမိဂဒါဝုန်ဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ ဓမ္မစကြာတရား

ဟောကြားတော်မူကြောင်း ကြားသိကြသောအခါ ထိုဥယျာဉ်သို့လာရောက်စုဝေးကြလေသည်။ ထိုအခါ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားက တရားဟောတော်မူသောကြောင့် ထိုရဟန်းများ တရားထူးရကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** ခေမမိဂဒါဝုန်ဥယျာဉ်အတွင်း၌ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြသော ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာနှင့် ခဏ္ဍမင်းသားနှင့် တိဿလုလင်တို့ ရဟန်းပြုကြစဉ်က အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြသော ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ စည်းဝေးကြသည့် အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား ရေမိုးအစုံစုံတို့ဖြင့် တန်ခိုးပြတော်မူသည်ကို ဖူးမြင်ကြ၍ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်းများစွာတို့ စည်းဝေးကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ခေမမိဂဒါဝုန်ဥယျာဉ်အတွင်း၌ ဖတုမိကွဲ ညီနောင်သုံးဦးတို့၏ ပူဇော်ခြင်းကိုခံယူတော်မူပြီး တရားဟောတော်မူရာ၌ ဧဟိဘိက္ခုရဟန္တာပေါင်းများစွာတို့ စည်းဝေးကြသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် တန်ခိုးကြီးသော အတုလနဂါးမင်းကြီးဖြစ်သည်။ အတုလနဂါးမင်းသည် အခြံအရံပေါင်း များစွာနှင့် မြတ်စွာဘုရားထံပါး ချဉ်းကပ်ပူဇော်လေသည်။ ဘုရားအမှူးရှိသော အခြံအရံသံဃာတော်များပါ ပင့်ဖိတ်ပြီး ရတနာမဏ္ဍပ်ကြီးတည်ဆောက်ကာ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ကြီးစွာသောအလှူကို ပေးလှူတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားက တရားတော်များဟောကြားပြီး ဤအတုလနဂါးမင်းသည် ဂေါတမအမည်ရှိသော ဘုရားအမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကား မြွက်ကြားတော်မူလေသည်။

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ ခဏ္ဍမထေရ်နှင့် တိဿမထေရ်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ် တော်မှာ အတောင်ရှစ်ဆယ် မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ ထက်ဝန်းကျင် ခုနစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ကွန့်မြူးပျံ့နှံ့တော်မူလေသည်။ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော် အနှစ်ခြောက်သောင်းလေးထောင်တွင် သုမိတ္တာကျောင်းတော်ဝင်းအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်

ပြုတော်မူသည်။ ထိုကျောင်းတော်ကြီးဝင်းအတွင်း၌ ဘုရားရှင်၏ အမိဋ္ဌာန်ကြောင့် တစ်စုတစ်ဝေးတည်းကျန်ရစ်တော်မူသော ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာ၍ ခုနစ်ယူဇနာမြင့်တော်မူသော စေတီတစ်ဆူ တည်ထားပူဇော် ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သိခီမြတ်စွာဘုရား

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီးနောက် ဘုရားမပွင့်သော ရှည်ကြာသည့် အချိန်ကာလ (ကမ္ဘာ)ပေါင်း၆၁ဆယ့်ကိုး ကမ္ဘာတိုင်အောင်တည်ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုဘုရားမပွင့်သော ရှည်ကြာသည့်အချိန်ကာလကို လွန်မြောက်မှ ဘုရားနှစ်ဆူပွင့်တော်မူသော ကမ္ဘာတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုကမ္ဘာ၌ပွင့်တော်မူသောဘုရားများမှာ (က) သိခီမြတ်စွာဘုရားနှင့် (ခ) ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ယင်းကမ္ဘာတွင် လူတို့သည် မရေမတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ) သက်တမ်းတွင် တည်ရှိခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန် ပထမပွင့်တော်မူသည့် သိခီမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဖြည့်ကျင့်ရမည့် ပါရမီများ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ လူတို့၏ သက်တမ်းတဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ရာ အနှစ်ခုနစ်သောင်း သက်တမ်းသို့ ရောက်ချိန်တွင် နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းတို့စုဝေးကြသည်။ အလောင်းတော် နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်ကြလေသည်။ ထိုအခါ အလောင်းတော်နတ်သားသည်

နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူသည်။ အလောင်းတော်နတ်သားသည် နတ်ပြည်မှဆင်းသက်ကာအရုဏနေပြည်တော် အရုဏမင်းကြီး၏ ပဘာဝတီမိဖုရားခေါင်ကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူသည်။ ဆယ်လအချိန်စေ့မြောက်သောအခါ နိသဘဥယျာဉ်တော်အတွင်း၌ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသားကို အမည်မှည့်ရာတွင် ပညာရှိများနှင့် ဆွေတော်မျိုးတော်များက မင်းသား၏ သင်းကျစ်တော်အသားသည် ဥဒေါင်းအမောက်ပမာမြင့်တက်နေသည်ကို အစွဲပြု၍ သိခီမင်းသားဟု အမည်မှည့်ခေါ်ကြလေသည်။

အလောင်းတော်မင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် သဗ္ဗကာမဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့် မောင်းမမိဿံပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်းကိုခံယူတော်မူသည်။ နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားသော မင်းစည်းစိမ်ကို နှစ်ပေါင်း ခုနစ်ထောင်တိုင်အောင် ခံစား ထီးနန်းစိုးစံတော်မူသည်။

အလောင်းတော် သိခီမင်းသားသည် ထီးနန်းစိုးစံတော်မူချိန်အတွင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူသည်။ သဗ္ဗကာမဒေဝီမိဖုရားကြီးမှ အတုလသားတော်ကို ဖွားမြင်သောအခါ ဆင်ယာဉ်ကိုစီးပြီး တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသား တောထွက်ရဟန်းပြုသည်ကိုကြားသိရ၍အားကျပြီး ယောကျ်ားပေါင်း များစွာတို့ကလည်း အတူလိုက်ပါရဟန်းပြုကြသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် မြောက်မြားစွာသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ မြင့်မြတ်သောအကျင့်(ဒုက္ကရစရိယာ) ကို ရှစ်လကြာ ကျင့်တော်မူသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် သုဒ္ဒဿနနိဂုံးနေ ပိယဒဿီသူဌေးသမီးလှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။ ထို့နောက် ထိုအရပ်ရှိ ရှားပင်ပျိုတောကြီးအတွင်း၌ နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။

ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းများကို စွန့်ခွာပြီး ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်းကြွသွားတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီး၌ အနောမဒဿီရသေ့လှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ သရက်ဖြူပင်ရင်းသို့ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ(၃၂)တောင်ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ သရက်ဖြူပင်လည်း အလောင်းတော် ရောက်ချိန်၌ ပင်စည်အကိုင်းအခက်များ အတောင်ငါးဆယ်မြင့်တက်တော်မူလေသည်။ ထို့အပြင် သရက်ဖြူတစ်ပင်လုံး အပွင့်အသီးတို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်လျက်ရှိလေသည်။ သီးပင်၊ ပွင့်ပင်အားလုံးတို့သည်လည်း သီးကြ၊ ပွင့်ကြသည်။ အလောင်းတော်သည် ထိုပလ္လင်ထက်၌ ထိုင်ပြီး တရားအလုပ်အားထုတ် တော်မူလေသည်။

ည၌ဦးယံ၌ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါများကို အောင်မြင်ပြီး နေအရုဏ်တက်ချိန်တွင် တရားအားလုံးသိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်ကို ရတော်မူသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ လောက

သုံးပါးတွင် အတုမရှိသော ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကိုရတော်မူပြီးနောက် တရားဟောရန် ဗြဟ္မာမင်း၏တောင်းပန်ချက်ကို လက်ခံတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်သည် အဘယ်သူ့အား ရှေးဦးတရားဟောကြားရမည်ကို ဆင်ခြင်တော်မူရာ ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ လိုက်ပါရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းတို့ကို မြင်တော်မူသည်။ ထိုရဟန်းများသည် ရှေးကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြောင်း မြင်တော်မူ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွသွားတော်မူလေသည်။ ထိုရဟန်းများနေထိုင်ရာ အရုဏဝတီမင်းနေပြည်တော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အနီးရှိ မိဂါဒိန်ဥယျာဉ်သို့ ရောက်သော် ဆင်းသက်တော်မူ၍ အဆိုပါရဟန်းများအလယ်၌ ထိုင်နေတော်မူလေသည်။ ထိုအချိန်အတွင်း တရားနာကြရန် ရောက်ရှိလာကြသော လူ နတ် ဗြဟ္မာများနှင့် ရဟန်းပေါင်းများစွာတို့အား ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူအားလုံး တရားထူးရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် အရုဏဝတီမြို့အနီး၌ အခြံအရံပရိသတ်များနှင့်အတူ အဂ္ဂသာဝကအလောင်းလျာ အဘိဘူမင်းသားနှင့် သမ္ဘဝမင်းသားတို့အား တရားဟောတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူအားလုံး တရားထူးရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် သူရိယဝတီမြို့တံခါးအနီး စကားပင်ရင်း၌ တိတ္ထိတို့၏ မာန်ယစ်ခြင်းကို နှိမ်နင်းခြင်းအတွက်လည်းကောင်း၊ လူအပေါင်းတို့အား ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်စေခြင်းအတွက်လည်းကောင်း၊ ရေ မီးအစုံ တန်ခိုးပြတော်မူ၍ တရားဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့ တရားရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

သိခီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပဌမအစည်းအဝေးကြီး။** သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် အဘိဘူမင်းသားနှင့် သမ္ဘဝမင်းသားတို့အပြင် မင်းသားနှစ်ပါးနှင့်အတူ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန္တာပေါင်းများစွာတို့အား မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်)တရား ပြတော်မူသည့် သာဝကအစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် အရုဏဝတီမြို့၌ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏အလယ်တွင် သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူလေသည်။ ထိုအခါ လူပေါင်းများစွာတို့ ရဟန်းပြုကြသည်။ ဘုရားရှင်က မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်) တရားပြတော်မူသည့် သာဝကအစည်း အဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် ဓနဥယမြို့ရှိ ဓနပါလက ဆင်ပြောင်ကြီးကို ဆုံးမတော်မူသည်။ လူပေါင်းများစွာတို့လည်း ရဟန်းပြုကြသည်။ ထိုရဟန်းတို့အား ဘုရားရှင်က မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်)တရား ပြတော်မူသည့် သာဝကအစည်း အဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ပရိဘုတ္တနေပြည်တော်တွင် အရိန္ဒမမင်းကြီးဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် နောက်ပါရဟန်းသံဃာများနှင့်အတူ ပရိဘုတ္တမြို့သို့ကြွတော်မူလာသောအခါ အခြွေအရံပရိသတ်များနှင့်အတူ မင်းကြီးသည် ဘုရားရှင်အား ရိုသေစွာရှိခိုးပြီး ဖိတ်ကြားတော်မူလေသည်။ နန်းတော်အတွင်း၌ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ကြီးစွာသောအလှူဒါနကို လှူဒါန်းလေသည်။

ထိုအခါ သိခီမြတ်စွာဘုရားက အရိန္ဒမမင်းကြီးအား နောင်အခါ ဂေါတမမည်သော ဘုရားစင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကားမြွက်ကြားတော်မူလေသည်။ သိခီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ အဘိဘူမထေရ်နှင့် သမ္ဘဝမထေရ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ သိခီမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်ခုနစ်ဆယ်မြင့်တော်မူသည်။ ရောင်ခြည်တော်မှာ နေ့ရောညဉ့်ပါ သုံးယူဇနာတိုင်အောင် ထွက်ကြွကွန့်မြူးတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်သည် သက်တော်ငါးသောင်းခြောက်ထောင်တွင် သီလဝတီမြို့အနီးရှိ အဿကျောင်းတော်ကြီးဝင်းအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်။ ထိုအရပ်တွင်ပင် ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာလျက် သုံးယူဇနာမြင့်သောစေတီတစ်ဆူ တည်ထားပူဇော် ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား သိခီမြတ်စွာဘုရား၏ ဝင်္ကဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား

ဘုရားနှစ်ဆူပွင့်တော်မူသည့်ကမ္ဘာတွင် ပထမ သိခီမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏သက်တမ်းသည် အနှစ်ခုနစ်သောင်းရှိရာမှ ဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ရာ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းထိ ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။ ထိုဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှတစ်ဖန် တိုးတက်လာပြန်ရာ မရေမတွက်နိုင်သော(အသင်္ချေ)သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြန်သည်။ ထိုမရေမတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းမှတစ်ဖန် ဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပြန်ရာ သက်တမ်း ခြောက်သောင်းသို့ ရောက်ရှိလာလေသည်။

ထိုအခါ ဒုတိယပွင့်တော်မူမည့် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါရမီများဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းများစွာတို့စုဝေးပြီး အလောင်းတော်နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန်ချိန်တန်ပြီဟူ၍တောင်းပန်ကြလေသည်။ အလောင်းတော်နတ်သားသည် နတ်ဗြဟ္မာတို့က တောင်းပန်သည်ကို ဝန်ခံတော်မူသည်။ ထို့နောက်အလောင်းတော်နတ်သားသည် နတ်ပြည်မှဆင်းကာ အ[illegible]ာမ

www.burmeseclassic.com

နေပြည်တော် သုပ္ပတိကမင်းကြီး၏ ယသဝတီမိဖုရားခေါင်ကြီးဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူသည်။ ဆယ်လစေ့မြောက်အချိန်သို့ ရောက်သောအခါ အနုပမဉယျာဉ်တော်အတွင်း၌ ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ လူအများကို နှစ်သက်စေလျက် မြတ်သောအသံကို ပြုတော်မူသောကြောင့် နိမိတ်ဖတ်ပညာရှိများနှင့် ဆွေမျိုးများက ဝေဿဘူမင်းသားဟု အမည်မှည့်ကြလေသည်။

အလောင်းတော်ဝေဿဘူမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် သုစိတ္တာဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့် မောင်းမ၊ မိဿံပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူတော်မူသည်။ အလောင်းတော် ဝေဿဘူမင်းသားသည် နှစ်ပေါင်းခြောက်ထောင်တိုင်အောင် နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားသော မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူလျက် ထီးနန်းစိုးစံတော်မူသည်။ ထီးနန်းစိုးစံတော်မူချိန်အတွင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီး လေးပါးကို မြင်တော်မူပြီး သတိသံဝေဂရနေချိန်၌ သုစိတ္တာမိဖုရားကြီးမှ သုပဗုဒ္ဓသားတော်ကို ဖွားမြင်တော်မူသည်။

ထိုအခါ အလောင်းတော်သည် ရွှေထမ်းစင်စီးကာ ဥယျာဉ်တော်သို့ထွက်တော်မူလေသည်။ ဥယျာဉ်တော်သို့ရောက်လျှင် ဗြဟ္မာတို့လှူဒါန်းသည့်သင်္ကန်းကို ခံယူဝတ်ဆင်တော်မူပြီး ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ အလာင်းတော်မင်းသား ရဟန်းပြုကြောင်းကြားသိရ၍ အားကျပြီး ယောက်ျားပေါင်း များစွာတို့သည်လည်း အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြလေသည်။

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြသူအပေါင်း မြောက်မြားစွာနှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော အကျင့်(ဒုက္ကရစရိယာ)အကျင့်ကို ခြောက်လတိုင် ကျင့်တော်မူလေသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ သုဗိတ္တနိဂုံးသူ သိရိဝဍ္ဎနာ အမျိုးသမီးလှူဒါန်းသည့် ယနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတော၌ နေ့ခိုစံနေတော်မူလေသည်။ ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်းကြွတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီး၌ နရိန္ဒနဂါးမင်း လှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကိုခံယူတော်မူသည်။ အင်ကြင်းပင်ရင်းသို့ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ အတောင်(၄၀) ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ အလောင်းတော်သည် ထိုပလ္လင်ထက်၌ထိုင်လျက် စံနေတော်မူပြီး တရားအလုပ် ဝီရိယစိုက် အားထုတ်တော်မူလေသည်။ ညဉ့်ဦးယံအချိန်သို့ ရောက်သောအခါ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါများတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ထို့နောက် နေအရုဏ်တက်ချိန်တွင် တရားအားလုံးသိမြင်သော (သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး သုံးလောကထွဋ်ထား အတုမရှိသော ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟော ရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(မွေစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကိုရတော်မူပြီးနောက် တရားဟောရန် ဗြဟ္မာမင်း၏တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်သည် အဘယ်သူ့အား ရှေးဦးတရား ဟောကြားရမည်ကိုဆင်ခြင်တော်မူသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်နှင့် ဘတ္တမိကွဲ အဂ္ဂသာဝကအလောင်းလျာ သောဏမင်းသားနှင့် ဥတ္တရမင်းသားညီနောင်နှစ်ပါးကို မြင်တော်မူသည်။ ညီနောင်မင်းသားနှစ်ပါးတို့မှာ လည်း ရေစေ့ကောင်းမှုနှင့်ပြည့်စုံကြောင်း သိတော်မူ၍ ဘုရားရှင်သည် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွသွားတော်မူလေသည်။ အနုပမမြို့အနီးရှိ အရုဏဥယျာဉ်သို့ ရောက်သောအခါ သက်ဆင်းတော်မူသည်။ ဥယျာဉ်မှူးအား စေလွှတ်၍ ညီနောင်မင်းသားနှစ်ပါးကို ခေါ်ယူစေသည်။ ထိုအခဏ အတွင်း လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်းများစွာနှင့် မင်းသားနှစ်ပါးကပါ အခြံ အရံပရိသတ်များစွာဖြင့် ရောက်ရှိလာကြသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က ဓမ္မစကြာ တရား ဟောတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူ အားလုံးတရားထူးရကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် နိုင်ငံတော်အတွင်း ဇနပုဒ်ဒေသရှိ မြို့ကြီးများသို့ ဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူ၍ ထိုအရပ်တွင် တရားတော်များ ဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ တရားရကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် အနုပမမြို့တော်အနီး၌ တိတ္ထိတို့ကို နှိမ်နင်းရန်အတွက် ရေမီးအစုံစုံတို့ဖြင့် တန်ခိုးပြတော်မူသည်။ ထိုအခါ ကိုးယူဇနာကျယ်ဝန်းသောအရပ်တွင် စဝေးမိကြသော လူပရိသတ်နှင့် နတ်ဗြဟ္မာပရိသတ်များစွာတို့အား တရား ဟောကြားတော်မူသည်။ တရားနာကြားသူ ပေါင်း မြောက်မြားစွာ တရားရကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြား သော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမအစည်းအဝေးကြီး။** ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် တပို့တွဲလပြည့်တွင် အဂ္ဂသာဝက အလောင်းလျာ သောဏမထေရ်နှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့၏ အစည်းအဝေး၌ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန္တာပေါင်းများစွာတို့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အား မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်) တရား ဟောပြောပြသတော်မူသည့် သာဝကအစည်း အဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီး။** ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား တောထွက်ရဟန်းပြုစဉ်က အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြု ကြကုန်သော ဧဟိဘိက္ခုရဟန္တာ မြောက်မြားစွာတို့ အား သောရေယျမြို့၌ မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်) တရားဟောပြောပြသတော် မူသည့် သာဝကအစည်း အဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယအစည်းအဝေးကြီး။** နာရိဝါဟနမြို့ကို ဥပသန္တမင်း အုပ်စိုးတော်မူ၍ ဝေဿဘူမြတ်စွာ ဘုရားက ထိုမင်းအား စောင့်ရှောက်တော်မူလိုသဖြင့် ကြွသွားတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ဥပသန္တမင်းနှင့် အခြွေအရံပရိသတ်များက ဘုရားရှင်အား ပင့်ဖိတ် လျက် အလှူကြီးပေးလှူတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်က တရားဟောတော်မူ၍ ကြည်ညိုသောစိတ်ဖြင့် ဥပသန္တ မင်းနှင့် ယောကျ်ားပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့ ရဟန်း ပြုကြသည်။ ထိုရဟန်းများကို ဘုရားရှင်က မွန်မြတ် သောအဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်)တရား ဟော ပြောပြသတော်မူရာ တရားနာကြားသူအားလုံး ရဟန္တာဖြစ်ကြသည့် သာဝကအစည်း အဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမမြတ်စွာ ဘုရားအလောင်းတော်သည် သုဒဿနမင်းအဖြစ်မှ ရဟန်းပြုတော် မူသည်။ သုဒဿန ရဟန်းသည် မှတင်တစ်ဆယ့်သုံးပါးလုံးကို ဆောင်သော ရဟန်းအဖြစ် ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားက နောင်အခါ ဂေါတမဘုရားအမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကား ပြောကြား တော်မူလေသည်။ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝက အစုံတို့မှာ သောဏမထေရ်နှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင် ခြောက်ဆယ် မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ ထက်ဝန်းကျင် သုံးယူဇနာတိုင်အောင် ထွက်ကြွကွန့်မြူးတော်မူပါသည်။ ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် သက်တော်အနှစ်လေးသောင်းရှစ်ထောင် ရှိတော်မူသောအခါ ဥသဘဝတီမြို့အနီး ခေမဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာကွဲကုန်သော ဓာတ်တော်တို့သည် အနှံ့အပြားတည်ရှိကြ၍ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ ပူဇော်ကိုးကွယ်တော်မူကြလေသည်။

(ဤကား ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါ သည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရား

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီးနောက် ဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်တော်မူသည့် ရှည်လျားသောအချိန်ကာလ (မဏ္ဍကမ္ဘာ) ကုန်ဆုံးခဲ့ပါသည်။ ထိုနောက် ဘုရားပွင့်တော်မမူသည့် ရှည်လျားသောကာလ (သုညကမ္ဘာ)ပေါင်း နှစ်ဆယ့်ကိုးကမ္ဘာခြားပြီးနောက် ဘုရားငါးဆူ ပွင့်တော်မူမည့် ဘဒ္ဒကမ္ဘာသို့ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် ပွင့်တော်မူမည့် ဘုရားငါးဆူတို့မှာ ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရား၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၊ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၊ အရိမေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုဘုရားငါးဆူတွင် လေးဆူ ပွင့်တော်မူပြီးဖြစ်၍ အရိမေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားသာ ပွင့်တော်မူရန် ကျန်ရှိနေပါသည်။

ဘုရားငါးဆူပွင့်တော်မူမည့် ဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် လူတို့၏သက်တမ်းသည် မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းသို့ ရောက်ချိန်တွင် ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါရမီများ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ လူတို့၏သက်တမ်းအနှစ်လေးသောင်းသို့ရောက်ရှိသောအခါ

နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းတို့စုဝေးကြပြီး အလောင်းတော် နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ရန်အချိန်တန်ပြီဟူ၍ တောင်းပန်ကြလေသည်။ အလောင်းတော်နတ်သားသည် နတ်ဗြဟ္မာများ၏တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှသက်ဆင်းကာ ခေမဝတီနေပြည်တော်တွင် ခေမက်ရမင်းကြီးအား ကျိုးကြောင်းဖော်ပြဆုံးမတတ်သည့် အဂ္ဂိဒတ္တ ပုဏ္ဏား၏ဇနီး ဝိသာခါပုဏ္ဏားမဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။ ဆယ်လစေ့မြောက်အချိန်သို့ရောက်သောအခါ ခေမဝတီဥယျာဉ်တော်အတွင်း၌ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

အထူးမှတ်သားဖွယ်ရာ။ ရှေးကဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ဘုရားရှင်များသည် နတ်ပြည်မှဆင်းသက်ပြီး မင်းမျိုး၌သာ ဖြစ်တော်မူသည်။ ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားသည်ကား ပုဏ္ဏားမျိုးမှာ ဖြစ်တော်မူသည်။

ထိုသို့ဖြစ်ရသည်မှာ လောက၌ မင်းမျိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုး၊ သူဆင်းရဲမျိုးဟူ၍ လေးမျိုးရှိလေရာ သူကြွယ်နှင့် သူဆင်းရဲမျိုးတို့တွင် ဘုရားအလောင်းတော်များ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမရှိပါ။ သူကြွယ်နှင့် သူဆင်းရဲမျိုးတို့မှာ လောက၌ အထွတ်အထိပ်မဖြစ်ခြင်း၊ လူအများ၏ မြတ်နိုးခြင်းမရှိသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ မင်းမျိုးနှင့် ပုဏ္ဏားမျိုးတို့ကို လူတို့က မြတ်နိုးရှိသေကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မင်းမျိုးကို လူတို့က ပိုပြီးမြတ်နိုးကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ လူတို့က ပုဏ္ဏားမျိုးကို မင်းမျိုးထက်ပိုပြီး မြတ်နိုးကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော်များသည် မင်းမျိုးကို လူတို့ကမြတ်နိုးမှုအောင်ကြသောအခါ မင်းမျိုး၌ဖြစ်တော်မူသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လူတို့က မင်းမျိုးထက်ပုဏ္ဏားမျိုးကို ပို၍မြတ်နိုးပူဇော်ကြသောအခါ ဘုရားအလောင်းတော်တို့သည် ပုဏ္ဏားမျိုး၌ဖြစ်တော်မူသည်။ များသောအားဖြင့် လူတို့က မင်းမျိုးကို မြတ်နိုးရိုသေကြသည်ကများ၍ မင်းမျိုး၌ဘုရားဖြစ်သည်ကများသည်။ ပုဏ္ဏားမျိုးကို လူတို့က မြတ်နိုးပူဇော်ကြသည်ကနည်း၍ ပုဏ္ဏားမျိုးက ဘုရားဖြစ်သည်မှာ နည်းပါး ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိမှတ်ဖွယ်ရာဖြစ်ပါသည်။

အလောင်းတော် ကုကသန္ဓသတို့သား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ဇနီးသည် ရောစိနီပုဏ္ဏားမနှင့် ရံရွေတော် ပုဏ္ဏားအမျိုးသမီးပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူလျက် နှစ်ပေါင်းလေးထောင်တိုင်အောင် နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားသော ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူရင်း အိမ်ရာကို အုပ်စိုးလေသည်။

အလောင်းတော် ကကုသန္ဓသတို့သားသည် အိမ်ရာကို အုပ်စိုးနေစဉ်အတွင်း သူအို-သူနာ-သူသေ-ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကိုမြင်တော်မူ၍ သံဝေဂရလျက် ဇနီးသည် ရောစိနီပုဏ္ဏားမက ဥတ္တရအမည်ရှိသော သားတော်ကို ဖွားမြင်သောအခါ အာဇာနည်မြင်းရထားကိုစီးပြီး တောထွက် ရဟန်းပြုလေသည်။ အလောင်းတော် ကကုသန္ဓပုဏ္ဏား တောထွက်ရဟန်းပြုသည်ကို အားကျ၍ ယောကျ်ားပေါင်း လေးသောင်းတို့ကလည်း အလောင်းတော်နှင့် အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြလေသည်။

ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် များစွာသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော (ဒုက္ကရစရိယာ) အကျင့်ကို

ရှစ်လကြာအောင်ကျင့်တော်မူသည်။ ကဆုန်လပြည့်ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် သုစိရိန္ဒနိဂုံး နေဝဇိရိန္ဒပုဏ္ဏား၏သမီးလှူဒါန်းသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ ရှားပင်တောအတွင်း နေ့ခိုစံနေတော်မူလေသည်။

ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်းကြွတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီး၌ သုဘဒ္ဒအမည်ရှိ ဂျုံခင်းစောင့်က လှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ ကုက္ကိုပင်ရင်းသို့ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ(၂၆)တောင်ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ စံနေတော်မူလျက် တရားအလုပ်ဝီရိယစိုက် အားထုတ်တော်မူလေသည်။ ညဉ့်ဦးယံတွင် မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါများကို အောင်မြင်တော်မူလေသည်။ တရားအလုပ်ကို ဆက်လက်အားထုတ်ရာ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ဆင့်ကို ရတော်မူပြီးနေအရုဏ်တက်ချိန်တွင် တရားအားလုံးသိမြင်တော်မူသော (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်ကို ရတော်မူ၍ လောကသုံးပါးတွင် အတုမရှိသော ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(မမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရား အဖြစ်ကိုရတော်မူပြီးနောက် တရားဟောတော်မူပါရန် ဗြဟ္မာမင်း၏ တောင်းပန်ချက်ကို လက်ခံတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်သည် အဘယ်သူအား ရှေးဦးတရားဟောရမည်ကို ဆင်ခြင်တော်မူရာ ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ လိုက်ပါရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းပေါင်း များစွာတို့ကို မြင်တော်မူသည်။ ထိုရဟန်းများသည် ရှေးကောင်းမှုနှင့်ပြည့်စုံပြီး မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်ကြောင်း မြင်တော်မူ၍ ထိုရဟန်းများကို ရှေးဦးတရားဟောရန်အတွက် ထိုရဟန်းများနေထိုင်ရာ မကိလမြို့အနီးရှိ ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောသို့ ကြွတော်မူပြီးလျှင် ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားရသည့် ရဟန်းများ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ တရားထူးရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် ကဏ္ဍကုဇ္ဇမြို့တံခါးအနီးရှိ အင်ကြင်းပင်ကြီးအနားတွင် ရေမီးအစုံစုံဖြင့်တန်ခိုးပြတော်မူသည်။ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ ရောက်ရှိလာကြသဖြင့် ဘုရားရှင်က တရားဟောတော် မူလေသည်။ တရားနာကြားသူအားလုံးသစ္စာလေးပါးတရား သိမြင်ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့်တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် ခေမဝတီမြို့နှင့် မနီးမဝေးတွင်နေသော နရဒေဝ နတ်ဘီလူး၏ဗိမာန်သို့ ကြွတော်မူ၍ နတ်ဘီလူး၏ မင်္ဂလာအိပ်ရာထက်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသည်။ နတ်ဘီလူးပေါင်းများစွာနှင့် တရားနာရောက်လာကြသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား ကောင်းမှုကံနှင့် ကံ၏အကျိုးဆက်စပ်ပုံ ငရဲနှင့်ဆက်စပ်သောတရားတို့ကို ဟောကြားပြီးနောက် သစ္စာလေးပါးတရားကို ထပ်မံဟောကြားတော်မူရာ အတိုင်းအဆမရှိသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ထူးခြားသော တပည့်သာဝက အစည်းအဝေးကြီးတစ်ကြိမ်သာရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုအစည်းအဝေးကြီးမှာ ကဏ္ဍကုဇ္ဇမြို့အနီး ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောသို့

www.burmeseclassic.com

ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန္တာပေါင်းများစွာတို့အား တပို့တွဲလပြည့်နေ့တွင် မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ (ဩဝါဒပါတိမောက်)ကို ပြတော်မူသည့် သာဝကအစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ခေမမင်းဖြစ်စဉ် ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များအား သပိတ်သင်္ကန်း၊ ဆေးပစ္စည်းများ အလှူကြီးပေးသဖြင့် ဘုရားရှင်က အလှူဒါနအတွက် တရားဟောတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏တရားကို နာကြားရပြီး သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုသဒ္ဓါကြီးစွာဖြစ်၍ ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် ခေမမင်းရဟန်းအား နောင်အခါ ဂေါတမမည်သော ဘုရားအမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူသည်။

ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ ဝိဓုရမထေရ်နှင့် သဉ္ဇိဝမထေရ်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ဘုရားရှင်၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်လေးဆယ် မြင့်တော်မူ၍ ရောင်ခြည်တော်မှာ ထက်ဝန်းကျင် ဆယ်ယူဇနာတိုင်အောင် ပျံ့နှံ့ကွန့်မြူးတော်မူလေသည်။ ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော်သုံးသောင်းနှစ်ထောင်တွင် ကျောင်းတော်ဝင်းအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူသည်။ ကြွင်းကျန်သော ဓာတ်တော်များကို တစ်ဂါဝုတ်အမြင့်ရှိ စေတီတစ်ဆူ တည်ထား၍ပနာသွင်း ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

ကောဏာဂမနမြတ်စွာဘုရား

ကကုသန္ဓမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏သက်တမ်းသည် အနှစ်လေးသောင်းမှ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်ကာ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် လူတို့၏သက်တမ်းသည် တဖြည်းဖြည်းတိုးတက်လာပြန်ရာ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိလာလေသည်။ ထိုသက်တမ်းမှတစ်ဖန် ဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပြန်ရာ အနှစ်သုံးသောင်းသက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိပြန်လေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဖြည့်ကျင့်ရမည့်ပါရမီများ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာ နတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။

ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းတို့ကစုဝေးပြီး အလောင်းတော် နတ်သားအား ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်ကြလေသည်။ အလောင်းတော်နတ်သားသည် နတ်ဗြဟ္မာများ၏ တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး နတ်ပြည်မှဆင်းသက်ကာ သောဘဝတီမင်းနေပြည်တော်၌ ပညဒတ္တပုဏ္ဏား၏ဇနီးသက်ထား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဥတ္တရာပုဏ္ဏားမ၏ဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူလေသည်။ ဆယ်လအချိန်စေ့ရောက်သောအခါ သုဘဝတီဥယျာဉ်တော်အတွင်း၌ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်စဉ်ကာလ၌ တစ်ကျွန်းလုံးအနှံ့ ရွှေမိုးကြီး သည်းထန်စွာရွာသွန်းသောကြောင့် "ကောင်းကင်မှ ရွှေများ လာရသည်"ဟူသော အနက်ကိုယူ၍ ကာ သတို့သား၏အမည်ကို နိမိတ်ဖတ်သည့်ပညာရှိများနှင့် ဆွေမျိုးများက "ကနကာဂမန"ဟု မှည့်ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ ထို ကနကာဂမနမှ ကာလ ကြာသော် ကောဏာဂုံ ဟူ၍ ဖြစ်လာလေသည်။

အလောင်းတော် ကောဏာဂမန အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ရုစိဂတ္တာ ကြင်ယာတော် ပုဏ္ဏားမနှင့် ရံရွေတော် ပုဏ္ဏားအမျိုးသမီး ပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးခြင်းကို နှစ်ပေါင်း သုံးထောင်ကာလပတ်လုံး နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို အိမ်ရာအုပ်စိုး ခံစားတော်မူလေသည်။

အလောင်းတော် ကောဏာဂမနပုဏ္ဏားသည် အိမ်ရာကို အုပ်စိုး နေတော်မူစဉ်အတွင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူသည်။ ကြင်ဖက်တော် ရုစိဂတ္တာမှ သားတော် သတ္ထဝါဟကို ဖွားမြင်သောအခါ အလောင်းတော်သည် ဆင်ယာဉ်ကိုစီးပြီး တောထွက်ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ အလောင်း တော် ကောဏာဂမနပုဏ္ဏား တောထွက် ရဟန်းပြုသည်ကို အားကျပြီး ယောကျ်ားပေါင်း များစွာတို့လည်း အတူလိုက်ပါ ရဟန်း ပြုကြ ကုန်သည်။

နောင်အခါ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားဖြစ်လာသည့် အလောင်း တော်သည် များစွာသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ မြင့်မြတ်သော (ဒုက္ကရစရိယာ)အကျင့်ကို ခြောက်လကြာ ကျင့်တော်မူလေသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့၌ အဂ္ဂိသောနပုဏ္ဏား၏သမီး လှူဒါန်းသော ယနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ ရှားပင်တော၌ နေခိုစံနေတော်မူလေသည်။ ညနေချမ်းသို့ရောက်သော အခါ အတူလိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းများကို စွန့်ခွာပြီး ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာသို့ တစ်ပါးတည်းကြွသွားတော်မူလေသည်။

လမ်းခရီး၌ ဂုံချင်းစောင့် ဇဋ္ဌာတိန္ဒုကလှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကိုခံယူတော်မူသည်။ ရေသဖန်းပင်ရင်းသို့ရောက်သော အခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ အတောင် နှစ်ဆယ်ပမာဏရှိသော ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ အလောင်းတော်သည် ပလ္လင်ထက်၌ထိုင်လျက် တရားအလုပ် ဝီရိယစိုက်အားထုတ်လေရာ ညဉ့်ဦးယံ၌ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ထို့နောက် တရားအလုပ်ဆက်လက် အားထုတ်လေရာ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ဆင့်ကို ရတော်မူပြီး လောက သုံးပါးတွင် အတုမရှိသော ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူလေသည်။ ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော် မူရာ ပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)သီ (၇)ဌာန ခုနစ်ဌာန (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာ လေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ကောဏဂုံမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်–

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** ကောဏဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကိုရတော်မူပြီးနောက် တရားဟောရန် ဗြဟ္မာမင်း၏တောင်းပန်ချက်ကို လက်ခံတော်မူပြီး မည်သူ့အား ရှေးဦးတရား ဟောရမည်ကို ဆင်ခြင်တော်မူရာ ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ ရဟန်းပြုကြသည့် ရဟန်းပေါင်း များစွာတို့ကို မြင်တော်မူသည်။ ထိုရဟန်းများသည် ရှေးကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံကြပြီး သုဒဿနမြို့အနီး ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တောတွင် နေထိုင်လျက်ရှိကြောင်း မြင်တော်မူ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွသွားတော်မူလေသည်။ ထိုရဟန်းတို့ ရှိရာအရပ်သို့ရောက်သောအခါ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့လည်း လာရောက်တရားနာကြသည်။ တရားနာကြသူအားလုံး တရားထူးရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** ကောဏဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် သုန္ဒရမြို့တံခါးအနီး အင်ကြင်းပင်ကြီးအပါး၌ ရေမိးအစုံစုံဖြင့် တန်ခိုးပြတော်မူပြီး မိစ္ဆာတို့ကို နှိမ်နင်းတော်မူ၍ တရားဟောတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူ လူ နတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ တရားထူးရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** ကောဏဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူသည်။ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်းသို့ရောက်သောအခါ ခင်းထားအပ်သော ကျောက်ဖျာထက်၌ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး မယ်တော်မိနတ်သားကို အမှူးထား၍ အဘိဓမ္မာတရား ဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းမြောက်မြားစွာတို့ တရားရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ကောဏဂုံမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ထူးခြားသော သာဝကအစည်းအဝေးကြီး တစ်ကြိမ်သာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအစည်းအဝေးကြီးမှာ သုန္ဒရဝတီမြို့အနီး သုန္ဒရဒေဝဥယျာဉ်ကြီး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် အခြံအရံရဟန္တာပေါင်း များစွာနှင့်တကွ အဂ္ဂသာဝကလောင်း ဘိယျောမင်းသားနှင့် ဥတ္တရမင်းသားနှစ်ဦးတို့အား အမှူးထား၍ တရားဟောကြားတော်မူသည်။ ထိုတရားပွဲအပြီး ဟေဘိသိဏ္ဍ ရဟန်းအများအပြားဖြစ်ကြသည်။ တပို့တွဲလပြည့်နေ့ရောက်သောအခါ

www.burmeseclassic.com

ဘုရားရှင်က မွန်မြတ်သောအဆုံးအမ (သြဝါဒပါတိမောက်)တရား ပြတော်မူသည့် သာဝကအစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ပဗ္ဗတမင်းအဖြစ် ဘုရားရှင်နှင့် ရဟန်းတော်များကို အလှူကြီးပေးလှူပြီး ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် အလောင်းတော် ပဗ္ဗတမင်းအား ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကား မြွက်ကြားတော်မူလေသည်။

ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် ဘိယျောသမထေရ်နှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့မှာ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်သုံးဆယ်မြင့်တော်မူပြီး ရောင်ခြည်တော်မှာ ထက်ဝန်းကျင် သုံးယူဇနာတိုင်အောင် ပျံ့နှံ့ကွန့်မြူးတော်မူပါသည်။ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော်နှစ်သောင်းလေးထောင်တွင် ပဗ္ဗတကျောင်းတော်ကြီးဝင်းအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် အစိတ်စိတ်အမြွာမြွာကွဲနေသော ဓာတ်တော်များကို လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ အနှံ့အပြား ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

ကဿပမြတ်စွာဘုရား

ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် ဤကမ္ဘာတွင် လူတို့၏သက်တမ်း အနှစ်သုံးသောင်းမှ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်လာရာ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုသက်တမ်းမှတစ်ဖန် တိုးတက်လာပြန်ရာ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြန်သည်။ အဆိုပါမရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ)သက်တမ်းမှ နောက်ထပ်ဆုတ်ယုတ်လာပြန်ရာ လူတို့၏သက်တမ်း နှစ်သောင်းသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် ကဿပမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် လိုအပ်သောပါရမီများ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဟု၍ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့က စုတေးတောင်းပန်ကြလေသည်။ အလောင်းတော်နတ်သားသည် နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူပြီး လူ့ပြည်သို့ဆင်းသက်ကာ ကိကီမင်းကြီး စိုးစံတော်မူသော ဗာရာဏသီနေပြည်တော် ဗြဟ္မာဒတ္တပုဏ္ဏား၏ဓနီသက်ထား ဓနဝတီပုဏ္ဏေးမ၏ဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူသည်။

www.burmeseclassic.com

ဆယ်လစေ့မြောက်အချိန်စေ့သို့ရောက်သောအခါ ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်သတို့သားကို အမည်ပေးသောနေ့တွင် နိမိတ်ဖတ်ပညာရှိများနှင့် ဆွေမျိုးပေါင်းများစွာတို့က မျိုးနွယ်အားဖြင့် ကဿပမျိုးနွယ်မှဆင်းလာသည်ကိုအစွဲပြု၍ အလောင်းတော်ကို ကဿပ သတို့သားဟူ၍ အမည် ပေးကြလေသည်။

အလောင်းတော်ကဿပသတို့သား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ သုနန္ဒာကြင်ယာတော် ပုဏ္ဏေးမနှင့် ရံရွေတော်ပုဏ္ဏားအမျိုးသမီးပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူကာ နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်တိုင် နတ်စည်းစိမ်နှင့်မခြားသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားရင်း အိမ်ရာကိုအုပ်စိုးတော်မူလေသည်။ အလောင်းတော်ကဿပပုဏ္ဏားသည် အိမ်ရာကို အုပ်စိုးတော်မူစဉ်အတွင်း သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ သံဝေဂကြီးစွာဖြစ်တော်မူလေသည်။ သုနန္ဒာကြင်ဖက်တော်ပုဏ္ဏေးမမှ ဝိဇိတသေန သားတော်ကို ဖွားမြင်သောနေ့မှာပင် တောထွက်အံ့စိတ်အကြံဖြစ်ပေါ် လာလေသည်။

ထိုအကြံဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် ပြာသာဒ်ဆောင် ကောင်းကင်သို့ပျံတက်၍ လူပရိသတ်များစွာ ဝန်းရံလိုက်ပါလျက် ပညောင်ဗောဓိပင်ကိုဗဟိုပြုကာ မြေပြင်သို့ ဆင်းသက်တော်မူသည်။ ထိုအခါ အလောင်းတော်သည် ပြာသာဒ်ပေါ်မှဆင်းပြီးလျှင် ဗြဟ္မာလှူဒါန်းသော သင်္ကန်းပရိက္ခရာတို့ကိုခံယူကာ ဝတ်ရုံရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ အတူပါလာကြသည့် ကြင်ရာနှင့် ရံရွေတော်များကလည်း

ပြာသာဒ်ပေါ်မှဆင်းပြီး ဂါဝုတ်ဝက်မျှဝေးကွာသောအရပ်သို့သွားပြီး ယာယီတဲများထိုးကာ နေထိုင်ကြလေသည်။ ယောကျ်ားပေါင်းများစွာတို့သည် အလောင်းတော်နှင့်အတူ လိုက်ပါ ရဟန်းပြုကြကုန်သည်။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် အတူလိုက်ပါရဟန်းပြုကြကုန်သော ရဟန်းများနှင့် ခုနစ်ရက်ကြာ မြင့်မြတ်သော (ဒုက္ကရစရိယာ)အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူလေသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ဖက်တော် သုနန္ဒာပုဏ္ဏေးမ လှူဒါန်းသည့် ယနာနို့ဆွမ်းကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး ထိုအရပ်ရှိ ရှားတောကြီးအတွင်း၌ နေ့ခိုစံနေတော်မူလေသည်။

ညနေချမ်းသို့ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်းကြွသွားတော်မူလေသည်။ လမ်းခရီး၌ ဂျုံခင်းစောင့်သောမ လှူဒါန်းသည့် မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ ပညောင်ပင်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ (၁၅)တောင်ပမာဏရှိ ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထို ပလ္လင်ထက်၌ စံနေတော်မူလျက် တရားအလုပ် ဝီရိယစိုက်အားထုတ်တော်မူလေရာ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ဆင့်ကို ရတော်မူပြီး နေအာရုဏ်တက်ချိန်တွင် တရားအားလုံးကို သိမြင်တော်မူသော(သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်ကို ရတော်မူလျက် လောကသုံးပါးတွင် အတုမရှိသော ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်အောင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားများအနက် ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၅)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး**။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တော၌ အတူရဟန်းပြုဖက် ရဟန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာနှင့်အတူ လူ နတ် ဗြဟ္မာပေါင်းများစွာတို့အား ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ရှေးဦးတရားအဖြစ် ဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူအားလုံး တရားထူးရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး**။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် နောက်ပါရဟန္တာများနှင့်အတူ နိဂုံးများသို့ ဒေသစာရီကြွချီတော်မူလျက် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့အား တရားဟောတော်မူသည်။ တရားနာကြားသူအားလုံး တရားထူးရ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး**။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် သုန္ဒရမြို့အနီးရှိ ပိတောက်ပင်ကြီးအရင်း၌ ရေမီး

အစုံစုံ တန်ခိုးပြတော်မူ၍ ရောက်ရှိလာကြသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ကို တရားဟောတော်မူသည်။ တရားနာကြားသူအားလုံး သစ္စာသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) **စတုတ္ထတရားပွဲကြီး**။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်တွင် မယ်တော်မိနတ်သားကို အမှူးထား၍ အဘိဓမ္မာတရား ဟောကြားတော်မူသည်။ တရားနာကြားသူ နတ် ဗြဟ္မာပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ သစ္စာသိမြင်ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(င) **ပဉ္စမတရားပွဲကြီး**။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် သုန္ဒရ မြို့သို့ရောက်ရှိသောအခါ နရဒေဝနတ်ဘီလူးအား ဆုံးမတော်မူပြီး တရားဟောကြားတော်မူလေသည်။ တရားနာကြားသူ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ သစ္စာသိမြင်ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ထူးခြားသော သာဝက အစည်းအဝေးကြီး တစ်ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်. ထိုအစည်းအဝေးမှာ ကဿပလုလင်၏ ရုပ်လက္ခဏာတော်များကိုမြင်ရ၍ ကေ်ာဘုရား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖြစ်မည်ဟု ဖခင်ပရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးက မှာကြားပြောဆိုခဲ့လေသည်။ ထိုစကားကိုယုံကြည်သဖြင့် တိဿလုလင်နှင့် အခြံအရံ မြောက်မြားစွာတို့သည် အလောင်းတော် တောမထွက်မီကပင် ကြိုတင်၍ ဟိမဝန္တာသို့သွားရောက် ရသေ့ပြုကြလေသည်။

ထိုရသေ့တို့သည် ဘုရားရှင်ထံပါးသို့ ရောက်ရှိလာကြပြီး ရဟန်းပြုလိုကြောင်း လျှောက်ထားကြလေသည်။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားက ဧဟိဘိက္ခုခေါ်တော်မူ၍ ရဟန်း၊ ရဟန္တာများဖြစ်ကြလေသည်။ တပို့တွဲလပြည့်နေ့တွင် ထိုရဟန်း၊ ရဟန္တာများကို မွန်မြတ်သော အဆုံးအမ (သြဝါဒပါတိမောက်) တရားပြတော်မူသည့် အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။

ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဇောတိပါလပုဏ္ဏားလုလင်အဖြစ်မှ ရဟန်းပြုတော်မူသည်။ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် အလွန်လုံ့လဝီရိယရှိသူဖြစ်၍ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးတွင် အလွန်ထင်ရှားသည်။ ထို့ကြောင့် ကဿပမြတ်စွာဘုရားက ဇောတိပါလရဟန်းအား ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် ဂေါတမမည်သောဘုရားအမှန်စင်စစ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်စကား မြွက်ကြားတော်မူလေသည်။

ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်၌ အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ တိဿမထေရ်နှင့် ဘာရဒ္ဒါမထေရ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ အတောင်နှစ်ဆယ် မြင့်တော်မူ၍ ရောင်ခြည်တော်မှာ ထက်ဝန်းကျင် သုံးယူဇနာတိုင်အောင် ထွက်ကြွ

ကွန့်မြူးတော်မူလေသည်။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော်တစ်သောင်းခြောက်ထောင်ရှိသောအခါ သေတဗျမြို့အနီးရှိ သေတဗျဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်။ ထိုအရပ်၌ပင် ကြွင်းကျန်သော ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာသွင်းကာ တစ်ယူဇနာမြင့်သော စေတီတစ်ဆူတည်ထားပူဇော် ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

(ဤကား ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား

ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် လူတို့၏သက်တမ်း နှစ်သောင်းမှ ဆယ်နှစ်သက်တမ်းအထိ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်သွားလေသည်။ ထိုဆယ်နှစ်သက်တမ်းမှ တဖြည်းဖြည်းတိုးတက်လာပြန်ရာ မရေတွက်နိုင်သော (အသင်္ချေ) သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြန်သည်။ ထိုမရေတွက်နိုင်သော(အသင်္ချေ) သက်တမ်းမှတစ်ဖန် ဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပြန်ရာ အနှစ်တစ်ရာသက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ စတုတ္ထမြောက် ပွင့်တော်မူမည့် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါရမီများ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ တုသိတာနတ်ပြည်တွင် သန္တုသိတနတ်မင်း သေတကေတု နတ်သားအဖြစ် စံနေတော်မူလေသည်။ မဟာသက္ကရာဇ် ခြောက်ဆယ့်ခုနစ် ဝါဆိုလပြည့် ကြာသပတေးနေ့တွင် အလောင်းတော် နတ်သားအား နတ်ဗြဟ္မာများစုဝေးပြီး ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်ကြလေသည်။ ထိုအခါ အလောင်းတော်နတ်သားသည် နတ်ပြည်မှစုတေကာ ကပိလဝတ်ပြည့်ရှင် သီရိသုဒ္ဓေါဒန ကြီး၏ တောင်ညာစံမိဖုရားခေါင်ကြီး သီရိမဟာမာယာဒေဝီဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ

တည်နေတော်မူသည်။ ဆယ်လစေ့မြောက်အချိန်သို့ ရောက်သောအခါ ဒေဝဒဟပြည်နှင့် ကပိလဝတ်ပြည်အကြားရှိ လုံမနီအင်ကြင်းတော၌ ကဆုန်လပြည့် သောကြာနေ့တစ်ချက်တီးအချိန်တွင် ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

အလောင်းတော်မင်းသား အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော် ဘဒ္ဒကစ္စနယသော်ဓရာမိဖုရားကြီးနှင့်အတူ ရံရွေတော်ပေါင်းများစွာတို့၏ လုပ်ကျွေးမှုကိုခံယူလျက် အသက်တော် နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်တိုင်အောင် နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူသည်။

အလောင်းတော် မင်းသားသည် သက်တော်နှစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ် မဟာသက္ကရာဇ် ကိုးဆယ့်ခြောက်ခုနှစ်တွင် လေးလတစ်ကြိမ် ဥယျာဉ်တော်သို့ထွက်လေ့ရှိသည်။ အလောင်းတော် ဥယျာဉ်တော်သို့ထွက်တိုင်း နိမိတ်ကြီးတစ်ပါးစီကို မြင်တော်မူလေသည်။ ဥယျာဉ်တော်သို့ လေးကြိမ်ထွက်ပြီးသောအခါ သူအို–သူနာ–သူသေ–ရဟန်း တည်းဟူသော နိမိတ်ကြီး လေးပါးကို မြင်တော်မူ၍ သံဝေဂတရားများ ရတော်မူလေသည်။ ထိုအချိန် ဘဒ္ဒကစ္စန ယသော်ဓရာ မိဖုရားကြီးမှ သားတော် ရာဟုလာကို ဖွားမြင်တော်မူသည်။ မဟာသက္ကရာဇ် ကိုးဆယ့်ခုနစ်ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ တနင်္လာနေ့ ညသန်းခေါင်ယံအချိန်တွင် ဖွားဖက်တော် ကဏ္ဍကမြင်းကိုစီး၍ ဆန္နအမတ်နှင့်အတူ တောထွက်တော်မူလေသည်။ အနော်မာမြစ်ကမ်းတစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်လေလျှင် ဆန္နအမတ်အား ဝတ်လဲတော်တန်ဆာများနှင့် မြင်းကိုအပ်ပြီး နေပြည်တော်သို့ပြန်ခိုင်းလေသည်။ ထိုနောက် မကိုဋ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နှင့်တကွ ဆံတော်ကို သန်လျက်ဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင်ဖြတ်၍ အဓိဋ္ဌာန် ပြုတော်မူပြီး ကောင်းကင်သို့ လွှင့်မြှောက်တော်မူရာ တစ်ယူဇနာရှိသော အရပ်တွင် ပုန်းဆိုင်းဆွဲသကဲ့သို့ တည်ရှိနေပါသည်။ ထိုဆံတော် များကို သိကြားမင်းက ရတနာသပ်တောင်းဖြင့်ခံယူ၍ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ စူဠာမဏိစေတီတော်တွင် ဌာပနာသွင်းတည်ထားကိုးကွယ် ကြလေသည်။ အလျှော်ခင်းတော်သည် ဗြဟ္မာမင်းဆက်ကပ်လှူဒါန်းသော ပရိက္ခရာရှစ်ပါးနှင့်တကွ ကြာသပိတ်နှင့်ကိုလက်ခံ၍ ရဟန်းပြုတော် မူသည်။ ထို့နောက် ကာသိတိုင်းဖြစ် အဝတ်လောင်းတော်၏ ပုဆိုးကို ဗြဟ္မာမင်းကယူဆောင်သွားပြီး အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာဘုံ၌ ဒုဿစေတီ တည်ထားဌာပနာသွင်း ကိုးကွယ်တော်မူလေသည်။

ဝေါဟာရမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် အနုပိယ သရက် တော၌ ရဟန်းအဖြစ်နှင့် ခုနစ်ရက်ခံစားတော်မူသည်။ ထို့နောက် ယူဇနာသုံးဆယ်ဝေးသော ခရီးကို နေ့ချင်းသွားပြီး ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ဝင်ရောက်ဆွမ်းခံတော်မူလေသည်။ ထိုပြည်၏ အရှင်ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးက တိုင်းပြည်ထက်ဝက်ကို ပေးအပ်ပါမည်။ ငယ်သေး၍ ဘောမစွန့်ပါနှင့်ဟု တောင်းပန်သည်ကို မယူတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ မင်းကြီးက ဘုရားဖြစ်လျှင် ဤရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရှေးဦးစွာ ကြွတော်မူပါဟု လျှောက်ထားပြန်သည်။ ဝန်ခံလျှောက်ထားချက် ကို ဝန်ခံတော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် ထိုအရပ်မှ ကြွတော်မူသည်။ တစ်ခုသော တောအုပ်၌ အာဠာရကာလာမ ကိုမဖြစ်နေသော ဂိုဏ်းဆရာ အမျိုး၊ ဥဒကရာမပုတ္တ ရသေ့တို့၌ ဈာန်သမာပတ်အကြောင်း နှိုက်နှိုက် ချွတ်ချွတ် လေ့လာခဲ့သည်။ ထောက်ထားနိုင်သည်ကို ရတော်မူသည်။

ထိုမှတစ်ဖန် ဥရုဝေလတော၌ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးဦးတို့ နှင့်အတူ နေပြီး ခြောက်နှစ်ပတ်လုံး ဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူသည်။ ထို့နောက် အခါ၌ အသင်္ချေမကသော ပါရမီတော်တို့ ပြည့်စုံ၍ သစ္စာလေးပါး အလင်းကို ထွန်းလင်းစေတော်မူသည်။ (သိဒ္ဓတ္ထ) ဖွားမြင်ရာ သိဒ္ဓတ္ထ သစ္စာဉာဏ် မဟာပုရိသ ယောက်ျားမြတ်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီး ဥရုဝေလတော၌ သုဇာတာ နို့ဃနာ ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။ ထိုညဉ့်၌ အပရာဇိတပလ္လင်ပေါ်၌ ထိုင်တော်မူ၍ ဗောဓိပင်ရင်း၌ ရဟန္တာမဂ်ဉာဏ်ကို ရတော်မူသည်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။ ထို့နောက် ဗောဓိပင်ရင်း၌ ခုနစ်ရက်စီ ခုနစ်ဌာနတွင် ဖလသမာပတ်ဖြင့် နေတော်မူသည်။ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ဗာရာဏသီမြို့ မိဂဒါဝုန်တော၌ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးဦးတို့အား ဓမ္မစကြာ တရားဒေသနာ ဟောကြားတော်မူပြီး မြို့ရွာများသို့ သွားရောက်ဆွမ်းခံပြီး သတ္တဝါများကို ချွတ်တော်မူသည်။ ထိုအခါ ဥက္ကလာပတိုင်း အသိတဉ္ဇနမြို့မှ ကုန်သည်ညီနောင် တပုဿ ဘလ္လိက တို့သည် လှည်းငါးရာဖြင့် ကုန်ကူးသွားရာ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်အား ဆွမ်းဆက်ကပ်ကြလေသည်။ ထိုညီနောင်နှစ်ဦးအား ဘုရားရှင်သည် ဆံတော်ရှစ်ဆူ ချီးမြှင့်တော်မူသည်။ ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ဆံတော်ရှစ်ဆူကို သုံးခုနစ်၊ ကဆုန်လဆန်း တစ်ဆယ့်လေးရက်နေ့ အင်္ဂါနေ့တွင် ညီနောင် နှိုပ်ဝုံးအနီး ညောင်ပင်ရင်းတွင် သိတင်းသုံး နေတော်မူသည်။

ထိုအခါ မဟာသေနသူကြွယ်သမီး သုဇာတာသည် ဒါနဲ့သော ဃနာ နို့ဃနာဆွမ်းကို ရွှေခွက်ဖြင့် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းတော်မူသည်။ ထိုဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးပြီးနောက် ရွှေခွက်ကို နေရဉ္ဇရာမြစ် အလယ်သို့ ချလိုက်ရာ ရေဆန်သို့ စုန်လွှင့်သွားလေသည်။ ညနေချမ်းတွင် မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ရှိရာအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်း ကြွတော်မူလေသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လမ်းခရီးတွင် မြက်ထမ်းယောကျ်ား သောတ္ထိယ လှူဒါန်းသော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူသည်။ ဗောဓိညောင်ပင်ရင်း၌ မြက်များကို ဖြန့်ခင်းလိုက်ရာ တစ်ဆယ့်လေးတောင်ပမာဏရှိ ပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ထိုပလ္လင်ထက်၌ အာနာပါနစျာန်ကို ဝင်စားတော်မူရာ နေမဝင်မီ ဆဲဝပုတ္တာ မာရ်စစ်သည်တို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။ ညဉ့်ဦးယံ၌ အာသဝေါတရားချုပ်ငြိမ်းသည့် (ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်) သန်းခေါင် ယံ၌ ဝေးသောအရပ်ရှိ အရာဝတ္ထုအားလုံးကို မြင်တော်မူသည့် (ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်) မိုးသောက်ယံ၌ အာသဝက္ခယဉာဏ် များကို အစဉ်လိုက်ရတော်မူပြီး မဟာသက္ကရာဇ် တစ်ရာ့သုံးခုနှစ် ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့အရုဏ်တက်ချိန်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရတော်မူသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

ထို့နောက်ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာပလ္လင်ထက်၌ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ (၇)ရက် (၇)လီ (၇)ဌာနခွဲ၍ (၄၉)ရက်တိုင်တိုင် ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ဘာဝနာပွားနေတော်မူပြီး ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟော ရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး(ဓမ္မစကြာ) တရားမှ စတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တွင်ဟောကြားတော်မူခဲ့ သောတရားများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားသောတရားပွဲကြီး (၃)ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်-

(က) **ပထမတရားပွဲကြီး။** ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကိုရတော်မူပြီး မဟာသက္ကရာဇ် တစ်ရာ့ သုံးခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ စနေနေ့ နေဝင်၊ လထွက်စ အချိန်တွင် ဗာရာဏသီပြည်အနီး မိဂဒါဝုန်တော၌ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးဦးတို့ကို အမှူးထား၍ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်းများစွာတို့အား ဓမ္မစကြာတရား ဟော ကြားတော်မူသည်။ တရားနာကြားသူ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အားလုံး တရားထူးရပြီး ကျွတ်တမ်း ဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဒုတိယတရားပွဲကြီး။** ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် စကြဝဠာတိုက်တစ်သောင်းမှ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ မင်္ဂလာတရားပြဿနာအတွက် ရောက်ရှိ လာကြ၍ မင်္ဂလာသုတ္တန်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။ မရေတွက်နိုင်သော တရားနာ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါများ သစ္စာသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသည့် တရားပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) **တတိယတရားပွဲကြီး။** ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီး တစ်ဆယ့်သုံးဝါမြောက်တွင် သားတော်ရာဟုလာကို အမှူးထား၍ စူဠာရာဟုလော ဝါဒသုတ္တန်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။ မရေတွက်နိုင် သော တရားနာ လူနတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ သစ္စာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

...လေးပါးတရားသိမြင်ကြ၍ တရား ... ပွဲကြီးဖြစ်ပါသည်။

သာဝကအစည်းအဝေးကြီး

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တွင် ထူးခြားသော သာဝက အစည်းအဝေးကြီး မကြာခဏ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသာဝကအစည်း အဝေးကြီးမှာ အရှင်ဥပတိဿ၏ ... ဝေဠုဝန် ... ပရိဗ္ဗာဇက ... ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ... ဝေဠုဝန် ... (၈)

ထိုနေ့သည် တပို့တွဲလပြည့်နေ့ဖြစ်သည်။ ဧဟိဘိက္ခုရဟန်း များဖြစ်ခြင်း၊ အားလုံးသည် အဘိညာဉ်ရရှိသူများဖြစ်ခြင်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မပင့်ဖိတ်ဘဲ အလိုအလျောက် လာရောက် စုဝေးကြသူများဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ညီသော ... သာဝက အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအစည်း အဝေးတွင် ဥရုဝေလကဿပ ... ရှင်တစ်ထောင်နှင့် ... ပါဝင်သည်။ ... ရှင်မောဂ္ဂလာန် ... မွန်မြတ်သော ... သာဝက အစည်း... ဖြစ်ပါသည်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ တစ်ဆယ့်ရှစ်တောင် (သို့မဟုတ်) တစ်ဆယ့်ရှစ်မိုက်ရှိတော်မူ၍ ရောင်ခြည်တော်များ ကိုယ်တော်၏ အသံနှင့်အညီအမျှ ထွက်ကြွကွန့်မြူးတော်မူသည်။

ဘုရားရှင် လေးဆယ့်ငါးဝါကာလပတ်လုံး မရပ်မနား ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါဝေနေယျတို့အား တရားအမြိုက်ဆေး တိုက်ကျွေးတော်မူခဲ့သည်။ သက်တော်ရှစ်ဆယ်ရှိသောအခါ ကုသိနာရုံ ပြည်၊ မလမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်၌ မဟာသက္ကရာဇ် တစ်ရာ လေးဆယ် ရှစ်ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့် အင်္ဂါနေ့ မိုးသောက်ယံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါသည်။ ဘုရားရှင်၏ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာ ကွဲနေသော ဓာတ်တော်များကို လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အားလုံးတို့ ယနေ့တိုင် ပူဇော်ကိုးကွယ်လျက်ရှိကြပါသည်။

(ဤကား ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ပါ သည်။)

ဦးလှ